LAURA IMAI MESSINA

CE ÎNCREDINȚĂM VÂNTULUI

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

ISBN: 978-606-779-816-6 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Lui Ryōsuke, Sōsuke și Emilio,
glasurilor care vă vor însoți întotdeauna

Precizări

Pentru transcrierea termenilor japonezi am utilizat sistemul Hepburn, conform căruia vocalele se citesc ca în italiană [şi română – n.tr.], iar consoanele ca în engleză. Semnalăm de asemenea că:

ch este o africată surdă ca în italienescul *cesta* [rom. *cer*]
g este o velară ca în italienescul *galassia* [rom. *gaz*]
h se pronunță ca în italiană [românește]
j e o africată sonoră și se pronunță ca *g* din italienescul *gesto* [rom. *ger*]
s este surd ca în italienescul *sassi* [rom. *sus*]
sh este o fricativă ca în românescul *ședea*
u precedat de *s* sau de *ts* (*su* și *tsu*) este aproape mut
w se pronunță ca un *u* scurt
y se pronunță *i*
z se pronunță ca în italiană *s* din *sbaglio* [ca *z* în română]

S-a menținut semnul diacritic pe vocalele care se citesc prelungit. Toți termenii japonezi au fost traduşi printr-un masculin. Conform convenției japoneze, numele de familie precedă numele mic.

Această poveste este inspirată de un loc care există în realitate, în nord-estul Japoniei, în Prefectura Iwate.

Într-o zi cineva a instalat o cabină telefonică în grădina casei sale, la poalele muntelui Kujira-yama, adică Muntele Balenei, în imediata apropiere a orașului Ōtsuchi, unul dintre locurile cel mai grav lovite de tsunami-ul din 11 martie 2011.

În interiorul ei se află un telefon vechi, negru, care însă nu este conectat și care poartă glasurile în văzduh.

Mii de persoane merg în pelerinaj la el în fiecare an.

E o translare de forme dintr-o viață / într-alta.
Concert în care / doar orchestra se schimbă. /
Dar muzica rămâne, e acolo.
Mariangela Gualtieri

Scoală-te, crivățule! Vino, vântule de miazăzi!
Suflați peste grădina mea, ca să picure mirosurile din ea! –
Să intre iubitul meu în grădina lui,
şi să mănânce din roadele lui alese! –
Cântarea Cântărilor, 4:16, Chemarea miresei

Nu-ți dărui, așadar, iubirea grabei.
Kojiki

Prolog

O vântoasă plesni plantele din întinsa grădină în pantă din Bell Gardia.

Ca să se apere, femeia ridică instinctiv un cot acoperindu-și fața și își îndoi spinarea. Însă își reveni imediat, trează și dreaptă.

Venise cu noaptea în cap, văzuse ivindu-se lumina când soarele era încă ascuns. Descărcase din mașină ditamai sacii: cincizeci de metri de folie de plastic din cea mai groasă, în suluri, rulouri de bandă izolantă, zece cutii de cuie îndoite pentru fixarea în pământ și un ciocan cu mâner de damă. Un vânzător de la Conan, imensul supermarket de fierărie, ceruse să-i vadă mâna ca să măsoare mânerul, dar ea tresărise.

Se apropie în grabă de cabina telefonică, o văzuse fragilă, ca din vată de zahăr și bezea, pipăită parcă de un număr infinit de degete. Vântul devenise de-acum furtună, nu mai era timp.

Trudiseră mai bine de două ore, fără pauză, pe colina de la Ōtsuchi: ea, înfășurând în folie cabina, băncuța, inscripția de la intrare și mica arcadă de unde pornea poteca – cu vântul care nu contenise o clipă s-o biciuiască. Uneori, fără să-și dea seama, se făcuse ghem cuprinzându-se singură cu brațele, dar de fiecare dată, imediat, revenise în picioare, își îndreptase spatele și se ridicase mândră înfruntând puhoiul de nori care de-acum acoperea pe de-a-ntregul colina.

Numai la sfârșit, când îi păru că simte în gură gustul sărat al mării, de parcă aerul suise într-atât încât învăluia întreaga lume, numai atunci se oprise. Sleită, se așezase pe băncuța înfășurată ca un cocon de vierme de mătase, cu tălpile deja pline de pământ.

De-o fi să cadă lumea, își zise, o să cadă împreună cu ea; dar dacă mai exista o posibilitate cât de mică s-o țină în picioare, fie chiar și

bâțâindu-se, și-ar fi dat și ultima suflare ca s-o ajute.

Orașul, acolo jos, încă dormea. Ici-colo se aprinsese câte un bec colorând ferestrele, dar de teama taifunului care se apropia, majoritatea stăteau cu obloanele trase și cu închizătorile asigurate cu drugi de lemn. Unii proptiseră saci de nisip în fața ușilor, pentru ca furia vântului să nu le smulgă din țâțâni și să se inunde odăile.

Totuși s-ar fi zis că lui Yui nu-i păsa de ploaie, de cerul acela coborât până la pământ. Își admiră lucrarea: marile folii de plastic și scotch-ul cu care înfășurase și fixase cabina, băncuța de lemn, lespezile de piatră în șir indian de pe potecă, arcada de la intrare și inscripția care zicea „Telefonul Vântului“.

Toate erau năpădite de pământ și de stropi. Dar dacă taifunul ar fi smuls sau spulberat ceva, ea era acolo ca să-l repare.

Nici nu-i trecu prin minte lucrul cel mai elementar, anume că fragilitatea nu era a lucrurilor, cât a trupului ei, ideea că obiectele materiale pot fi reparate sau înlocuite în vreme ce trupul nu se repară, și că, da, poate uneori el e mai tare decât sufletul – care când se frânge se frânge pentru totdeauna – dar oricum nu-i tare ca lemnul, ca plumbul sau fierul. Nu se gândi nici o clipă că pericolul putea s-o pască pe ea.

„Ia te uită, a și venit septembrie“, șopti Yui contemplând negreala cerului care se apropia dinspre răsărit. *Nagatsuki* 長月, „luna nopților lungi“, asta însemna numele care-i fusese dat în vechime. Și totuși își amintea că formula aceea o repetase lună de lună, pentru noiembrie, dar și pentru decembrie. De-acum e aprilie, spusese atunci, apoi mai și tot așa mai departe, în numărătoarea exactă a zilelor, începând din acel 11 martie 2011.

Fiecare săptămână fusese un chin, fiecare lună fusese doar un timp pus la păstrare, în pod, în vederea unei folosiri viitoare, care cine știe de-avea să vină vreodată.

Yui avea părul lung, foarte negru, și totuși blond la vârfuri, ca o creștere continuă care pornea din adânc pentru a ajunge pe culmi. De când mama și fiica ei fuseseră supte de mare în acel dezastru, nu și-l mai vopsise. Doar îl scurtase puțin din când în când, lăsându-l până la urmă să crească cum o fi, ca o aureolă strâmbă. Culoarea părului, distanța dintre blondul de dinainte și negrul de la rădăcină ajunsese să

măsoare durata doliului. Devenise un soi de calendar de Advent.

Faptul că supravieţuise era mai ales meritul grădinii aceleia, cabinei albe cu uşă pliantă şi telefonului negru aşezat pe răftuleț lângă carnet. Degetele compuneau un număr oarecare, receptorul se lipea de ureche și vocea se cufunda în el. Uneori plângea, alteori însă râdea, că viața știe să fie caraghioasă chiar şi când are loc o tragedie.

Acum taifunul ajunsese aproape la ea, Yui îl simțea venind.

În ţinutul acela urganele erau lucru obişnuit, mai ales vara. Reconfigurau peisajul, smulgeau acoperişurile şi le împrăştiau ţiglele pe pământ ca semințele, şi de fiecare dată Suzuki-san, paznicul de la Bell Gardia, ocrotea grădina cu aceeaşi grijă iubitoare.

De data asta însă taifunul amenința să fie fioros, iar Suzuki-san nu era acolo. Zvonul că era bolnav se răspândise cu viteză. Nu se ştia prea bine cât de gravă era boala, dar se ştia că fusese internat la spital pentru investigaţii.

Dar, dacă nu ocrotea el locul acela, cine altcineva s-o facă?

Lui Yui taifunul i se înfăţişa ca un copil care se pregăteşte, cu răutate, să răstoarne o găleată de apă peste castelul de nisip al unui alt copil, unul mai nepregătit, mai naiv; îl observă de la distanță, din spatele unei stânci, cum stă să lovească.

Norii își schimbau continuu poziția, totul deasupra se deplasa cu iuțeală, iar lumina părea s-o ia în grabă spre apus. Minut după minut cobora tot mai jos, mai aproape de ea, se lăsa ca o mână pe fruntea colinei să vadă dacă era caldă sau se prefăcea.

Când urletul vântului se rostogoli peste grădină, în vârtejul lui totul păru că se face una cu pământul, nu mă lovi, păru ea că şopteşte.

Pletele lui Yui se înfoiară, se despicară ca o meduză, se sparseră în şuvițe apoi reîncepură să se umfle. Era de-ajuns să priveşti capul acela de femeie ca să intuieşti toanele vântului, şuierul sinistru care preceda prăpădul plantelor, al florii Nirvanei, floarea morților, *higan-bana* care se înălța stacojie; hortensia ofilită care redevenea tufiş; *fūsen-kazura*, cu inflorescența-i albă şi fructele verzi din care copiii scoteau sunete ca de clopoţei.

Deşi cu greu se mai putea ţine în picioare, simți nevoia să se mai aplece o dată ca să se asigure că totul era ocrotit. Când târându-se pe pământ, când lăsându-se în voia acelei tulumbe de aer, întinse piciorul spre ultima piatră a cărării. Mai inspectă o dată cu privirea cârligele

cu care prinsese foliile împrejurul cabinei. Se înfigea în vânt mișcând brațele ca și cum ar fi înotat.

Doar una din lespezile potecii scrâșni, iar lui Yui îi reveniră în minte cuvintele fetei ei care le zicea *biscuiți* blocurilor de piatră care acopereau șanțul de scurgere de lângă casă.

Zâmbi recunoscătoare pentru recuperarea acelei amintiri.

Când ești mic fericirea o percepi ca pe un obiect. Un trenuleţ care se ivește dintr-o sacoșă, folia în care e învelită felia de tort. Poate și o fotografie care te înfățișează în centrul scenei și cu toți ochii țintă la tine.

Când te faci mare totul devine mai complicat. Fericirea este succesul, munca, un bărbat sau o femeie, lucruri greu de definit, laborioase. Când există, dar și când nu există, ea devine mai ales asta, un cuvânt.

Uite, se gândi acum Yui, copilăria te învață și altceva, că e de-ajuns să întinzi mâna în direcția bună ca s-o obții.

Sub cerul cenușiu mocirlos o femeie de circa treizeci de ani se ținea dreaptă, în pofida a toate. Cugeta la cât de practică poate fi fericirea, se rătăcea în gândul acela așa cum odinioară se rătăcea în cărți, în poveștile celorlalți, care încă de mică îi păruseră toate, fără excepție, mai frumoase decât povestea ei. Se întreba chiar dacă nu cumva acesta fusese motivul pentru care alesese să lucreze la radio. O fascina să asculte viețile altora, să se piardă în poveștile lor.

De ceva ani, pentru Yui fericirea se ivea din acel obiect negru și greu pe care se perindau în cerc numerele de la 1 la 0. Cu urechea lipită de receptor, se pierdea în priveliștea grădinii de pe acea colină îndepărtată din nord-estul Japoniei. Prin despicătura în V a pământului zărea chiar și marea și-i intuia mirosul încrețit de sare. Li Yui visa că vorbește cu fetița ei mereu de trei ani și cu mama, care o ținuse în brațe până la sfârșit.

Iar când fericirea devine un lucru, orice atentează la siguranța lui se preface în dușman. Chiar și unul impalpabil ca vântul, chiar și ploaia care cade de sus.

Cu prețul vieții ei lipsite de rost, Yui nu avea să lase să i se întâmple ceva rău acelui *lucru* și locului căruia îi încredința vocea.

I

1

Prima dată auzise vorbindu-se de asta la radio.

La sfârșitul programului intrase pe fir un ascultător care ținea să povestească ce-l făcea pe el să se simtă mai bine după dispariția soției lui.

Discutaseră mult în redacţie înainte de a stabili tema episodului. Toţi ştiau de ea, de abisul din sufletul ei. Dar Yui insistase că, orice ar fi ieșit la iveală, ea se simțea tare. Tocmai pentru că suferise atât, nici o durere n-o mai atingea.

„Ce v-a ajutat să vă treziţi mai ușor dimineața și să vă culcați seara după un doliu important? Ce vă face să vă simțiți bine când sunteți necăjiți?“

Episodul ieşise totuși mai puțin mohorât decât prevăzuseră.

O femeie din Aomori povestise că ea când e tristă găteşte: face tarte dulci și sărate, *macaron*s, dulcețuri, mici gustări gen crochete sau pește la grătar în zahăr ars și sos de soia, verdețuri fierte de introdus în *bentō*; cumpărase chiar și un freezer separat, pentru ca atunci când o apuca cheful să le poată pune la congelat. De *Hina-matsuri,* serbarea fetițelor, care era pe 3 martie, de ziua când pe vremuri o sărbătorea pe fetița ei, avea grijă să le dezghețe frumos. Era sigură că, admirând expoziția de păpuși din camera de zi, scările cu diferitele marionete care simbolizau familia imperială, o s-o apuce un chef nestăvilit să curețe legume, să le taie, să le opărească.

Alta, tânără funcționară la Aichi, telefonă ca să le spună că ea, în schimb, intra în cafenele și mângâia câinii, pisicile și dihorii, mai ales dihorii. Era de-ajuns să le simtă boticul în palme, că îi şi revenea bucuria de viață. Un bătrân mărturisi, pe șoptite, ca să nu-l audă

nevastă-sa din dormitor, că el juca *pachinko*; un salaryman[1], care trăise despărțirea de logodnică ca pe un doliu, începuse să dea pe gât cești de ciocolată caldă și să ronțăie *sembei*.

1. În Japonia, termenul desemnează un întreprinzător sau o persoană cu funcție de conducere. (N. tr.)

Toți au zâmbit când o casnică din Tōkyō, o femeie de circa cincizeci de ani care își pierduse cea mai bună prietenă într-un accident, a povestit că se apucase să învețe franceza și că acea modulare diferită a vocii, și r-ul acela din gât, și accentele complicate îi creau iluzia că e altcineva. „N-am să învăț niciodată limba aia, limbile nu se lipesc de mine, dar nici nu vă închipuiți ce bine mă simt când rostesc bonjuurrrrr."

Ultimul telefon a venit din Iwate, unul din locurile dezastrului din 2011. Redactorul a aruncat o privire grăitoare către tehnicianul de sunet, apoi și-a plecat privirile spre pupitrul de regie, și nu și le-a mai mutat de-acolo până la sfârșitul apelului.

La fel ca Yui, ascultătorul își pierduse nevasta la tsunami, casa îi fusese smulsă de apă, trupul îi fusese târât printre dărâmături: înregistrat printre *yukue fumei*, dispăruți fără urmă. Acum locuia la fiu-său, departe de mare, care acolo e doar o vorbă.

„Ce să zic, începuse vocea care la scurte intervale se auzea trăgând din țigară, există însă cabina asta telefonică în mijlocul unei grădini, pe o colină izolată de tot ce-i în jur. Telefonul n-are conexiune dar vocile sunt preluate de vânt. Zic «Alo, Yōko, ce mai faci?», și atunci mi se pare că am redevenit cel de pe vremuri, că soția mea mă ascultă din bucătărie, tot robotind pentru prânz și cină, iar eu bombănind cafeaua care îmi arde limba.

Ieri-seară îi citeam nepoțelului povestea lui Peter Pan, băiețelul zburător care își pierde umbra, cu fetița care i-o coase de talpă, uite, cred că noi, cei care mergem pe colina aceea, suntem ca el: încercăm să ne recăpătăm umbra."

În redacție toți amuțiseră, ca și când un obiect străin și uriaș s-ar fi prăvălit în mijlocul lor.

Yui, și ea, de obicei atât de dibace în a întrerupe apelurile prea lungi cu câteva cuvinte meșteșugite, nu scoase o vorbă. Numai când

bărbatul a tușit iar regia a dat mai încet, Yui păru că se trezește din vis. Băgă repede bucata muzicală și rămase surprinsă de titlu, pur întâmplător: Max Richter, *Mrs.Dalloway: In the Garden*.

În noaptea aceea au curs apelurile și au continuat și când Yui era de-acum în penultimul tren spre Shibuya și în ultimul spre Kichijōji.

Închise ochii, chiar dacă somnul nu voia să vină. Se întoarse iar şi iar la cuvintele ascultătorului, ca atunci când mergi în sus și în jos pe aceeaşi stradă și treptat observi mereu alte detalii. Un indicator, o firmă, o locuință. Adormi numai când fu sigură că memorase traseul.

A doua zi, pentru prima dată de când mama și copila muriseră, Yui ceru două zile de concediu.

Porni motorul mașinii, făcu plinul și, cu GPS-ul care își rostea unul după altul imperativele, o porni spre grădina lui Suzuki-san.

Dacă nu fericirea, măcar o uşurare începea să se înfiripe ca obiect.

2

Ordinea cântecelor difuzate în acea noapte
pe parcursul programului radiofonic al lui Yui

Fakear, *Jonnhae Pt.2*
Hans Zimmer, *Time*
Plaid, *Melifer*
Agnes Obel, *Stone*
Sakamoto Kyū, *Ue wo mite arukō*
The Cinematic Orchestra, *Arrival of the birds & Transformation*
Max Richter, *Mrs.Dalloway: In the Garden*
Vance Joy, *Call if you need me*

3

Umblând la GPS, Yui se căzni să nu vomite.

Pățea așa în primele zece minute când vedea marea, mereu la fel. De parcă doar uitându-se la ea, marea i-ar fi intrat în gură; mai rău, ca

şi cum cineva înarmat cu o pâlnie, i-o turna cu de-a sila pe gât. Atunci își vâra între buze ceva, un pătrățel de ciocolată, o bomboană. După câteva minute inima i se obișnuia și se linișteau și spasmele.

În prima lună de după tsunami, rămăsese sinistrată pe o pânză de doi metri pe trei, în sala de sport a unei şcoli elementare, împreună cu alți o sută douăzeci de inși. Și totuși singurătatea pe care o simțise în locul acela n-avea s-o mai încerce niciodată.

În pofida ninsorii abundente, nemaivăzută în martie, ori de câte ori putea ieșea din clădire se strecura printr-o spărtură din zidul ce înconjura curtea școlii, strângea în brațe un copac care i se părea bine împlântat în pământ, și de acolo contempla oceanul revenit în matcă și craterul de dărâmături pe care îl lăsase în urma lui.

Scrutase apa cu mare concentrare, săptămâni întregi nu se uitase decât la ea. Înăuntrul ei, era convinsă, se afla răspunsul.

În fiecare dimineaţă şi în fiecare seară mergea la Centrul de Informare punând aceeași întrebare, două nume, codițele, părul încărunțit nu prea lung, culoarea fustei, negul de pe burtă.

La întoarcere trecea scurt pe la toaletele minuscule ale şcolii, frecventate în mod normal de copii între șapte și unsprezece ani. Străbătea coridoarele tapetate cu desene și modele din hârtie. Se întorcea la pătratul ei de viață, fără grai pentru toată această absurditate.

Unii, de pe pânzele întinse pe linoleumul de pe jos, vorbeau întruna. Aveau nevoie să vorbească pentru a se convinge că fusese cu adevărat așa. Alții însă nu scoteau un cuvânt, parcă de spaima de a citi pagina următoare, unde știau că tragedia avea să se întâmple: se convingeau că, dacă n-ar da pagina aceea, ceea ce urma în chip firesc n-avea să se mai întâmple. Iar alții, care știau totul, nu mai aveau nimic de zis. Cei mai mulți din ei așteptau, Yui era una dintre aceștia.

În funcție de veștile primite de la Centrul de Informare, te alăturai unui grup sau celuilalt. Uneori, apoi, trebuia să te muți într-un alt adăpost unde te așteptau cei care la rândul lor așteptaseră.

Erau sute de întâmplări înspăimântătoare de povestit. Recuperate în minte, toate păreau a fi coincidențe („dacă nu eram bolnavă la pat“, „dacă în ziua aia, în loc s-o cotesc la stânga, aş fi cotit-o la dreapta“, „dacă n-aș fi coborât din mașină“, „dacă nu ne-am fi întors acasă la prânz“).

Toți auziseră vocea tinerei funcționare de la Primărie care, la o sută de metri de mare, nu contenea să transmită prin megafon avertizarea de tsunami iminent, necesitatea de a alerga la deal, la etajele cele mai de sus ale clădirilor din beton. Toată lumea știa că nici ea nu se salvase.

Imaginile din telefoane, pentru care acum lumea stătea la coadă cu orele ca să le pună la încărcat, repetau spectacolul fără sens al oamenilor cățărați pe acoperișuri, al mașinilor luate de apă, al caselor care după o rezistență îndârjită o luau pe urma oamenilor, ca scurgerea din chiuvetă.

Și apoi focul, pe care nimeni nu și l-ar fi imaginat mai puternic decât apa, că doar de mici suntem învățați că foarfeca bate hârtia și hârtia bate piatra; că apa bate mereu focul, pentru că-l stinge și te scapă. Nimeni, când venea vorba de acea asigurare copilărească, nu-și aducea aminte că timpul e cel ce hotărăște în toate și că fumul îți umple plămânii ca un noroi. Că la un tsunami se moare și așa, fără să te atingă apa.

De pe măgura care înconjura orășelul, pe care se refugiase de îndată ce încetaseră scuturăturile acelea cumplite, Yui văzuse oceanul înaintând. I se păruse că vine încet dar hotărât, că doar asta avea de făcut. Ce altceva să aibă de făcut o mare decât să înainteze?

Era departe de casă, iar mesajul venit de la mama ei suna atât de liniștitor, că ea și fetița erau aproape de refugiul din zonă, că se luaseră după ceilalți, că ajutase o bătrână care mergea greu, o ajutase cum putuse, convinsă fiind că în fond era o supraviețuitoare. Timp de o clipă se simțise chiar vinovată de propriul noroc.

Ajunși pe platoul măgurei, s-au întors toți cu fața, ca la balconul unui teatru. Fiecare cu telefonul în mână, animat de o încredere nejustificată în tehnologie. Parcă redeveniseră cu toții din nou copii, la vârsta când nu există hotar între excitație și frică. Cu toate astea, când marea luă cu asalt pământul și nu se opri decât la poalele muntelui, n-a fost decât tăcere.

Pentru Yui scena aceea a fost atât de ireală, încât multă vreme n-a fost sigură că asistase cu adevărat la așa ceva.

Tsunami-ul atinse o înălțime ce depășea cu mult estimările, astfel că mai multe adăposturi s-au dovedit o soluție greșită, o zbârcă, precum o definiție imprecisă care creează o corespondență trainică

între două lucruri care n-au nimic de-a face unul cu celălalt. Așa se întâmplase și cu mama și cu fetița ei, care în adăpost își găsiseră moartea.

Timp de o lună așteptase pe bucata de pânză de doi metri pe trei, fără să mai știe bine ce așteaptă. Puținele lucruri pe care le avea la ea în momentul cutremurului zăceau roată în jurul ei. La ele se adăugară sticle de apă, *onigiri*[2], batoane energizante, absorbante igienice, *energy drink*. Înconjurată de lucruri tot mai învechite, aștepta să se sfârșească așteptarea.

2. Găluște de orez. (N. tr.)

Apoi, în sfârșit, trupurile fură găsite, iar Yui încetă să se mai uite la mare.

4

Catastrofa de la Tōhoku conform datelor
furnizate de website-ul
Hinansyameibo.katata.info *actualizate în 10 ianuarie 2019*

Morți identificați: 15 897
Dispăruți: 2 534
Sinistrați: 53 709
Morți ulterioare cauzate de catastrofă: 3 701

5

Yui străbătu cu mașina drumurile cenușii din Ōtsuchi, ținutul golit de oameni. Fusese una dintre zonele cele mai lovite de catastrofa din martie 2011, o zecime din populație fusese înghițită de mare sau arsese în incendiile care duraseră zile întregi.

Jupuit de tsunami, ținutul arăta acum ca un enorm câmp nivelat, pe care se alternau câteva clădiri prăpădite, screpere, mașini cărora n-ar fi știut să le identifice rostul.

Îi rămase în minte ca un teren nesfârșit aproape gol, ca unul dintre cimitirele acelea budiste care se cască brusc între munți.

Fanioanele verticale care semnalizau lucrările în curs, însemnele firmelor de construcții aflate la treabă erau zgâlțâite de vântul care sufla fără oprire.

Conducând, trecând pe lângă Niiji-itakaigan pe drumul ce se bifurcă şi apoi se îngustează urmând relieful natural al regiunii, o cuprinse îndoiala. Dacă tipul de la radio mințise? Nu că n-ar fi existat locul acela, pe care îl identificase efectiv pe hartă cu tot cu număr de telefon și de fax, cât că ceea ce funcționase la el n-avea să funcționeze și la ea.

O cabină telefonică într-o grădină, un telefon fără conexiune prin care să vorbești cu morții tăi. Chiar te poate consola așa ceva? Și, pe urmă, ce-ar fi putut să-i spună maică-sii, ce ar fi putut să-i spună fetiței ei? Gândul ăsta o năuci.

GPS-ul continua să-i dea comenzi contradictorii, acum era atât de aproape, că nu mai avea ce să-i explice. Opri motorul, trase pe dreapta.

Și dacă Bell Gardia o să fie atât de plin de lume încât să fie nevoită să stea la coadă? De altfel cine n-are morți cu care să nu vrea să stea de vorbă? Cine n-are ceva rămas cât de cât în suspensie cu lumea de dincolo?

Yui își imagină una dintre piscinele alea imense chinezești în care se zăresc numai cărnuri, căști colorate și colaci umflați. Toți vor să intre în apă și nimeni nu izbutește să înoate. Apa, dedesubtul lor, e doar o idee.

Yui era convinsă că n-ar fi fost în stare să vorbească, cu toată lumea care aştepta afară.

Ca la toaletele de la şcoală. Când termini? Mai ai mult?

Scotoci în punga de plastic deșertată pe scaunul de lângă ea. Dădu la o parte un *onigiri* cumpărat împreună cu ciocolata și cafeaua la cutie înainte de a pleca din Tōkyō. Mestecând, se porni să examineze peisajul.

Era un cătun anonim de provincie: clădiri prăpădite, vilișoare cu un etaj cu tipicul acoperiș albastru și grădini întinse cu umbrare, câmpuri cultivate, ici-colo un coteț. La dreapta, marea și curba descendentă netedă a unei coline. Iar în spatele ei, neîndurător, muntele.

Cufundându-se în acel peisaj se relaxă. Nici urmă de circulație sau de prăvălii. Spaima de îmbulzeala din fața cabinei era nejustificată.

Pe urmă, după mai multe ore de nori și de ploaie, cerul deșertă un noian de lumină, tot odată. Yui observă atunci într-o grădină șiruri de kaki atârnate la uscat sub streașină. Prin oglinda retrovizoare zări un om care ieșea din casă, se cățăra cu scara pe un copac foarte rămuros. Lua foarfecele și se pregătea să îl curețe de crengi.

Se gândi să-l roage s-o îndrume spre casa lui Suzuki-san, spre Telefonul Vântului, știți unde e Bell Gardia? Totuși ezită la gândul că prin întrebarea aceea omul ar fi priceput imediat doliul ei. Detesta să vadă cum oamenii își schimbau brusc purtarea, mila care îi făcea să zâmbească nervos sau să ia o atitudine de formă.

Apoi însă chipul unui alt om, cu părul deja cărunt, străbătu geamul portierei, iar Yui șiu că era unul ca ea. Un supraviețuitor.

N-ar fi putut explica exact de ce, dar era pe chipul lui un colțișor minuscul de întuneric, același pe care simțea că-l are și ea, nu-i era clar unde. Era un spațiu în care cel ce supraviețuia, renunța la orice emoție, la orice bucurie, doar ca să nu îndure și durerea altora.

Bărbatul ținea în mână o hartă, avea șapca trasă pe ochi, iar harta deschisă îi flutura pe piept. Privea în jur, căuta ceva.

În anii următori Yui avea să învețe să-l cunoască bine, avea să-i privească atent spinarea arcuită deasupra Telefonului Vântului, cu receptorul lipit de ureche, și trupul hașurat de gemulețele cabinei.

Iar el avea să aducă mereu cu el, ținându-l în mână ca să nu-l turtească, cartonul cu cele două eclere speciale cu frișcă și banane care îi plăceau atât de mult nevesti-sii și, după un obicei nou, aveau să le mănânce ei doi, împreună, Yui și Fujita-san, pe băncuța de la Bell Gardia.

Cu sufletul mai împăcat aveau să privească apoi marea, deși Yui se mutase la Tōkyō, iar de atunci se ținuse departe de ea, dar după un an și jumătate de stat la distanță, începuse din nou să-i ducă dorul. Mulți ziceau la fel: la început o urăști, apoi începi din nou s-o iubești, cu sentimentul acela sfâșietor pe care îl ai față de un fiu asasin pe care, orice ar fi, nu izbutești nicicum să-l repudiezi.

„Oricât timp ar trece, amintirea celor pe care i-am iubit nu îmbătrânește. Numai noi îmbătrânim“, avea să spună bărbatul acela care acum desfășura iarăși harta, în timp ce vântul îi răvășea părul.

Coborând din mașină, Yui simți aerul plin de sare. Sigur, în față avea marea, dar densitatea acelei mase o năuci. Răsuci în grabă cheia, ca să nu-și mai lase timp de gândire.

Se îndreptă spre bărbatul care tocmai traversase șoseaua și acum se pregătea să urce ușoara pantă. Era cu spatele la mare, privea în sus.

Yui simți vântul din spate, îi păru că o împinge din urmă. Ar fi zis că pe spinarea ei se afla cu adevărat o mână care ușor îi da brânci mânând-o și pe ea de-a lungul potecii care urca domol spre Kujira-yama, muntele Balenei.

Scuzați-mă, exclamă grăbindu-se spre bărbatul acela. Glasul îi sunase fals. Repetă, *sumimasen*, iar de data asta cuvintele se agățară de vânt și ajunseră la el.

Bărbatul se întoarse, cu harta șifonată pe piept.

Zâmbi. Înțelese dintr-o privire că ea era ca și el, că erau acolo din același motiv.

6

Alte fraze pe care avea să le spună Fujita-san

„Somnul vindecă tot."

„Ca să te cunoști pe tine e nevoie să-i cunoști pe ceilalți" (citându-l pe Miyamoto Musashi).

„Cheile nu le găsești niciodată când trebuie să ieși din casă."

„Un capuccino e infinit mai bun dacă presari deasupra puțină scorțișoară."

„O cunoaștere superficială e mai dăunătoare decât necunoașterea" (citându-l tot pe Miyamoto Musashi).

Notă: *Cartea celor cinci inele* de Miyamoto Musashi era, împreună cu *Principele* lui Machiavelli, cartea preferată a lui Fujita-san.

7

Timp de aproape un an Yui avu un vis care se tot repeta. Noapte de noapte visa că își reconcepea fetița.

Ceva înăuntrul ei îi șoptea că, dacă fetița ieșise o dată din burta sa, ea putea reface totul de la capăt, putea repeta fiecare gest al procreării readucând-o astfel înapoi.

În acel prim an de doliu, raționalitatea rămăsese mereu deoparte, într-un colțișor al visului, privind-o mută; părea că simte că n-are dreptul să intervină. Și totuși, de cum se trezea Yui, ea ieșea din colțișorul ei, se ridica în picioare și-i șoptea că totul era o închipuire și că trebuia să-și facă curaj și să meargă înainte.

Nici de-ar mai fi rămas o dată însărcinată, nici dacă, prin absurd, ar fi fost cu același bărbat, fetița cu cicatrice pe frunte, cu pistrui pe nas și pe obraji, nu s-ar fi întors. Nici renunțând la năsucul drept și ascuțit sau la țipătul strident prin care îi cerea atenția n-ar fi izbutit ceva, ea tot n-ar fi revenit.

Fujita-san, care acum stătea dinaintea ei și zâmbea stânjenit mărturisind că nu, n-avea nici cea mai mică idee unde era locul acela, dar că trebuia să fie pe-acolo, uite, și Fujita-san vedea noaptea același lucru.

În vis el îi dădea sfaturi fetiței lui, care avea trei ani și care era vie, dar mută. Era mută de când își pierduse mama. Îi dădea toate învățăturile care-i treceau prin minte. Îi lua mânuțele într-ale lui și, mângâindu-le neîncetat în palmele lui, o învăța cum trebuie făcut orice lucru: bețișoarele nu le înfigi în mâncare, le așezi așa; pui mâna la gură când caști, la începutul mesei spui *itadakimasu*, da, și dai ușor din cap, așa, spală-te întotdeauna pe mâini când te întorci acasă, și mai ales zâmbește din inimă, nu numai din buze.

Educația, educația e importantă, repeta nevastă-sa când trăia, iar el îi dădea crezare, și crezuse și mai tare de când ea se prăpădise.

Avea o încredere nețărmurită în cuvintele acelea, în poruncile acelea care-ți dilatau mintea și care aveau să se repete toată viața, frazele acelea seci care aveau sunetul vocii mamei, a tatălui, și care cu vremea aveau să capete sunetul propriei voci.

— Erau vorbele pe care i le spunea fetiței soția mea. Le auzeam zi de zi, dar nu le pronunțasem niciodată. O lăsam pe ea să le rostească, poate pentru că socoteam că la urma urmei rolul meu va fi mereu marginal. Acum, în schimb, mă uit la mamele de pe stradă, din parc,

de la supermarket, cu speranța că pot să le fur secretul: aș vrea să înțeleg cum de-i convingi pe copii să vorbească, să fie fericiți că sunt pe lume.

— Asta nu știe nimeni! izbucnise Yui în seara aceea, întorcându-se instinctiv spre Fujita-san.

În după-amiaza aceea colindară multă vreme împreună pe Kujira-yama, mâncară ceva în singurul restaurant din zonă, iar Yui îl conduse cu mașina la gară. Aveau să rămână în mașină mai bine de o jumătate de oră în vreme ce asfințitul aprindea și apoi stingea lumina peste toate lucrurile. Nu scoaseră o vorbă cât traversară întunericul deplin al golfului Ōtsuchi.

S-a întâmplat însă că rostind *asta nu știe nimeni!* Yui râsese de stânjeneala apărută pe chipul lui Fujita-san. Însă surpriza fu a ei.

N-a venit din naivitatea bărbatului. Yui nu știa nimic despre tați, nici ca fiică, nici ca soție. Intuia doar că anumite lucruri complexe precum fericirea le înveți nu atât din cuvinte, ci din exemple și, mai ales, că bucuria de viață trebuia s-o ai tu în tine din belșug pentru a o putea dărui și altora.

Nu, mai degrabă din pricina sunetului acela care se zbătea în gâtlejul ei rămase Yui absentă, apoi uluită: râdea, ea râdea.

Nici nu-și mai amintea când izbucnise în râs ultima oară, când se simțise atât de ușoară încât să-și îngăduie acel dram de neatenție.

Auzind-o, cineva care o iubea ar fi fost probabil cuprins de emoție.

„A, nu?“ râsese la rândul său, ca răspuns, Fujita-san.

8

Cum îi faci pe copii fericiți că sunt pe lume

După doamna Kuroda, mama lui Sakura (2 ani), întâlnită de Fujita-san la supermarketul Kēio din Kichijōji: „să-i lauzi de tot atâtea ori (plus una) de câte îi cerți, să faci sâmbăta dimineața clătite împreună cu ei, să te uiți la ei când îți spun «Uite!»“.

După doamna Anzai, mama lui Tao-kun (3 ani și cinci luni), în

timpul unei conversații cu o altă mamă în parcul Inokashira: „să-i lași să alerge în parc în fiecare zi, să-i strângi în brațe când au capricii, să nu-i duci în magazinele de jucării ca să nu fii nevoită să le zici nu“.

După domnul Imai, tatăl lui Kōsuke (7 ani), coleg cu Fujita-san: „să citiți împreună cărți despre dinozauri, să-i duci la acvariu să vadă peștii, să le răspunzi la toate întrebările, chiar și la cele stânjenitoare.“

9

— La Bell Gardia? îi întrebă o bătrânică îndoită de spinare, cu un șorț cu buzunare mari cusute lateral. Lângă ea avea un câine negru care mesteca ceva, fericit; trupul lui masiv și greu, așezat într-o rână, se sprijinea pe două lăbuțe subțirele. Acolo vreți să mergeți?

— Da. Mai e mult?

Ultima bucată de drum, cea mai plină de emoții, a fost ajutată de prezența băbuței. Trebuie să fi avut mai mult de optzeci de ani și pășea ținând o mână la spatele ei încovoiat, iar cealaltă bălăngănindu-i-se pe lângă corp.

Se oferi să-i însoțească până la ușa lui Suzuki-san, paznicul de la Bell Gardia.

— Veniți, zise cu un zâmbet binevoitor și părea că-i conduce spre camera cea mai îndepărtată din propria casă.

Era de fel din Kyūshū, dar acum conta prea puțin unde se născuse, pentru că toată viața și-o petrecuse în acel loc. Se mutase acolo cu bărbată-su imediat după nuntă, el era pescar, le povesti ea. Îi spusese că ăla era cel mai frumos loc de pe lume, și ea îl crezuse. Așa că rearanjaseră casa copilăriei lui, începând să-și trăiască zilele după legile mării, tăiate în două, zi și noapte, deoarece nava bărbatului pleca când era încă întuneric și se întorcea când de-acum era lumină.

La început o impresionaseră crabii uriași pe care i-i aducea în dar bărbată-su din nord, unde ajungea din când în când, cu picioarele alea lungi stacojii cu reflexe aurii. Îi păreau niște făpturi înspăimântătoare, cu cleștii ăia nemaivăzuți. „Și totuși au un gust minunat, merită să-i încercați.“

Întorcându-se cu fața spre ocean, Yui văzu cocoașele roșii ale

geamandurilor plutind pe apă. Își închipui că femeii i se alungea fața, că își scuturase anii de pe ea cum scuturi o haină de praf, iar ridurile dispăreau la marginea obrajilor. O văzu tânără, stând dreaptă în pragul casei și scrutând oceanul, cu un alt câine la picioare, cu un prunc în brațe și cu un copil mai mărișor agățat de poalele *kimono*-ului, cu bretonul foarte scurt, cum era la modă odinioară. Scruta orizontul cu nerăbdarea nevestelor tinere, căuta cu ochii nava bărbatului ei. Pe urmă ridica o mână, exclama priviți, și arăta cu degetul mica pată care găurea pânza apei.

Poate că introducerea aceea amabilă a făcut ca Yui și Fujita-san să ajungă la Bell Gardia nepregătiți. Toată atenția le fusese absorbită de bătrână și de câinele ei, astfel încât grădina li se deschise pe neașteptate dinainte, precum cortina unui teatru.

La revedere și mult noroc, continua să spună mâna ridicată. O urmăriră îndelung, înclinându-se de multe ori în semn de mulțumire. Între timp femeia o pornise încet pe drum în jos, însoțită de vântul care păru s-o escorteze până acasă.

În școala unde stătuse sinistrată săptămâni la rând, între lădițele cu fructe, conservele de alimente liofilizate, hainele și păturile care veneau din toate părțile Japoniei, Yui scrutase sute de chipuri și toate, fără excepție, îi lunecaseră pe lângă privire. Numai unul revenea zi de zi să o viziteze, în momentele cele mai imprevizibile ale zilei.

Era înfățișarea unui bărbat și totodată a unui obiect.

Trebuie să fi avut în jur de cincizeci de ani. Era înalt și solid, cu o gură dementă și ochi enormi, ieșiți din orbite, ca de pește.

Bărbatul, Yui n-a aflat niciodată cum îl cheamă, ținea în mână o ramă, nu se despărțea de ea nici în somn. Prin ea se uita la cer, la tavan, la orice altceva din sala de sport: la pânzele de pe jos, la maldărele de lucruri, la oameni. Observându-l cu o curiozitate pe care nu i-o acorda nimănui altcuiva, Yui văzu că bărbatul își denumea tablourile, și se convinse că nimeni altcineva nu știa asta. Cu mâna liberă părea că nota ceva de fiecare dată când schimba direcția și fixa , solemn, ce se nimerise să apară în ramă.

În viața obișnuită nebunii sunt poate mai singuri decât ceilalți oameni. Dar în locul acela erau mai puțin singuri. Ceea ce îi înnebunea de durere pe cei sănătoși, pe nebuni oarecum îi elibera, îi

făcea să se simtă mai puțin diferiți.

Yui rămase chiar cu îndoiala că era și el un sinistrat. Avu mai degrabă impresia că răul suferit de omul acela nu era unul recent, ci unul vechi, și că nici o știre sosită acolo nu l-ar fi mișcat. Toți se duceau cel puțin o dată pe zi la Centrul de Informare ca să aibă vești despre ai lor, el nu; și nimeni vreodată n-a venit să-i vorbească despre altceva decât de orele la care venea mâncarea, de programarea la duș, de vizitele medicale la care trebuie să se prezinte, de exercițiile fizice pentru buna circulație. Toți plângeau sau se căzneau să n-o facă de față cu alții, el nu. Venise numai ca să se amestece printre lume, poate că avea și o casă, dar simțea nevoia să aline pe oricine-i ieșea înainte.

Mai trebuie spus că acolo nimeni nu se îndoia de ceilalți, nimeni nu și-ar fi permis așa ceva. Prea mare era teama că poți spori răul unor oameni deja răniți. Cu toate astea Yui era gata să sară: dacă cineva s-ar fi apropiat de omul acela, dacă i-ar fi cerut socoteală pentru chestia aia dreptunghiulară albastră de plastic cu care segmenta viața, ea ar fi intervenit. „Se joacă, i-a făcut o promisiune nepoțelului“, ar fi răspuns. Și dacă altcineva ar fi întrebat ce joc era ăla, și dacă nepoțelul era teafăr, la loc sigur, atunci ea ar fi tăcut, așa că ei n-ar mai fi îndrăznit să insiste.

Adevărul, sau cel puțin adevărul presupus de Yui, anume pur și simplu că privind lumea prin ramă omul se simțea în siguranță, că, văzute așa, toate îi păreau mai ușor de înfruntat, nu i-ar fi liniștit pe ceilalți.

Pe nebuni îi acceptau mai ușor când nu erau pe deplin convinși de nebunia lor.

Noaptea, cum sta întinsă pe pânza ei în sala de sport, alterna chipul fetiței și cel al mamei, cioburile din viața de dinainte și priveliștile mării, cu imaginea individului acela bovin la el acasă, într-o casă plină probabil de boarfe.

De fapt habar n-avea de ce se fixase pe el, dar continua să revină cu constanță la el. În insomniile sale, Yui proiecta pe tavanul înalt al sălii de sport figura lui butucănoasă și scălâmbă când, din pură întâmplare, dădea peste o fotografie în ramă, o lua în mână, desfăcea cârligelele de pe dos și desprindea imaginea de la mijloc. Mai ales momentul următor (cel în care bărbatul ridica rama la nivelul ochilor,

iar încăperea, strada, toate lucrurile care umpleau lumea de dincolo de ramă îi apăreau dintr-odată seducătoare și împăcate) îl depăna de zeci de ori. O însenina profund imaginea acelei scene.

La fel și acum, când ședea pe băncuță în Bell Gardia, Yui îi observa profilul lui Fujita-san și îl vedea frânt în pătrate. Asta mai ales din cauza stinghiilor de lemn ale cabinei (două verticale lungi şi cinci orizontale scurte) care încadrau bucățile de geam. În fiecare pătrat era o bucată din Fujita-san, o frântură de braţ, un fragment de picior.

Își mută privirea de câteva ori, temându-se să nu pară indiscretă.

Dar Fujita-san nu băgă de seamă. Dimpotrivă, continuă să-i povestească nevesti-sii despre Hana: „Da, a încetat să mai vorbească, așa-i, dar eu am încredere, și pediatrul are încredere."

E chestie de timp, mai spusese, pentru că la copii şi sentimentele pot deveni materie şi uneori se înfig în gâtlej. Era mult mai puţin rar decât s-ar crede.

„Mama e bine, e o bunică foarte prezentă."

Urmau vecinele, educatoarele de la grădiniță și prietenii celei mici. Pe scurt: pe Hana o iubeau toți, sigur avea să se însănătoșească. Ar fi fost frumos dacă ar fi reușit înainte să intre în clasa întâi.

Pătratul în care Yui vedea ceafa lui Fujita-san rămase dintr-odată gol. Omul se aplecă, apărând în pătratul de jos. Își recuperă rucsacul pus pe jos și se întoarse.

Era emoționat, dar zâmbea. Parcă spunea „Totul e în regulă, ea e bine, eu sunt bine, o scoatem noi la capăt".

Numai la un an după aceea avea să-i vorbească Yui lui Fujita-san despre bărbatul cu rama. Îi povesti că intrase și ea în dreptunghiul acela albastru și că în ziua aceea se simțise văzută, privită *cu adevărat* pentru prima dată după săptămâni întregi.

N-avea să se mai repete: după trei zile omul dispăruse. Nimeni nu pomeni de el și nici ea nu puse întrebări.

Despre cine nu se ştie nimic nu-i nimic de spus.

De cine nu se știe nimic nu-i pasă nimănui.

În locul acela de surghiun Yui descoperi că mai învățase ceva important, anume că e destul să nu vorbeşti deloc despre un om pentru a-l anula pe vecie. De asta merita să-ți amintești poveștile, să vorbești

cu oamenii, să vorbești despre oameni. Să-i asculți pe oameni când vorbesc despre alți oameni. Să vorbești și cu morții, dacă e nevoie.

10

Rama bărbatului cu rama

Dimensiuni: 17,5 cm x 21,5 cm.

Culoare: albastru deschis.

Cumpărată dintr-un magazin cu preț unic de 100 de yeni pe 6 martie 2001.

Plătită cu 105 yeni, TVA inclus.

Made in China.

11

În acea primă zi Yui preferă să stea și să privească ce se întâmplă.

Grădina șopotea fără întrerupere, ca și cum pe acel petic de pământ s-ar fi adunat toate vocile din ținuturile din jur.

Yui se întrebă dacă bântuiau pe acolo și conversațiile cu băbuța care îi condusese la Bell Gardia cu câinele ei bătrân. Era sigură că în acea legătură de iubire aveau loc lungi discuții despre mare, despre copiii care locuiau de-acum departe, în alte orașe.

După ce folosi Telefonul Vântului, Fujita-san intrase în locuința paznicului și acum inspecta biblioteca care luase naștere în decursul anilor la Bell Gardia cu ajutorul unor ONG-uri. Trecea în revistă calendarul evenimentelor care lunar se țineau acolo.

În linii generale întâlnirea fusese plăcută, iar Suzuki-san îi primise cu multă prietenie.

Când Fujita-san îi înmână cartea sa de vizită, în plecăciune, zâmbetul lui Suzuki-san deveni o dungă verticală. Yui se limită doar să asiste la acel schimb; prefera să se lase absorbită de figura tovarășului ei de călătorie, să dea de înțeles că face parte din el. Fujita-san își dăduse poate seama de asta, oricum nu făcu nimic care

să lămurească cine era sau nu era Yui.

Suzuki-san o privise și el fără să cerceteze mai mult, se oprise doar o clipă cu privirea la coafura bizară a lui Yui, care atunci era două treimi blondă și restul brunetă. Repetase cu căldură *Bine ați venit* și îi invitase să intre.

Yui găsi grădina minunată, chiar emoționantă. Întrebă dacă poate rămâne așezată acolo s-o contemple câteva minute singură.

— Puteți rămâne și mai mult. Doar că ceva mai târziu, poate peste o jumătate de oră, trebuie să sosească un băiat, dar mai mereu întârzie. E de-ajuns să-i lăsați cabina și locul din jur libere. Vine destul de des, îl cunosc, e unul fără fasoane.

Yui dădu din cap, șocată de familiaritatea cu care vorbea de băiat Suzuki-san. Poate că într-o zi așa avea să vorbească și despre ea.

Îi urmări cu privirea pe cei doi bărbați cum treceau pragul. Clădirea se înălța cuminte în spatele grădinii. Era albă, cu bârne negre pe pereții exteriori. Își aminti că văzuse ceva asemănător într-un catalog cu fotografii despre ținuturile germane din Europa.

În fiecare an mii de persoane mergeau la Bell Gardia să-și dea frâu liber glasului.

Erau mulți ca ea, rămași după acel 11 martie 2011, oameni care veneau mai ales din Ōtsuchi. Dar mai erau și unii care își pierduseră vreo rudă în urma unei boli, în vreun accident de mașină, bătrâni care veneau să vorbească cu propriii părinți dispăruți în al Doilea Război Mondial, părinți ai căror fii dispăruseră fără urmă.

„Odată un om mi-a spus că moartea este ceva cât se poate de personal… povestise Suzuki-san. Viața, de bine de rău, încercăm să ne-o construim la fel ca a celorlalți. Dar moartea nu. La ea fiecare reacționează pe cont propriu…“

Pe când mergea încet, cu grijă să nu calce pe plante, Yui se întrebă dacă omul cu pricina n-o fi fost chiar cel care vorbise la radio.

Observă cu uimire că la Bell Gardia vântul nu se domolea nici o clipă, ai fi zis că încerca cu orice chip să tulbure peisajul.

Yui se gândi atunci că receptorul, mai degrabă decât să îndrepte și să conducă glasurile spre o singură ureche, avea menirea de a le răspândi în aer. Se întrebă dacă morții rechemați în viața de *aici*, în cea de *dincolo* nu se țineau cumva de mână, nu ajunseseră să facă

cunoștință unii cu alții și să dea naștere la povești de care viii nici habar n-aveau.

Altminteri cum să explici acea ușurință? Moartea, acolo, arăta foarte frumos.

Rătăcind prin grădină, Yui își imagină că duhurile făpturilor chemate la apel s-ar întâlni ca la școală, în bănci, și ar ridica mâna și ar lega prietenii. Poate că fetița ei se juca cu soția lui Fujita-san, cânta împreună cu ea, poate că se alcătuise o lume în care nu numai supraviețuitorii își purtau de grijă unii altora, ci în care și defuncții se iubeau și mergeau înainte, acumulau ani și apoi mureau. Trebuie că există un moment de uzură a sufletului așa cum există unul al trupului.

Gândul acela o tulbură, ca și când ceva fundamental s-ar fi petrecut când ea nu era atentă.

Așezată pe o buturugă, Yui își întinse pe genunchi mâna dreaptă, apoi mâna stângă. Le privi pe rând. Fetița ei o fi continuat să meargă, susținută de mâna altcuiva?

Trecuse vreo jumătate de oră când Yui, ridicând ochii, văzu un tânăr în uniformă de liceu. Străbătea cu pas sigur grădina și cotea spre intrarea în cabină. Mersul lui legănat, tipic băieților la acea vârstă, o înduioșă. Nu avea mai mult de șaisprezece sau șaptesprezece ani.

Lovi zdravăn arcada care străjuia poteca cu tașca lui mare în bandulieră, pe care se vedea bine blazonul liceului. Copoțelul clincăni.

Yui îl văzu deschizând ușa cabinei și apucând cu hotărâre receptorul.

Se așeză cu spatele, ca să nu pară indiscretă. Se postă sub un arbore de kaki privind în sus. Rămăseseră numai câteva fructe, dar în rest erau numai ramuri întinse în văzduh, răsfirate în toate direcțiile deasupra ei.

Văzut de acolo, cerul părea plin de crăpături.

de bătrâna din Fujira-yama în conversațiile cu câinele ei

Ce romantic era bărbată-su în tinerețe.

Atunci când au făcut dragoste în sera de orhidee.

Fiică-sa, Marie, care trăia la Kōbe și se măritase cu un inginer.

Cravatele oribile pe care le purta soțul fiică-sii.

Namiki, nepoțica ei de doi ani și jumătate care o saluta călduros pe skype și apoi uita că ecranul rămăsese deschis.

Ce delicioși erau crabii din Hakodate, ce dor i se făcea când îi mânca.

Fiu-său care locuia în Germania și care urma să se întoarcă de Anul Nou ca să-i prezinte mireasa.

13

— Ne-am ciorovăit de nu se poate, mă contrazicea mereu, râse băiatul.

Când ieșise din cabină se îndreptase spre Yui ca să-i facă semn că terminase, dar paznicul, din pragul casei, prinse momentul. Ceaiul era gata.

Îl chema Keita, era de fel din al doilea sat de acolo. Venea pe jos, nu cu autobuzul care, din păcate, pleca exact când ieșea el de la sport, după antrenamentele de *kendō*. Era în ultima clasă de liceu, își pierduse mama de o tumoare descoperită prea târziu.

— Mama își luase licența la Universitatea din Tōkyō, la Tōdai. Avea ideea fixă că trebuie să învățăm, și eu, și Naoko.

— Soră-sa mai mică, are paisprezece ani, explică Suzuki-san.

— Cu mama mă certam toată vremea, reluă băiatul. Mi se părea că se ține prea mult de capul meu.

— Toți facem la fel, râse Fujita-san. Același lucru îi reproșam și eu tatei, același lucru pe care probabil o să-l fac și eu cu fiică-mea.

— Voiam să fiu mai drăguț cu ea, reluă băiatul, dar chiar n-am fost în stare. Nici la urmă n-am reușit, dar acolo e altfel. Mi-era teamă că dacă sunt mai drăguț, ea poate o să creadă că eu nu mai am încredere că o să se însănătoșească.

Suzuki-san trebăluia în spate, la bucătărie; din când în când dădea din cap, ca și cum ar fi știut pe dinafară discuția aceea.

— Dacă ar fi aici, pariez că am lua cearta de la capăt.

Vântul scutură geamul de la bucătărie, o frunză roșcată se lipi de el. Vântul păru totuși să se domolească fiindcă frunza căzu imediat peste pervaz.

— Taică-meu e unu' care nu-ți interzice niciodată nimic, zice numai „Cântărește lucrurile cu calm și pe urmă decide, am încredere în tine“, adăugă băiatul. Numai că eu sunt ăla care n-am încredere în mine.

— La vârsta ta totul e greu, interveni Suzuki-san.

Luciditatea acelor replici o impresionă pe Yui, care rămase tot timpul tăcută. Își închipuia că liceenii sunt mai imprudenți, mai puțin profunzi, și mai ales mai puțin onești când vorbesc despre ei înșiși. Gândi că poate durerea e cea care dă profunzime vieților, și puțin se întristă.

— Ceva tot e bine, că acum nu mă mai întrerupe când vorbesc, glumi băiatul.

— Ei știu că vii aici? întrebă Fujita-san.

Se juca cu ceașca, bătea cu unghiile în ceramica gălbuie, cu un gest care vădea că era dus pe gânduri.

— Știe tata, pentru că ori de câte ori vin aici întârzii la cină. Dar soră-mii nu i-am spus.

Keita nu mărturisi, dar făcea asta mai ales pentru că ținea să fie el cel care-i povestește mamei despre familie, deoarece când ea trăia îi vorbea prea puțin despre ceilalți.

— Mulțumesc, Suzuki-san, conchise apoi băiatul, ridicându-se brusc de pe scaun. Scoase o pungă turtită din tașcă: Astea sunt pentru dumneavoastră și soție. S-au turtit puțin, îmi pare rău.

În vreme ce paznicul lua de pe bancă punga plină cu snack-uri, mulțumea și îl sfătuia să aibă grijă să nu răcească („Iarna e aproape“), și îl îndemna să tragă tare pentru examenele de admitere („Dar să nu dai în brânci!“), și în vreme ce liceanul, stângaci și emoționat, promițând că se va întoarce de îndată ce va putea, se înclina dinaintea lui Suzuki-san și a necunoscuților, Yui era departe cu gândul.

Văzu trecând prin poartă, cu tașca în banduliera care îi deforma silueta, tot viitorul acela imens care, își imagina ea, stă dinaintea

tinerilor de vârsta lui, dar între timp cugeta și că n-are rost să țină minte vocea băiatului: era deja acolo, în grădina de la Bell Gardia, împletită cu vocile atâtor altora. Vocea aceea avea să fie mereu acolo, dezmierdând-o pe cea a mamei, povestind de examen și apoi de primele lecții de la universitate, de fata pe care o iubea el, dar care nu-i răspunde la fel, și de cealaltă pe care o respinsese pentru că, fără s-o știe, nu semăna îndeajuns cu mama; de primul loc de muncă, de nunta lui și de cazna ca s-o organizeze, de primul copil, de bucuria și de constantul sentiment ciudat când i se spune tată.

Vocea aceea avea să sfârșească și ea în larma celorlalte. Marea avea să le mâne până la marginea orașului, în zona portului.

„Și pe urmă?"

Pe urmă o să le înghită peștii, ca pe inelele prinților din poveștile pe care Yui i le citea fetiței ei înainte să adoarmă.

„Și pe urmă?"

Pe urmă, într-o bună zi, în bucătăriile unui regat din apropiere, cineva avea să despice burta unui macrou sau a unei știuci și atunci, ca prin minune, acele cuvinte vor reapărea.

Yui își aminti cum repeta fetița ei „Şi pe urmă? ce vine pe urmă, mama?", gestul fetiței în pijama când, învelită în *futon*, își încrucișa mâinile pe burtică. Yui citea tare pasajul, iar ea exclama prompt „Sărăcuțul!".

Îi reveni în minte expresia ei serioasă, grija sinceră pentru acel animal.

Pentru burta tăiată a unui pește din care era menit să se ivească norocul unei regine sau al unui rege.

Când rămaseră singuri, Yui ieși din nou în grădină. Se despărți de paznic rostind câteva cuvinte și acolo, în vântul acela de toamnă târzie, îl așteptă pe Fujita-san. Pe urmă aveau să se ducă să mănânce arici de mare cu pulpa portocalie, supă de *miso*, orez cu un delicios *furikake* făcut în casă, iar între timp aveau să-și povestească unul altuia viețile.

Norii la orizont păreau că se lichefiază, măturați de un vânt venit de undeva din adânc.

A fost o după-amiază senină, și la fel și seara. Yui își descoperi dorința de-a o cunoaște pe fata lui Fujita-san, de-a o privi în ochi și a-i

spune că poate fi mândră, că puține fetițe puteau avea certitudinea că sunt atât de iubite. Și totuși, de-ar fi întâlnit-o, nu i-ar fi spus niciodată așa ceva. Yui știa că dragostea intensă se înțelege de la sine.

Mai descoperi și că numele de botez al lui Fujita-san era Takeshi și îi plăcu enorm cum sunau împreună. De atunci, când îi revenea în minte, așa avea să-i spună întotdeauna.

Se salutară cu o căldură care nu i se păru nici unuia exagerată. Amândoi simțiră mai degrabă că într-un anume fel se găsiseră, ca două obiecte care din întâmplare s-ar agăța între ele pe fundul unei genți pline cu o groază de chestii.

În seara aceea Yui conduse spre Tōkyō pe autostrada goală. Intră în localitatea Kichijōji și apoi în Mitaka când era de-acum noapte, *kombini* luminând un dreptunghi din șosea, deșii cireși de pe bulevardul comunei Musashino-shi, centrul pentru bătrâni, sala de sport. Totul dormea, ca vrăjit de o zână.

Pentru prima dată după doi ani, în oglinda retrovizoare unde zi de zi i se păruse că o vede pe fetiță dormind în scăunelul ei, Yui se gândi că i-ar putea cânta un cântec de leagăn; că ar putea vira la stânga, spre locuința mamei, ca să-i povestească de strania magie a zilei care tocmai se încheiase.

Pentru prima dată după ziua tsunami-ului acceptă să se îndoiască de fermitatea pe care și-o impusese, aceea de a tăia lumea în două, lumea morților și lumea viilor.

Nu e nimic rău, se gândi, să vorbești cu cine nu mai este.

Era de-ajuns să accepte că mâinile nu mai ating nimic, că memoria poate face uriașul efort de a umple absențele, că bucuria de a iubi s-ar concentra nu în a primi, ci în a da.

În noaptea aceea, vârâtă în așternut, deschise o carte de povești.

Citi cu voce tare despre soldățelul de tinichea, despre peștele mare care l-a înghițit, despre lunga călătorie care-l făcuse să ajungă la balerina care stătea într-un picior, și despre focul din cămin unde își aflară amândoi sfârșitul, inimioara de cositor și mica steluță neagră precum cărbunele.

— Alo, mama? Eşti aici? Sunt Keita.

— Iartă-mă dacă în ultimul timp nu vin prea des.

— Merg în fiecare zi la *juku*, în weekend am cursurile speciale pentru testele Tōdai. Nu se mai termină.

— Tata zice că și tu spuneai mereu că testele cu alegere multiplă sunt o tâmpenie. E aiurea să ai numai patru opţiuni în viaţă, din care numai una e cea bună.

— Spune, ţie cum îţi merge? Nu cumva și acolo mănânci dulciuri pe ascuns? (*râde*)

— Mi se pare că chestia asta cu mâncatul i-ai transmis-o lui Naoko.

— Când pun rufele la spălat dau peste ambalaje de bomboane și de ciocolată prin buzunare, dar o dată am dat și de niște covrigei și de un *churro*. După mine, nu-i în regulă.

— Stai să vezi, Naoko s-a îndrăgostit. Nu, nu mă întreba de cine, că nu știu.

— Oricum se vede pe faţa ei. A devenit chiar mai puţin nesuferită decât de obicei.

— Bine, hai că mă duc. E aici o cucoană care umblă de colo-colo prin grădină, probabil că așteaptă să intre.

— Pa, mă întorc în curând, îţi promit.

(*se întoarce la loc*)

— Era să uit, mănâncă tot ce vrei!

15

După acea primă dată, Yui și Takeshi reveniră adesea la Bell Gardia. O dată pe lună erau acolo.

Își dădeau întâlnire la Shibuya, în faţă la Moyai. Era aproape de amândoi, iar lui Yui îi plăcea enorm să treacă pe-acolo cu noaptea în cap, când în locul acela unde ziua și seara era lumea de pe lume, atunci nu era aproape nimeni. Cu ecranele stinse și semafoarele clipind, Scamble Crossing părea un loc părăsit, cu un car alegoric

rămas de la sărbători proptit la un colț de stradă și cu luminile deja stinse.

Le deveni familiară porțiunea de șosea până la Iwate, ei plecați la patru dimineața, cu un popas la Lawson în Ghiba, unde mâncau de dimineață și cumpărau tableta de ciocolată din care Yui băga prompt în gură câteva pătrățele de îndată ce dinaintea lor se deschidea oceanul.

Takeshi află așa de greața ei, află povestea cu marea.

Yui descoperi în schimb că Takeshi, în acea singură zi din lună, refuza să ia cu el telefonul. Zise că lui călătoria îi făcea bine *fizic*, avea nevoie să simtă distanța în trup. După el, telefonul risca să-l aducă înapoi în ziua de azi, să-l pună constant față în față cu el cel dintotdeauna.

Acesta era motivul pentru care Takeshi îi dădu mamei lui, care se ocupa de nepoțică când el nu era acolo, numărul lui Yui. O altă persoană, așadar, ajunsese să știe de existența Telefonului Vântului și de tânăra aceea care mergea cu mașina o dată pe lună, duminica, spre Kujira-yama.

Yui și Takeshi se vedeau numai ca să meargă împreună la Bell Gardia. Primul loc în care se întâlniseră părea destinat să hotărască într-un fel tot ceea ce avea să urmeze; și totuși distanța dintre ei continua să se micșoreze.

Începură să-și dea zilnic mesaje.

În seara în care Yui, căutând o pereche de mănuși, dădu peste un cadou frumos ambalat pentru fetița ei, Takeshi a sunat-o. Mutatul s-a petrecut în grabă. Tot ce în zilele acelea îngrămădise la întâmplare în cutii părea că-i frige degetele. Deși, chiar și după doi ani, noua casă ascundea un număr înspăimântător de lucruri cumpărate înainte pentru fetiță, lucruri de care își amintea că-i plăcuseră în mod deosebit sau care fuseseră la reduceri și pe care le cumpărase oricum, deși era prea devreme să i le dea, hăinuțe pe care le pusese deoparte pentru că mai trebuia să crească un pic până să le poarte; uneori găsea și păpușele, albume ilustrate, fustițe pe care, dezordonată cum era, uitase să i le dăruiască. Când dădea peste lucrurile acelea trădătoare, Yui simțea o săgeată în inimă, avea senzația sfâșietoare că a lipsit-o pe fetiță de o mică bucurie.

Takeshi răspunse la mesaj cu blândețe, și la fel făcu și în celelalte

dăți.

Ba chiar îi promise că, atunci când se va simți pregătită, o să atace împreună casa aceea, dulapurile, șifonierele, cutiile mari nedesfăcute după mutare, dinaintea cărora Yui avea o adevărată teroare.

La fel și Takeshi îi scrise lui Yui când i se păru că o văzuse pe nevastă-sa într-o pacientă care stătea la fereastră, în picioare, cu spatele, când păru să-i recunoască profilul nerăbdător la o femeie care-i tăie drumul când alerga la slujbă.

Tot ei îi relată îngrijorările educatoarelor de la grădiniță, pentru că nici acolo fetița nu scotea o vorbă – da, desena, participa, dar nu cu sunete. Nimeni nu mai știa cum sună vocea Hanei, și chiar și el avea uneori impresia că începe s-o uite. Atunci se uita la filmulețele din calculator: Hana care repeta cântecelele din desenele animate, Hana care stâlcea cuvintele și îngâna cântece populare, Hana care rostea cu convingere absurdități care numai la vârsta aceea pot fi spuse.

Confruntat cu dorul după tot ce pierduse și cu senzația de a nu fi la înălțimea încercării la care îl supusese existența, îi scria lui Yui că era „puțin trist“, iar ea înțelegea.

Fără să-și dea seama Yui și Takeshi sfârșiră prin a semăna.

Takeshi începu să privească cu alți ochi locurile din propria casă, mai ales cele în care ascundea obiectele pe care nu voia să le găsească Hana, lucrurile periculoase, cele care fac prea mare poftă, obiectele pe care fetița nu le pusese la locul lor și drept urmare, ca pedeapsă, dispăruseră. Încetă să-i mai cumpere dinainte hăinuțe sau daruri. Când găsea ceva ce i-ar fi putut eventual plăcea, i le dăruia imediat.

Învăță de la Yui că, în principiu, *mâine* e ceva ce nu există.

La rândul ei, Yui reîncepu să meargă la spital. După doi ani în care sperase inconștient că orice răceală o să se agraveze și o să dea în pneumonie, că o durere în gât neglijată o să-i provoace o asemenea suferință încât n-o să se mai poată gândi la nimic altceva, începu să se îngrijească din nou de propria sănătate, începu iar, cu stângăcie, să-și poarte de grijă.

În plus, când o scenă o amuza sau o înduioșa – un cățel care se juca singur în parc pe când stăpână-su moțăia, un grup de copii de grădiniță care se entuziasmau la trecerea trenului –, o fotografia imediat, era un fel de *haiku* vizual de pus la păstrare și de reparcurs apoi în drumul spre slujbă ori înainte de-a adormi, sau în orice

moment al zilei pe care-l simțea greu de depășit. Luând exemplul lui Takeshi, colecționă un număr bunișor de filmulețe: ele îi înseninau orele opace.

Apoi, gata, sosea sâmbăta noapte, după care urma acea duminică dimineața în care aveau să meargă împreună la Bell Gardia, ora stabilită la care Yui apăsa cu pumnul pe claxon anunțându-l pe Takeshi că sosise, în exact același fel în care, cu ani în urmă, o anunța pe maică-sa să iasă repede din casă. Iată din nou momentul acela în care Takeshi se ridica de pe treptele de la Moyai ca să întâmpine o femeie despre care voia să afle mai multe, și era fericit, cu bucuria lăuntrică de a zări chipul surâzător al lui Yui, ochii ei luminoși, gura mică și cărnoasă, nasul ei ascuțit și părul curgându-i bicolor pe umeri.

Mai mult, momentul întâlnirii începu să le apară amândurora nu ca atunci când doi necunoscuți se întâlnesc undeva ca să meargă împreună altundeva, ci ca o întoarcere.

El se întorcea la ea. Ea se întorcea la el.

16

Lucruri cumpărate pentru fetița ei (nefolosite vreodată) găsite prin casă de Yui

Un măgăruş cu mustăţi.

Un pantalonaş roz cu buzunarele tivite cu danteluţă.

O trompetă ca a lui Anpan-man.

O ceşcuţă de-a lui Minnie cu toarta în formă de funditespecially.

Trei agrafe cu ştrasuri.

Un CD cu cântece de Crăciun.

O bucată de tifon ca acelea pe care i le punea în băiţă când de-abia se născuse.

O salopeţică pentru trei luni.

Două mănuşi mici cu imprimeu înflorat.

În mașină, în drum spre Bell Gardia, rareori ascultau radioul, niciodată postul lui Yui. Emisiunile ei Takeshi încerca să le asculte în direct, iar când era în sala de operație sau avea o urgență, le înregistra. Mai mult, ca să fie mai sigur, începu să le înregistreze pe toate, stocând astfel în baza sa de date vocea lui Yui.

Îi plăcea intonația fermă cu care dirija vocile savanților, ziariştilor, cercetătorilor și cea delicată și încurajatoare cu care se adresa ascultătorilor care chemau din locurile cele mai îndepărtate ale Japoniei ca să intre în direct. Îi plăcea mai ales felul în care Yui reuşea să-i facă să se simtă la largul lor pe cei complet neobișnuiți să vorbească.

Pe șosea, cu marea pe o latură și munții în față, ascultau mai degrabă muzică. Lui Yui îi plăcea bossa-nova, muzica nostalgică din vremuri pe care nu le trăise niciodată, din locuri pe care nu le văzuse niciodată dar care aveau melodii care te făceau să plângi de frumoase ce erau. Se convinsese că nostalgia nu are nimic de-a face cu memoria, că o încerci mai degrabă pentru acele lucruri pe care nu le-ai cunoscut direct.

În schimb Takeshi crescuse cu rockul japonez, cu muzica formațiilor X Japan, Luna Sea și Glay, și uneori îi propunea lui Yui câte una din bucățile lor mai melodioase, ca *Forever Love* sau *Yūwaku*. Ea râdea, încercând să pună de acord vocea calmă a lui Takeshi cu muzicile acelea uneori îngrozitor de urlate.

Drumurile cu mașina de la Tōkyō la Ōtsuki erau foarte lungi. Și totuși aveau lungimea potrivită pentru ca de fiecare dată sufletul lor să se pregătească pentru întâlnirea cu grădina de pe panta muntelui Kujira-yama. Interminabilele ore de condus, unde se schimbau la volan când obosea prea tare Yui, în fundal cu melodiile acelea, cu conversațiile lor și tăcerile care podideau mașina, respirația unuia și a celuilalt când, pe rând, cădeau pradă somnului, păreau să le întărească nervii, mușchii inimi.

Dacă Yui ar fi trebuit să explice asta printr-o imagine concretă, așa ar fi zis: că seamănă cu sfâșietoarele contracții care precedă nașterea, uimirea dinaintea acelui proces pe care Yui îl experimentase când o născuse pe fetiță: te închizi ca să te deschizi, te contractezi ca apoi să te destinzi, strângi și te abții pentru ca apoi să împingi și să te dilați.

Un paradox total, așadar, ca într-una din situațiile acelea în care,

după cum se zice, reușești doar când renunți. Ca dragostea, ca dragostea adevărată, ca atunci când dorești un copil iar el nu vine.

O să reușească în ziua aceea să vorbească cu ai lor?

Yui avea oare să sufere ceva mai puțin în luna aceea când, trezindu-se dimineața, constata că e singură? Takeshi avea oare să înceteze să mai fixeze locul gol din pat, să șovăie dinaintea ușii de la baie întrebându-se cât o mai sta acolo nevastă-sa, șoptind apoi cu blândețe „Nu-i nevoie să te grăbești“?

18

Cântecele braziliene preferate de Yui
în trecut și în prezent

Águas de Março a lui Elis Regina, în versiunea originală de pe albumul *Elis* (1972).

Desandou a lui Vaio Chagas Wuintet de pe albumul *Comprei um Sofá* (2017).

19

— Mi-ar fi de ajuns o dată, o singură dată, să-mi confirme că e acolo și că mă ascultă. Că nu e supărat pe noi.

Ceva în fraza aceea blândă și resemnată, după o serie de altele feroce, se frânse. Omul trase grăbit aer în piept, își reprimă un hohot de plâns, apoi o luă de la capăt cu acuzațiile și insultele.

Îl întâlniseră de dimineață, pe când urcau spre Bell Gardia, cu obișnuitul *omiyage* pentru Suzuki-san și soția, și cu foamea aceea punctuală de arici de mare și supă de *miso* în cârciumioara unde mergeau să mănânce de fiecare dată. Takeshi adusese cu el cele două eclere speciale cu frișcă și banane care-i plăceau atâta nevesti-sii, Yui ținea ciocolata pe bordul mașinii.

Pe scurt, totul conform ritualului. Totul era obișnuință și revenire.

— Meseria mea e să scriu, sunt ziarist. Iar dacă într-o zi o să m-

apuc să scriu drăcia asta de poveste, dacă o să mă lase nevastă-mea, o s-o intitulez *Vârsta la care nu se moare*.

Şedeau în sălița din fața bibliotecii, unde Suzuki-san amenajase un spaţiu neformal în care să stai să să bei un ceai, ca anticipare a cafenelei pe care avea s-o deschidă în lunile viitoare.

— Tare titlu, comentă cu amabilitate paznicul din chicineta de pe latura săliței.

— Singurul cu putință, după mine. O să vorbesc acolo despre percepţia pericolului absentă la copii, despre cum la o anumită vârstă nu-şi dau seama că şi ei sunt vulnerabili, că tot făcând tâmpenii, mai devreme sau mai târziu tot ți-o iei.

Era un bărbat solid, cu burtă și cu ochelari cu ramă mare și pătrată. Logoreic şi fără răbdare, adesea nu apuca să respire, astfel că la sfârşitul frazei sfârşea în apnee. Dar trăgea aer în piept și se pornea din nou.

— Vă aduceţi aminte de acel video cu cretinii ăia care s-au aruncat în fluviu în timpul taifunului de anul trecut de la Hiroshima… ăia trei care s-au suit în chiloți pe o barcă de cauciuc… da, de cauciuc, una de-alea pe care le vezi vara la mare în vacanță, în care-i pui pe copiii mici, iar ei fac imediat pipi în ea?

Yui și Takeshi se priviră insistent, dar nu le veni în minte nimic.

— Păi chiar, de ce să-l fi văzut? Era un spectacol ruşinos, te apucă dracii numai când te gândești la el, darămite să-l mai și vezi de la început și până la sfârșit. Oricum, unul dintre cei trei cretini era Kengō, fiu-meu.

A doua zi Yui și Takeshi aveau să caute, fiecare pe propriul telefon, fragmentul din video-ul făcut de NHK în care doi puști, unul cu părul decolorat, iar celălalt negru corb, stăteau într-o barcă de cauciuc, în chiloți, rânjind la prietenul lor, care de undeva de sus (cheiul fluviului? un pod?) îi filma. Filmul dura numai câteva secunde pentru că, târâți de curent, ieșeau imediat din cadru, și acolo filmul se întrerupea. Video-ul de pe postul NHK care transmitea știrea relua secvența de trei-patru ori, alternând-o cu imagini panoramice ale fluviului, ale pagubelor provocate de taifun locuințelor din zonă. Vocea jurnalistului, ajutată de subtitrajul de peste imagine, relata în detaliu sfârșitul: dragând fundul fluviului, după patru ore de cercetare (prelungite de condițiile meteorologice dușmănoase) fusese coborâtă

o telecameră submarină și în sfârșit îi descoperiseră.

— Erau îmbibați de apă ca niște cârpe, comentase bărbatul. Începuseră să-i ciugulească peștii. Kengō chiar avea un rac în păr.

Takeshi și Yui, care până în ziua aceea își scriseseră numai mesaje, pentru prima dată hotărâră să-și telefoneze. Erau amândoi nespus de tulburați, gândindu-se mai ales de câte ori (zeci? sute?) trebuie să fi revăzut filmul tatăl acela, cum disperarea lui trebuie că alterna cu buimăceala, poate și cu furia și cu un neomenesc efort de a se consola la ideea că, la urma urmei, măcar băiatul se distrase.

— Un dobitoc, un dobitoc și-atât. Cum să-ți dea prin minte că scapi cu viață din așa ceva? reluase acum bărbatul. Îi ajutase să accepte moartea băiatului, adăugă el, sfârșitul de care a avut parte și prietenul lui, înecat cu el, și cel de-al treilea, care se sinucisese. Nu că le-ar fi dorit răul celorlalți băieți, ci pentru că fiecare dintre familii a găsit cum să scape de vina de a-i fi educat greșit.

Ei, cât se poate de severi, îi răspunseseră în toată existența lui Kengō numai cu *nu*. În schimb părinții lui Kōta – prietenul înecat împreună cu el – fuseseră îngăduitori, convinși că spunându-i *da* băiatul avea să înțeleagă singur ce anume voia, fără să trebuiască să-și inventeze dușmani. Cel de-al treilea, Katsuhiro, un caracter total opus și lui Kengō, și lui Kōta, care nu făcuse față rușinii de-a fi rămas în viață, el, care nu-și oprise prietenii, ba chiar îi îndemnase să îndrăznească și mai mult.

— Faptul că au murit toți trei, deși nu în același timp, ne-a convins că oricum ne-am fi comportat noi, tot așa avea să se întâmple. Că uneori, ca să pleci pe lumea ailaltă e nevoie, într-adevăr, doar de-o piază rea.

Bărbatul repetase fraza, cu nepăsare:

— E de-ajuns o bravadă, una singură, cum, mai mult sau mai puțin, facem toți în tinerețe…

Ghinion, e de-ajuns numai un ditamai ghinionul. În tinerețe fusese și el cretin. Ei nu? Sigur, și Yui și Takeshi, când erau copii, făcuseră și ei măcar o imprudență, nu-i așa? Dar scăpaseră cu bine, nu? Uite, ăla era noroc, noroc și-atât.

— O vreme mi-a fost rușine să spun adevărul. Aici, la Bell Gardia, vin oameni care plâng după unii care n-au murit din vina lor, care ar fi făcut orice ca să evite un pericol. Dar așa vrea soarta, iar viața e o

întâmplare.

Ar fi fost loc pentru cuvinte de mângâiere și consolare, dar bărbatul nu răbda tăcerea, și nici Suzuki-san, nici Yui sau Takeshi nu apucară să le formuleze.

— Eu îmi vărs în receptorul ăla toate vorbele astea, ba chiar și mai multe, reluă imediat. Nu mă cenzurez defel. Îi spun că a fost un dobitoc. Vorbesc, vorbesc, și nu primesc nimic înapoi, doar tăcerea. Dar pe urmă noaptea, știu că pare absurd, îl visez, iar atunci el îmi răspunde pe îndelete. Parcă am fi într-un scenariu tăiat în două.

Yui îl crezu; își aminti de visul care o vizitase un an întreg, acela când își reconcepea fetița. Lui Takeshi îi veniră în minte învățăturile pe care i le spunea în somn Hanei, așa că și el îl crezu cu ușurință.

— N-are nici o logică, știu, eu nu mi-am amintit toată viața mea nici un vis, dar acum cu băiatul meu dialoghez așa, taman în vis, nu, *dialoghez* nu e cuvântul potrivit. Fiecare zice ce are de zis, pe rând, așa că nu ne certăm, și avem timp să ne gândim ce o să ne spunem data viitoare.

Suzuki-san, în spatele tejghelei, se șterse pe mâini. Aduse ibricul cu apă clocotită pe masă, spuse că a dialoga este un lucru minunat, și căută fotografia.

— Astăzi, ca să știți, i-am povestit că maică-sa a găsit un caiet de desen de când era el la școala elementară.

Scoase telefonul din servietă și căută fotografia.

Kengō, copil, era desenat la mijloc și întindea brațele lateral până ieșeau din foaie. Iar înăuntrul acelei îmbrățișări nemăsurate, spuse bărbatul, încăpeau toți, și chiar și casa și lumea – pe care o desenase mai mică decât fața lui, colorată în albastru.

Nevastă-sa atârnase desenul în bucătărie, într-un loc în care-l putea contempla când pregătea cina, iar el, trecând prin fața lui, se înmuia tot. Privindu-l, mai spuse, se redescoperea de fiecare dată tată.

— Rămâi părinte chiar și atunci când copiii nu mai sunt.

20

Două lucruri descoperite a doua zi de Yui pe când căuta pe Google cuvântul „îmbrățișare“

În cadrul unui studiu coordonat de Advanced Telecommunications Research International Institute din Kyōto (ATR) s-a cerut unui număr neprecizat de persoane să poarte scurte conversații, cu durata de 15 minute, cu propriii parteneri; la sfârșitul acelor întâlniri, unele dintre persoane primiră îmbrățișări, altele nu. Cercetarea a arătat că la subiecții care fuseseră îmbrățișați se verifica o semnificativă scădere de nivel a cortizolului (hormonul stressului) din sânge.

O faimoasă frază a psihoterapeutei americane Virginia Satir (1916–1988) spune următoarele: „We need four hugs a day for survival. We need eight hugs a day for maintenance. And we need twelve hugs a day for growth.“[3]

3. Avem nevoie de patru îmbrățișări pe zi pentru a supraviețui. Avem nevoie de opt îmbrățișări pe zi ca să ne simțim bine. Și avem nevoie de douăsprezece îmbrățișări pe zi ca să creștem. (N. ed. orig.)

21

În ziua aceea, pe drumul de întoarcere, Takeshi fu mai vorbăreț. Povestea omului aceluia îl impresionase nespus. Observase că avea un psoriazis grav pe coate, pe toate degetele, în spatele urechilor și la încheieturi, și că la intervale scurte se scărpina. Îi diagnostică o nevroză care cerea un tratament de durată.

Yui, la volan, nu rostea o vorbă.

Când se lăsa noaptea, văzut din mașină peisajul devenea otova, o masă de întuneric pătată de lumina murdară a farurilor și a lămpilor de pe șosea. Lui Yui nu-i plăcea să-l privească. Luminile mașinilor care săgetau din direcția opusă îi creau un vag disconfort.

Takeshi zise că el n-ar fi reușit niciodată să asculte poveștile altora cum făcea Suzuki-san, că una e s-o faci o dată pe lună, alta e zi de zi.

Ieșind din tunel, șoseaua li se derulă dinainte tăind câmpia nesfârșită. Yui privi în zare, spre munții care se înălțau abrupți la dreapta și la stânga.

— Știi ce se spune despre îmbrățișare? Desenul băiatului acela…

Yui dădu din cap în semn că da continuând să fixeze șoseaua.

— Hana se preface că doarme ca să fie îmbrățișată.

Yui întoarse o clipă ochii spre Takeshi. Cât să-i dea de înțeles că-l ascultă.

— Face asta când e obosită și puțin tristă. O face de când era foarte mică; pentru că are ochii închiși crede că n-o vede nimeni.

Câte pe lume nu se dreg cu o îmbrățișare! se gândi Yui. Se dreg chiar și oasele.

— Când e trează nu se lasă îmbrățișată? întrebă.

— Ba da, dar oarecum se ferește. Ca și când i-ar fi rușine că simte nevoia.

Într-o clipită Yui simți mânuțele fetiței ei îmbrățișându-i picioarele, strânsoarea bucuroasă cu care n-o lăsa să pășească. *Vezi c-am să cad,* îi zicea, *fii atentă!*

Ca să nu plângă își impuse să tacă.

În ultimul timp durerea celorlalți îi părea mai puțin evidentă. Nu-i plăcea, o durea, totuși n-o dădea la o parte. Știa că în fond era un semn bun.

— Așa că aștept să adoarmă sau să se prefacă că doarme și o îmbrățișez, spuse Takeshi pe când depășeau panoul care semnala pasajul dintre Saitama și Chiba. I-am spus maică-mii să facă și ea la fel când sunt împreună. Mama nu e prea drăgăstoasă, nici cu mine nu era când eram mic, dar cred că și ei îi face plăcere.

— Ai făcut bine, îmbrățișările nu sunt niciodată prea multe, spuse Yui și imediat cugetă că foarte des, în realitate, banalităţile și adevărurile coincid.

— Întotdeauna am crezut că îmbrățișările cele mai minunate sunt cele pe care le dai fără să observe nimeni, le dai și-atât. Cele pe care le dai în mod egoist, numai pentru tine.

— Cum adică?

— Uite, mi se întâmpla s-o fac cu Akiko, soţia mea, când aveam interminabilele gărzi de noapte la Urgenţe, și mă întorceam acasă când ea de-acum dormea. Se supăra, era tristă, uneori dimineaţa ne certam pentru că, zicea ea, nu se căsătorise cu mine ca să stea singură. Uneori era atât de furioasă că ardea intenţionat mâncarea! exclamă Takeshi râzând. Spera, poate, că eu am să ripostez ca să poată relua cearta, numai că eu tăceam.

— O ardea?

— Exact, o ardea. Peștele era mereu negru pe o parte, iar pâinea prăjită era de-a dreptul carbonizată, confirmă el. Și totuși, uite, pare ciudat, nopţile în care o îmbrăţişam în somn, vreau să spun fără ca ea să se trezească, când o îmbrăţişam numai pentru că mi-era drag s-o fac, dimineaţa ne salutam şi ea îmi părea mai binedispusă. Era mai veselă, nu ne certam.

— Și pâinea?

— Cu siguranță mai puțin arsă!

Intrând în Tōkyō când aproape se făcuse dimineaţă, Takeshi şi Yui conveniră că lucrurile care ajung să-ți lipsească cel mai mult de la cei care se duc sunt tocmai fixurile lor, fleacurile, lucrurile deranjante.

— Cine poate ști, zise Takeshi, poate tocmai pentru că la început ţi-a fost greu să le accepţi, pe urmă nu le mai uiţi uşor. De parcă ori de câte ori te enervează cu ceva, tu ai încerca să contrabalansezi acel ceva cu altceva pozitiv de la acea persoană. Ca și cum ți-ai repeta de fiecare dată *eu pe fiinţa asta o iubesc, o iubesc pentru că…*

22

Cum se răzbuna Akiko când Takeshi venea târziu:

arzându-i pâinea la micul dejun, ascunzându-i cheile de la casă, îmbrăcându-se cât mai șic și refuzând să-l sărute când ieșea pe ușă.

Tehnicile prin care Akiko se împăca cu Takeshi:

se ciocnea de el prin casă, se prefăcea că doarme ca el s-o îmbrățișeze în somn, îi ardea pâinea și exclama râzând: „Îmi pare rău, e doar puţin prea prăjită!“

23

Yui nu intră niciodată în cabina telefonică de la Bell Gardia. Dar de fiecare dată își închipuia că o face. Mai mult, dacă cineva ar fi întrebat-o, i-ar fi redat cu deplină siguranță imaginea sa cu receptorul lipit de ureche.

În fapt însă, Yui doar rătăcea prin grădină, în vreme ce Takeshi îi

povestea nevesti-sii (el da) ce se mai întâmplase și ce se aștepta că o să urmeze.

Soseau la Bell Gardia pe la unsprezece dimineața, parcau la marginea proprietății și îl salutau pe Suzuki-san, care le ieșea în întâmpinare pe poteca de la intrare. Takeshi părea să simtă mereu graba de a vorbi cu nevastă-sa, ca și cum lunga călătorie lua sfârșit numai când ridica receptorul. Nerăbdarea aceea trebuie s-o fi observat și Suzuki-san, pentru că, după primele două dăți, nu-i mai invită să bea înainte un ceai. „Ne vedem după aia, zicea, eu mă duc în casă." Și se ducea.

Takeshi se grăbea spre cabină și închidea ușa în urma lui. Yui îl aștepta ca de obicei pe băncuță, la câțiva metri distanță, și îl privea aplecându-se peste receptor, vârând degetele în cele zece mici găuri ale telefonului, făcând un număr doar de el știut.

Astfel Yui învăță pe dinafară fiecare detaliu din multele gemulețe care îi fracționau înfățișarea. Poziția dreaptă, picioarele lungi și ascuțite, mai ales în dreptul genunchilor; iar vara, când purta tricouri cu mâneci scurte, numeroșii negi răspândiți pe brațe. În gemulețele de mai sus se ivea în schimb ciuful ușor încărunțit dar des și expresia jovială a feții. Dintre toate acele cadre preferatul ei era însă cel de la mijloc de jos, unde-i vedea cealaltă mână, cea neocupată cu receptorul, care bătea ritmic pe suprafața etajerei. Cine știe ce muzică are în cap, se întreba curioasă.

Cu vremea descoperi că încerca o anume tandrețe dinaintea acelei imagini, deși se abținea să meargă mai departe.

Pe urmă, când Takeshi termina, intrau în casă și, dacă Suzuki-san n-avea alte treburi mai urgente, beau împreună un ceai de mentă, un *hōjicha* sau mâncau o prăjiturică în formă de banană din cele pe care obișnuiau să le aducă ei doi de la Tōkyō. Se interesau de activitățile bibliotecii, de e-mailurile primite, de tot mai multele publicații pe tema magiei acelui loc.

— Un profesor de la Harvard a introdus Telefonul Vântului în cursurile lui de psihologie clinică.

— Serios?

— Da, și se pare că vara viitoare o să vină să viziteze Bell Gardia. Ar vrea să publice un lung articol într-o revistă americană.

— Felicitări, Suzuki-san, ce onoare!

— Chiar așa, felicitări!

În toiul conversației, la un moment dat Yui devenea tăcută și cu o ușoară plecăciune părăsea încăperea. Își rezerva un timp ca să se plimbe singură prin grădina Bell Gardia și, deși nici unul dintre ei nu sufla o vorbă despre asta, toți trei sperau că de data aceea avea să se întâmple.

Yui în schimb se limita să colinde printre flori și plante. Se lăsa alintată sau smucită de vântul care părea un cățelandru în lesă, care trage numai pentru că bucuria de-a fi pe lume e prea mare.

Și totuși lui Yui curajul de a intra în cabină și a vorbi cu mama și cu fiica ei continua să-i lipsească. Când ajungea în prag, o lăsau puterile. Ea continuase, contrar voinței ei, să trăiască și fără ele, așadar reușea.

În metrourile din Tōkyō, pe când schimba trenul, punea la cale tot felul de discuții, întrebări de pus fetiței; ieșea de la radio și își închipuia că-i povestește maică-sii cum mersese emisiunea, despre expertul ăla care repeta le nesfârșit *deci* sau despre ascultătorul care se înțelegea că vorbea stând pe closet. Chestii hazlii, sau de colegul acela nou care o invitase în oraș, dar ea îl refuzase. E simpatic, mamă, și arată bine, însă, cum să zic, îi lipsește ceva, nu știu ce, o anume profunzime: cu vremea nu m-ar înțelege.

Dar pe urmă revedea în minte ultima dată când își văzuse mama, în dimineața aceea, când i-o încredințase grăbită pe fetiță, pentru că ea trebuia să ajungă în cealaltă parte a orașului să-și reînnoiască carnetul de conducere, iar fețita avea puțină temperatură și n-o putea duce la creșă.

Își amintea cum arăta fetița, pentru că ea o îmbrăcase. Dar mama? Mama ce purta? Ce-și pusese pe ea în dimineața aceea?

Dacă în săptămânile în care fusese sinistrată în sala de sport a acelei școli elementare Yui ar fi avut la dispoziție Telefonul Vântului, probabil ar fi întrebat-o: „Cu ce te îmbrăcaseși în dimineața aia, mamă? Erai în fustă, sau în pantaloni? De ce culoare? Nu-i o aiureală. Trebuie să știu ca să pot declara la poliție, ca să te recunoască de îndată ce te găsesc, trebuie să evităm să treacă prea mult timp, pentru că tu actele le ții în poșetă, și poșeta cine știe pe unde o fi."

Când, trecând de Ōtsuchi, începeau suișul spre Bell Gardia, Takeshi încerca de fiecare dată să o îmbie: „Intri mai întâi tu?", iar

Yui surâdea, plecând privirea.

Pornea cu pașii gânditori dintotdeauna, rătăcind prin grădină, învăluită de vânt.

După un an Yui începu să se întrebe dacă avea s-o facă vreodată. Dacă avea să ridice vreodată receptorul și să vorbească în vânt.

24

Cu ce erau îmbrăcate fiica și mama lu Yui în dimineața de 11 martie 2011

Mama lui Yui: o geacă bej cu cordon în talie, o pereche de pantaloni negri, o bluză albă şi pe deasupra un pulover subțire în V, cu dungi orizontale albe și maro deschis, mocasini negri, un pandantiv cu numele lui Yui gravat pe el.

Fiica lui Yui: o fustiță verde peste niște colanți negri, un puloăraş alb cu un ursuleţ pe buzunărașul din dreapta, și pe spate cu același ursuleț care făcea cucu dindărătul lăbuțelor. Șosetuțe cu Omida Mâncăcioasă, tenişi alb cu roz și cu luminițe.

25

Cu trecerea lunilor deveniră apropiații paznicului de la Bell Gardia așa încât Suzuki-san ajunse să cunoască povestea fiecăruia din ei, cu nume și locuri: locuiau amândoi la Tōkyō, ea lucra la radio, el era chirurg. El avea o fiică de trei ani și o mamă, ea nu mai avea pe nimeni. Treizeci și cinci de ani el, treizeci și unu ea. Se întâlniseră prima dată acolo și se împrieteniseră. Aveau apoi să vină o dată pe lună, apoi de două ori pe an în următorii treizeci de ani, când el însuși n-avea să mai fie.

Începeau să se îndrăgostească unul de altul, iar asta Suzuki-san a mirosit-o după vreo douăspreze luni, dar nu spuse nimănui nimic. Așa cum îi tot repeta nevesti-sii: „Dragostea e ca o terapie, funcționează

numai dacă crezi în ea.“ „Dar mai ales, adăuga ea, când ești gata să lucrezi la ea.“

Yui și Takeshi se arătară doritori să participe la programele din Bell Gardia, cu condiția să se potrivească cu zilele în care veneau ei. Contribuiră cu mici sume de bani la colectarea de fonduri pentru zilele în care sosea multă lume din toate colțurile Japoniei: se organizau seminarii de formare a medicilor și terapeuților. Cu acea ocazie elaborarea doliului devenea întreținerea fericirii unor întregi comunități. Yui menționa acele întâlniri și la radio. Era sigură că Bell Gardia chiar *funcționa* și că, asemenea ei, și alții aveau să afle puțină alinare pe colina de la Ōtsuchi.

Yui și Takeshi descoperiră cu vremea că Telefonul Vântului era asemenea unui verb care s-ar conjuga diferit pentru fiecare persoană, și că doliurile seamănă toate între ele și, în același timp, nu seamănă defel.

Era un băiețel care venea acolo în fiecare seară ca să-i citească cu voce tare bunicului său ziarul, mulţi însă veneau doar ca să plângă. Unii veneau ca să consoleze un defunct că nu avusese parte de înmormântare, că se rătăcise cine știe pe unde, pe fundul mării sau într-una dintre nenumăratele grămezi de oase pe care le produce războiul. Era și o mamă care își pierduse la tsunami toți trei copiii și nu se resemna să tacă, așa că vorbea întruna, ca să umple golul rămas. Era o fetiță care îl chema pe cățelul ei și îl întreba cum e pe lumea cealaltă; un băiețel la şcoala elementară care voia să-și salute un coleg de şcoală care nu, nu murise, dar pe care nu-l mai vedea de când părinții lui trebuiseră să se întoarcă în China. Îi era dor să se joace cu el.

Frecventând acel loc înțelegeai ceva mai bine cum funcționează oamenii.

Dar nu toți morții erau regretați. Erau unii care îi urau pe morți și nu acceptau ideea că pedeapsa li s-a redus doar la atât. Unora moartea le părea o fugă, ca și cum ar fi spus ai șters-o, ai lăsat în urma ta tot balamucul ăsta, și acum eu trebuie să duc povara greşelilor tale. Pe sinucigași, pe ei rar se întâmpla ca lumea să-i ierte. Nevestele să-și ierte bărbații, bărbații, nevestele. Copiii, mai ales cei mici, erau cei mai neîndurători.

Takeshi se convinse că doar din cauza celor reîntorși după

dezastru, a celor rămași, moartea căpăta efectiv un chip. Că, fără ei, moartea ar fi fost numai un cuvânt urât. Urât, dar la urma urmei inofensiv.

Yui în schimb elaboră o teorie personală. Că pe unii viața îi slăbise încă din leagăn, la încheieturi, și că aceia trebuiau să se căznească din greu să-și țină laolaltă mădularele. Yui vizualiza cu limpezime picioarele, ficatul, splina, toate laolaltă ținute în brațe de acele persoane, ca piesele din jocul Operația. Pe urmă, la un moment dat, ceva se stabiliza: se îndrăgosteau, își făceau o familie, obțineau o slujbă mulțumitoare, aveau o carieră frumoasă și păreau să se recompacteze. Adevărul era însă că începeau mai degrabă să încredințeze bucăți din ei rudelor, prietenilor de încredere, învățau că, la urma urmei, să nu-ți ajungi ție însuți este un lucru normal și că a cere ajutor ca să-ți îngrijești vezica sau craniul e de la sine înțeles, dacă mai vrei să faci și altceva în viață. Trebuia să te sprijini pe alții.

Și pe urmă? Ce venea pe urmă? Ei bine, atunci, după Yui, intra în joc Norocul. Pentru că dacă aceia ar pierde pe cineva care are în custodie o bucată esențială din ei, n-ar mai fi în stare să refacă pactul. Echilibrul avea să dispară.

Yui era convinsă că făcea cu siguranță parte dintre acele persoane. Și că înainte să moară, mama îi luase cu ea intestinul, iar fetița un plămân. De aceea, oricâtă fericire ar fi dat apoi peste ea, ea avea să continue să mănânce și să respire cu greutate.

Dar greșea. De-ar fi rostit asta cu voce tare, Takeshi i-ar fi explicat.

Că dragostea este cu adevărat o minune. Chiar și a doua, chiar și cea care vine din greșeală.

26

Părți ale trupului lui Yui încredințate altora
în decursul anilor

degetul mic de la mâna dreaptă colegei de bancă din elementară (*revenit întreg după șase ani*)

laba piciorului stâng celei mai bune prietene de la gimnaziu, la care s-au adăugat cea de la piciorul drept și amândouă picioarele în întregime la trecerea de la gimnaziu la liceu
(*revenite după mutarea prietenei în Statele Unite*)

sânul drept, vezica și interiorul obrajilor tatălui fetei ei
(*lăsate nefolosite, și pe care, simțindu-le tare lipsa, și le luă înapoi*)

șira spinării redacției radio la care lucra
(*depozitată încă acolo*)

inima, tatălui ei
(*revenită șifonată când el se recăsătorise, și trebuiră ani buni ca să se vindece – și lui nu-i mai încredință nimic*)

27

Când Shio începuse să citească Biblia tatălui său, găsise în ea numai nume. Un cârnat nesfârșit de nume, care citite cu voce tare nu păreau a fi decât sunete. Erau toate ființele omenești de pe pământ, își spuse, cele care existau și cele care aveau să existe cândva. Apoi numerele, n-ar fi crezut niciodată că aveau o asemenea putere.

Oricine le-ar fi socotit cele mai plicticoase lucruri de pe lume. Și totuși epica acelor cuvinte îl cucerea până și pe Shio, care le îngâna așezat pe closet, unde le lua cu el ca să aibă pace și să poată gândi. Tot repetându-le deveneau formule magice.

Le asemăna în imaginație cu un plaur des, pe o mare care ar fi fost atât de năpădită de alge, încât ar fi fost greu de străbătut. Abținându-se de la orice comentariu, stând chircit pe closet și recitând o jumătate de pagină, își imagina picioarele cufundate în acea scârboșenie care însemnase dintotdeauna pentru el contactul cu algele.

N-avea să poată să se facă vreodată pescar, ca taică-su. Și era convins că acea constatare, care ieșise la iveală în mod natural în copilărie, fusese prima mare deziluzie a tatălui său.

În Biblie se vorbea de păstori și pescari, de animale mânate prin

văi de un câine și o bâtă, și mai ales de minunea aceea când tragi năvodul și vezi că înăuntru sunt pești. Shio se întreba dacă nu cumva așa se explica iubirea tatălui său pentru Biblie, pentru că într-un anume fel se regăsea în ea. Biblia vorbea fără îndoială de el: pescar, dar nu de pești, ci de alge.

Încă de mic, Shio strângea din dinți când le atingea. Încerca o scârbă de neînvins când era silit să intre în mare ca să meargă în întâmpinarea bărcii tatălui său, iar algele i se lipeau pe pulpe sau când, provocându-l la o întrecere de înot prietenii de pe plajă, era obligat să traverseze porțiunea aceea inițială. Prefera de departe să se arunce în apă de pe stânci, să riște să se facă zob numai să nu atingă masa aceea dezgustătoare. Trebuia să-și repete că nu mai e mult și o să revină la mal, că nu mai e mult și o să iasă în larg.

Le ura: puțeau a pește, dar nu erau pești, culoarea era nesănătoasă, de putreziciune, aveau consistență de *muci* cum spunea când era mic. Frate-său mai mic, când voia să se răzbune pe el, arunca în el cu alge, pricepând că ăsta era punctul slab al lui Shio.

Și totuși pentru tatăl său algele erau totul. Le aduna zi de zi cu barca, le trăgea la mal și, întinzându-le ca pe niște rufe pe un șir de pari înfipți în nisip, le lăsa să se usuce. Mama lui Shio și surorile ei făceau restul: algele, odată uscate, erau împachetate cu grijă și în sfârșit trimise în toată Japonia, prin piețe și magazine, ca să fie vândute.

Când își pierduse tatăl, Shio se căznise să se împrietenească cu ele, dar nu izbutise. Încercase din răsputeri, se oferise chiar să-i ia locul în barcă, să meargă să le pescuiască. Obișnuința drege toate lucrurile, își zise el, până la urmă te obișnuiești cu orice.

Îi luase numai o săptămână ca să priceapă că o fi adevărat că te obișnuiești cu orice, dar că viața devine o urâțenie dacă trebuie să trăiești alături de ceva ce urăști atât de tare. Te macină și nu merită.

În cinstea tatălui său, hotărî să facă altceva. În loc să se facă pescar, alese să studieze medicina, dar jură că o să învețe pe dinafară cartea aceea misterioasă de pe noptiera părintelui său, și pe care el o citise ani întregi, zi de zi la fel: Sfânta Biblie.

Nu era credincios și nici n-avea să devină vreodată. Poate nici taică-su nu era. Se convinse că mai degrabă tatăl său privise cartea aceea ca pe un soi de manual, lecții de viață venite dintr-o cultură

îndepărtată, atât de îndepărtată, poate, încât n-avea nicicând să fie înțeleasă pe de-a-ntregul. Însă frumoasă, frumoasă de-ți tăia răsuflarea.

Shio răsfoia paginile acelea îngălbenite, punea degetul la întâmplare și începea să recite lista aceea infinită de nume, de cifre și de povești. Și de fiecare dată se gândea la tatăl lui, la felul absurd în care dispăruse.

În ziua cutremurului din martie 2011, în largul țărmului de la Ōtsuki, lumea se frânsese. Ca un covor împins brusc la perete, marea înălțase culmi vertiginoase, iar barca tatălui său, fusese scuipată la mal. Numai că malul nu mai exista.

La bordul acelei mase înspăimântătoare de apă, ajunsese în localitate, trecuse peste străzile pe care, în aceeași dimineață, le străbătuse pe bicicletă, peste blocurile în care de-a lungul anilor intrase, clădiri în care trăiseră și lucraseră oameni pe care-i cunoștea; bătrânul dentist care îi pusese plombe când era copil, bărbierul care îi masa cu gingășie capul după șampon.

Barca depășise orice limită imaginabilă și se oprise în vârful unui bloc, la rândul său măturat de apă și de dărâmături. Și rămăsese acolo.

În mod miraculos barca rămăsese întreagă. Și totuși, în pofida regimului de semistabilitate pe care în mod grotesc îl sugera, în acea călătorie buimacă dinspre mare spre uscat, tatăl său, aflat înăuntru, fusese rupt în două.

Yui și Takeshi îl întâlniră pe Shio în vara din al doilea an de când mergeau la Bell Gardia.

Era un tânăr subțire la trup, cu o expresie concentrată și inteligentă. Era ras în cap – i se părea mai practic așa – și avea o mască sanitară prinsă de urechile lui mici. Își arăta gura numai când ducea la buze ceașca de ceai, și atunci i se zărea și dintele spart din față, și expresia aspră a gurii. Avea mereu la el o geantă în bandulieră de care nu era chip să se despartă, în care aveau să descopere curând că se afla vechea ediție a Bibliei tatălui său.

De trei ani și jumătate Shio intra în cabina de la Bell Gardia ca să vorbească cu taică-su. Venea la fiecare două sau trei săptămâni, iar datele coincideau adesea cu cele în care porneau din Tōkyō Yui și

Takeshi.

După-amiezile și seara era mereu la spital, unde își făcea practica, dar duminica dimineața își rezerva două ore ca să meargă la Telefonul Vântului, ca să se descopere de fiecare dată și mai conștient – și mai furios – pe ceea ce i se întâmplase.

Suzuki-san îi știa ritualurile pe dinafară și îl urmărea de departe cu privirea, în vreme ce Shio străbătea grădina pe jos, dus și întors, și rămânea pierdut la vederea mării, între campanule vara și *higan-bana* la începutul toamnei. Ca și lui Yui, lui Shio îi plăcea să studieze zborul libelulelor care la Bell Gardia, în zilele de august și septembrie, călătoreau cu vântul și, trăgând în piept aerul sărat al mării, număra florile.

Plimbările acelea scurte îi aminteau de ierbarele alcătuite împreună cu maică-sa, frunzele pe care ea le punea între foile cărților pe care le citea și le ținea în poșetă; chiar și acum, era de ajuns să răsfoiască un volum la întâmplare din biblioteca de acasă, ca să dea peste o violetă presată sau peste cele cinci degete roșcate ale unui *momiji*.

Lui Shio îi plăcea mai ales să privească de acolo de sus, de la înălțime, bărcile ancorate în port. În zilele când marea era foarte vălurită, îl încânta să privească provele ridicându-se în văzduh iar apoi prăbușindu-se la loc. Îi părea că dau din cap, ca infirmierele la spital, când încercau să-i asigure pe bolnavi, fără însă a face distincție între ei: *Da, da, aveți dreptate. Da, da. Totuși vom face așa, vă explic acum. Da, da, înțeleg, desigur. Acum fiți cuminte și ridicați-vă, acum apucați-mă de braț, acum deschideți gura, așa.* Acel comportament îi crea lui Shio o profundă tristețe, ca și cum vârsta, și nu caracteristicile individuale ar determina relațiile dintre oameni.

Din nou era vorba doar de numere. În spital toți erau reduși la nume și cifre ca în genealogiile din Biblie. În acele momente ajungea să se întrebe dacă era într-adevăr făcut să-și trăiască toată viața în locul acela.

Se referi la asta într-o dimineață când din întâmplare se aflau împreună la Bell Gardia, iar Takeshi încuviință. Se întâmpla și la Tōkyō, nu depindea de loc, dimpotrivă chiar, în spitalul în care lucra Shio era probabil mai multă grijă, oamenii se cunoșteau între ei. Din păcate, cu cât erau mai aglomerați, cu atât nu mai făceau diferență între oameni; asta pur și simplu pentru că dacă îi dai importanță

oricărui pacient ieşi din rutină, iar fără rutină o slujbă devine cu vremea istovitoare.

Yui găsea că Shio era briliant, înzestrat cu o sensibilitate deosebită. Takeshi se revedea pe sine la începutul carierei, când a lucra la Urgenţe, a trece de la un pacient la altul și eventual a te întoarce acasă rupt de oboseală pentru că ai dormit doar două ore pe o brancardă, îi părea lucrul cel mai apropriat de salvarea omenirii.

Se împrietenіră. Takeshi încercă mereu să-şi rezerve măcar o oră ca să-l asculte și să-i răspundă la întrebări. De multe ori încheiau ziua împreună la restaurant, și în vreme ce Yui se delecta cu aricii ei de mare repetându-le să nu ia seama la ea, Takeshi şi Shio deschideau nişte manuale masive de medicină, pline de post-ituri şi de note ale băiatului, și discutau.

Takeshi, ştiindu-l fără tată, îşi lua rolul în serios. Voia să-l ajute, dar cum? Când Shio pomeni de o bursă care i-ar permite să studieze în anul următor la Tōkyō, Takeshi se gândi că poate face cu adevărat ceva pentru el. Strânse informaţii despre eventualele universităţi la care să facă cerere: de asta ce zici? Dar de astălaltă? Îi punea dinainte prospecte pe care le adunase chiar el de prin toată capitala și le analiza cu băiatul. Și specializarea? La ce se gândise? Asta era o hotărâre importantă: îți schimbă complet direcția carierei. Și pe urmă, ce fel de medic voia să devină? Unul care lucrează direct cu pacienții, sau unul care scrie articole ca să le publice în reviste? Dar cu engleza cum stătea? Era un instrument esențial. Nu te descurcai fără ea.

Shio nu vorbea niciodată de familia lui. Ci numai despre ceea ce studia, despre lucrurile pe care le vedea în fiecare zi. În spital, pe stradă, la cantină. Se entuziasma de tot ce îi sugera Takeshi. Voia să-și schimbe viața, voia să plece de acolo!

Doar după ce trecu un an Yui și Takeshi aflară adevărul despre tatăl lui.

28

Trei exemple de plante găsite între paginile cărților mamei lui Shio

1) La pagina 56 din cartea lui Kamiya Mieko, Ikigai ni tsuite (Tōkyō, Misuzu Shobō, 1966), o frunză de momiji.

2) La pagina 20 din *Otogibanashi no wasuremono*, text de Ogawa Yōko și ilustrații de Higami Kumiko (Tōkyō, Shūeisha, 2006), două ace de pin.

3) La pagina 5, 33 și 50 din catalogul lui Ishida Tetsuya, *Tetsuya Ishida – Complete* (Tōkyō, Kyūryūdō, 2010), respectiv două violete, o floare de *higan-bana* și o aripă de cicală.

Notă: numele adevărat al lui Shio era Shiori. Numai că într-o zi a turnat, în loc de zahăr, sare peste ciocolata caldă pregătită de maică-sa, și de atunci pentru toți rămăsese „Shio“, adică sare.

29

Shio ridica receptorul și zicea „Bună, tată“. La început îl întreba dacă e bine, ce face, și apoi de ce rămăsese *acolo*. Frate-su ieșea tot mai puțin din casă, odaia lui era o cocină, mătușile erau de-a dreptul sufocante (întrebau, grijulii, dar încontinuu, ce puteau face ca el să se simtă bine: și el de unde să știe?). Era cazul ca tatăl să se întoarcă. Shio de unul singur nu se simțea în stare să le ducă pe toate.

Otōsan, tată, tăticule: îl striga, îl ruga mereu cu aceleași vorbe care, tot repetându-se, păreau că se golesc de sens. Uneori se întâmpla să-l și insulte.

— Îl insultă? De unde știți?

— Mi-a spus el, răspunse Suzuki-san în ziua în care Takeshi îi vorbise de documentația pentru bursă.

— Ce bursă? Unde ?

În cele din urmă găsiseră o universitate de medicină la Tōkyō unde Shio putea să-și facă specializarea. Bursa acoperea în întregime taxele de înscriere, masa și costul unei camere la cămin.

— Chiar așa? Shio? La Tōkyō? se minună Suzuki-san.

Da, da, confirmară amândoi. Takeshi întări, adăugând că nu încăpea îndoială că bursa merita încercarea. Shio avea note mari și, oricât de trist suna, faptul că era orfan l-ar fi ajutat s-o obțină.

— Shio nu e pregătit să se îndepărteze de aici, replică Suzuki-san.

— Bine dar au trecut trei ani, comentă Yui agale, cu grijă de a nu transmite prejudecăți.

— Nu, nu mă refer la dispariția mamei, după aceea și-a mai revenit. E vorba mai ales de tată. Omul ăla are încă nevoie de el, iar Shio nu reușește să-i întoarcă spatele.

Să-i întoarcă spatele? În ce sens? Takeshi deveni atent, era ceva obscur în răspunsul acela.

Se întâmpla rareori, dar se întâmpla, zise Suzuki-san. Că unii care veneau la Bell Gardia nu veneau să vorbească cu morții, ci cu viii.

Yui și Takeshi se întoarseră unul spre celălalt, îngroziți. Nu, tatăl lui Shio nu murise, înțeleseseră bine. El însuși avusese prilejul de a-l întâlni acea singură dată când băiatul îl adusese cu el până acolo, în încercarea supremă de a-l face să-și vină în fire.

În acea zi de 11 martie 2011 barca tatălui lui Shio, în loc să fugă spre țărm, o cotise luând-o spre larg, ca să se ridice pe tsunami și să evite impactul. Cu toate astea valul fusese atât de mare, încât barca se înfipsese în oraş în felul acela grotesc, agățată deasupra unui bloc ca un trofeu. În câțiva ani devenise chiar una dintre instantaneele-simbol ale catastrofei.

Fuseseră talazurile acelea imense, iar barca se înălțase la cer pentru a se prăbuși apoi în mare. Groaza de pe chipul omului i-o povestiseră mai târziu. În ziua aceea el nu era singur în barcă, era cu o femeie.

Nu furia inițială a tsunami-ului îi zdrobise lui inima, ci marea care sugea necontenit totul și liniștea care strivea golful. Printre dărâmăturile aspirate în larg, tatăl lui Shio văzuse zeci de trupuri, cadavre înfipte în scânduri sau sfârtecate, ca în unele picturi. Ochi holbați, ca la soldații căzuți în bătălie.

Femeia, chircită în cabina bărcii, îl îndemna să plece de acolo, că sunt lucruri pe care mintea nu e în stare să le uite. El însă continua să spună că acolo, afară, lumea murea, oamenii se înecau ca furnicile și că dacă mai era un supraviețuitor, fie și unul singur, el trebuia să-l scoată de acolo.

Încercase în zadar să prindă cu undița și plasa un băiat care plutea, cu capul despicat: era îmbrăcat în uniforma liceului la care mergea și fiu-său. Își astupase ochii, plângând, când văzuse o mamă cu un nou-născut într-una din acele cutii jumătate plutitoare care erau mașinile,

cu zecile, cu sutele, capcane în care se înecase o mulțime de lume. Ziceai că sunt peștișorii roșii vânduți la târguri, închiși în pungile lor de plastic înainte să fie duși acasă.

Cu trecerea orelor, în ochii tatălui lui Shio oamenii deveneau ființe ale mării: bătrâni cu brațe subțiri se transformau în crabi, bărbați târâți de furia apelor se preschimbau în crapi, cu gurile căscate, vorace. Iar casele și prăvăliile erau dintr-odată stânci, plute de care să te agăți ca să nu te îneci.

Dar lucrul cel mai cumplit era că el nu salvase pe nimeni, nici măcar pe omul care fusese proiectat pe flancul bărcii lui și care până în ultima clipă încercase să se suie în ea.

În momentul în care îl zări, tatăl lui Shio văzu la el ceva cunoscut. Omul să tot fi avut vreo cincizeci de ani și era cotropit de apă fără doar partea cea mai de sus a părului, un ciuf uscat care dădea de înțeles cât rezistase.

„Nu te lăsa!“ îi strigase întruna. Dar celălalt nu rostise o vorbă. Nu spusese nimic nici atunci când, timp de o clipă, degetele lor se încleștaseră, nici când tatăl lui Shio, terorizat că poate cădea la rândul lui, dăduse drumul mâinii. Și, în vreme ce omul era supt iarăși de mare și dispărea sub carcasa unei case care tocmai se sfărâma în apă, tatăl lui Shio își aminti. Era proprietarul brutăriei pe la care trecea mereu sâmbăta după-amiază, înainte de a se întoarce acasă de la lucru. Cel care se lăuda cu veselie că face cele mai bune *Melon pan* din toată Japonia.

Legenda zicea că tatăl lui Shio crezuse că unul dintre trupuri era cel al nevesti-sii. Sau că o văzuse cu adevărat și că remușcarea îl distrusese.

Adevărul era că îl distrusese neputința. Femeia avea dreptate, anumite lucruri nu pot fi uitate niciodată.

Din ziua aceea căzuse în catalepsie. Devenise o algă. Una din acelea pe care înainte el le înșira, despărțindu-le în două, de-o parte și de alta a parului de lemn, ca să le usuce vântul. Trupul era întreg, dar capul dispăruse.

Și acum la Telefonul Vântului Shio venea să vorbească cu tatăl său, care era viu, locuia sub același acoperiș cu el, și nu cu mama, care în schimb fusese declarată dispărută. Ba el chiar refuza să o sune pe ea pentru că, zicea, ea trebuie să fie pe undeva. Shio era convins în

sinea lui că într-o bună zi se va întoarce și că ea va fi cea care va strânge laolaltă cele două părți ale tatălui său; bănuia că era chiar o răzbunare a ei, pentru că fusese trădată. De aceea o bucată din el, cea mai bună, o luase cu ea.

În cei cinci ani scurși de atunci, în ochii fiului, tatăl devenise Noe.

— Cumplită poveste, șoptise Yui. Nu-i chip…

Era pe cale să zică *să-l vindecăm*, dar se opri.

De când se mutase la Tōkyō întâlnea zilnic persoane care rătăceau de colo-colo ca niște jucării stricate: rămâneau la marginea mulțimii, la marginea vieții a milioane de alți oameni care în schimb puneau ceasul să sune la aceeași oră, se așezau cuminți la rând pe peroane, suiau și coborau sincronizați în și din trenuri, pronunţau de zeci de ori *ohayō-gozaimasu* și *otsukaresama-deshita*, își înghițeau propria salivă, o înghițeau și pe a altora, se așezau și se ridicau la cap de linie la ultima cursă, și o luau de la capăt.

Se gândi și la bărbatul cu rama, din sala de sport a școlii. Se înduioșă, deși își dădea seama că cele două povești nu semănau deloc.

Takeshi avu și el nevoie de un răgaz ca să răspundă.

— Păi tocmai, nu i-ar face bine să se îndepărteze o vreme?

El credea dintotdeauna că e bine să te distanțezi.

— Uneori folosește să schimbi aerul, fie și numai ca să înțelegi ce s-a petrecut, adăugă.

— Au încercat și alții, însă Shio a refuzat de fiecare dată. La început zice da, dar pe urmă renunţă. E convins că într-o zi taică-su o să se trezească.

— Dar se poate? întrebă Yui adresându-i-se lui Takeshi.

— Cu un tratament adecvat nu e imposibil, dar e nevoie de foarte mult timp…

În ziua aceea, în mașină, în drum spre Tōkyō, Yui și Takeshi nu prea vorbiră.

De când frecventau Bell Gardia priveau omenirea cu alți ochi. Viața multor altora se ciocnise de a lor, o mică izbitură în cafeneaua lui Suzuki-san, sau alta, afară, pe drumurile de la Ōtsuchi e Kujira-yama. Sau alte vieți se inseraseră în ale lor, precum cea a lui Shio.

De ce nu spusese băiatul nimic despre tatăl său? De ce povestise că era mort?

Probabil numai pentru că, într-un anume sens, el îl considera mai

mort decât era maică-sa. Căci, oricât de banal ar suna, lui Shio îi era rușine nu doar de tatăl său, ci și de el însuși că reacţiona așa. În locul unei tragedii clare prefera să continue să-i facă impresie bună.

— Când o să fie în stare, o să vorbească el direct despre toate astea, rupse tăcerea Takeshi, pe drumul de întoarcere la Tōkyō.

— Da, cu siguranță, răspunse imediat Yui.

Părea că de-acum aveau tot mai puțină nevoie să-și explice unul altuia gândurile.

30

Pasajul din Sfânta Biblie preferat de Shio

„După patruzeci de zile, a deschis Noe fereastra, pe care o făcuse la corabie, și a dat drumul corbului, ca să vadă de a scăzut apa pe pământ. Acesta, zburând, nu s-a mai întors până ce a secat apa de pe pământ. Apoi, după el a trimis porumbelul, ca să vadă de s-a scurs apa de pe pământ. Porumbelul însă, negăsind loc de odihnă pentru picioarele sale, s-a întors la el, în corabie; căci era încă apă pe toată fața pământului. Și a întins Noe mâna și l-a apucat și l-a băgat la sine, în corabie. Și așteptând încă alte șapte zile, a dat iarăși drumul porumbelului din corabie. Și porumbelul s-a întors la el, spre seară, și iată, avea în ciocul său o ramură verde de măslin. Atunci a cunoscut Noe că s-a scurs apa de pe fața pământului. Mai zăbovind încă alte șapte zile, iarăși a dat drumul porumbelului și el nu s-a mai întors.“ (Geneza 8:6 –12)

31

Când se născuse fetița, Yui fusese îngrozită. O viață, chiar și minusculă, avea nevoie de toate cele, de farfurii și tacâmuri, de urlete, de un frigider plin, de cântece de leagăn și de vaccinuri. Făcuse cum făcuse și se obișnuise repede, deși latura practică a chestiunii nu-i plăcea.

Scrisese cu conştiinciozitate în *boshi techō*, carnetul mamei și al copilului pe care îl primise de la primărie înainte de-a se naște fetița. Cât fusese gravidă notase în fiecare săptămână greutatea și tensiunea. Când apoi se născuse, transcrisese cu precizie: 2,739 de grame, 47 de centimetri lungime. Adăugase la note: cinci degete ori patru, o claie de păr castaniu, plânge în disperare.

Oricine a trăit un doliu important ajunge la un moment dat să se întrebe dacă e mai greu să înveți sau să te dezveți. Mai demult Yui n-ar fi știut să răspundă, dar acum ar fi răspuns cu toată convingere că era a doua, că dezvățul cere o mai mare anduranță.

Când fetița murise, cu o riglă și un pix trăsese o linie din stânga jos până în dreapta sus, în diagonală, pe toate paginile goale. Încercase să facă o seamă de treburi fizice, deoarece chiar și atunci când mintea cedează, trupul îi poate veni în ajutor. Totuși, uneori i se întâmpla să numere pe degete câte luni mai erau până la următoarea vaccinare, să se gândească la un lucru pe care i l-ar fi putut cumpăra, și atunci își dădea seama că mintea, dacă învață ceva, nu renunță ușor la ce a absorbit.

Despre păstrarea cordonului ombilical avusese oarece îndoieli. Exista credința că el poate salva de orice amenințare, că în caz de boală ar fi smuls viața din ghearele morții.Trebuia fărâmițat până ajungea o pulbere fină și trebuia dat bolnavului să-l înghită.

Cutiuța îi fusese înmânată chiar a doua zi după naștere, deschisă, pentru ca bucățica aceea de carne, uscându-se, să nu mucegăiască.

Deși din fire mai degrabă dezordonată, Yui o păstrase cu grijă. Avea să i-o dăruiască fetiței în ziua nunții, cum cerea tradiția.

Îi dădu drumul bucățelei aceleia, de-acum înnegrite, în urna în care se aflau mama și fetița ei, nemaiavând puterea să o fârâmițeze. Plecase cu cenușa și cu oasele amândurora, și apoi le transvazase una în alta, ca să le aibă împreună, așa cum fuseseră găsite. Îmbrățișate.

— Îmbrățișate? întrebă într-o seară Takeshi, mișcat, dar cu ezitare.

Yui încuviință. Ținea mâinile pe volan, conducea spre Tōkyō la întoarcerea de la Bell Gardia.

Fusese o zi frumoasă. Făcuseră un barbecue împreună cu lumea din zonă, veniseră și vreo treizeci de persoane din Ōtsuchi, printre care și șapte copii. Băbuța cu câinele apăruse și ea ca să le aducă gogoși umplute cu marmeladă de fasole *azuki* și să le povestească de

noră-sa, care era însărcinată, nevasta lui Suzuki-san pregătise un *chirashi-zushi* delicios. În euforia generală, Keita anunțase că luase examenul de admitere la universitate: avea să meargă și el la Universitatea din Tōkyō, la Tōdai, ca mama lui.

Poate din pricina voioșiei din ziua aceea, sau a aniversării pe care, din întâmplare o sărbătoreau amândoi (Sunt exact doi ani de când ați venit aici prima dată, știți? spusese Suzuki-san, arătându-le carnețelul în care ținea socoteala vizitelor la Telefonul Vântului). Yui se simți destul de tare ca să vorbească.

— Da, erau îmbrățișate.

Îi povesti că atunci când la Centrul de Informare îi comunicaseră că foarte probabil îi găsiseră mama și fiica și că era nevoie, în funcție de starea corpurilor, fie de o recunoaștere, fie de un test ADN, fusese terorizată de ideea că o să le vadă. Dacă după aceea n-ar mai fi fost în stare să și le amintească decât așa?

Și totuși singura consolare pentru ea fusese tocmai că văzuse, că i se împlinea speranța că nu muriseră fiecare singură ci împreună.

— Mi-au spus că puteau să-mi arate o fotografie, dacă voiam s-o văd, ținea de mine. Atunci le-am cerut mai întâi să mi-o descrie. Mi-au spus că le găsiseră îmbrățișate, că păreau vii și că, deși atât de tragică, scena era cât se poate de emoționantă. Se înduioșaseră cu toții văzând-o.

Da, le găsiseră înlănțuite strâns, ca o scoică închisă.

— Îmbrățișarea aceea era uluitoare, nu știu cum s-o explic, părea că mama își înnodase mâinile în jurul trupului fetiței mele. S-ar fi zis că adormiseră așa.

Când le găsiseră voluntarii, pipăiseră, conform protocolului, jugulara fără viață, sub nările pline de fum, și își închipuiseră corect că mai trebuia să existe o a treia persoană (un fiu? o fiică?) care făcea legătura între ele. Dacă persoana aceea trăia, se gândiseră că ar fi vrut să le vadă.

Așadar făcuseră o fotografie. Și numai după aceea le despărțiseră.

— Au procedat înțelept, șopti Takeshi privind pe fereastră. După o lungă porțiune cu munți se vedea din nou oceanul, la stânga. Tōkyō era de-acum aproape.

Când Yui îl zări și ea, imens dinaintea ei, încetini.

Iarăși? apucă să se întrebe, întinzând grăbită mâna după ciocolată.

Dar de data asta greața era prea mare.

— Trage pe dreapta, îi porunci repede Takeshi.

Îi arătă cu mâna un refugiu puțin mai în față. Ai fi zis că-l ține în palmă, pentru ea.

Yui se repezi afară, cheile se legănară în broască.

Se propti dinaintea mării, ca s-o privească drept în față.

Uite-o, iar, încă o dată. Se uita la mare, iar înăuntrul ei se afla totul.

Uite apa care înaintează, uite molozul adunat nămeți la marginea străzilor.

Uite cearşaful ei de doi metri pe trei din sala de sport. Nebunul care o observă prin ramă și care îi pune un titlu, rostind clar: „Cea care nu mănâncă. Cea care se uită la mare, nu la televizor."

Uite corpurile doar întrezărite la morgă, bucăți de carne cărora încercau să le dea nume. Dinți extraşi numai pentru a reuși o identificare.

Și uite marea, marea aceea imensă pe care Yui mergea s-o pândească zi de zi. Îmbrățișând copacul și totodată agățându-se de lucrul cel mai puternic de pe lume, viața care, în pofida sa, era încă înăuntrul ei.

Imaginile îi reveniră în minte, una după alta, iar și iar. O împingeau în viscere, voind parcă să iasă afară.

Pentru prima dată de când începuse să aibă greața aceea, Yui nu făcu nimic ca să oprească șuvoiul, care ieși.

Icnet după icnet părea că scoate din ea litri de apă și de dărâmături, mocirla aceea scârboasă pe care o ținea cu forța de ani de zile în ea, de teamă că odată cu scârna va ieși din ea și amintirea. De exemplu bucuria pe care o încercase când se născuse fetița ei, sau aceea de-a fi reușit, în educația ei, să rostească mai des da decât nu. Sau fericirea nețărmurită din fiecare dimineață, când o acoperea de pupături ca s-o trezească. Și mâna mamei, pe care o simțea mereu pe spinare când ea ieșea din casă și îi spunea *Itterasshai*, frază pe care i-o susurase de atâtea ori de se săturase: „Yui-chan, să știi că ești o fiică minunată."

Takeshi o ținea de frunte, fără să vorbească. În cealaltă mână strângea părul tot mai lung și mai negru a lui Yui, cu dunga blondă la margine.

Când înăuntrul ei nu mai rămase decât aer, Yui se chirci la pământ. Simțea nevoia să se strângă în brațe.

Nu plânse, dar nu-și dezlipi nici o clipă ochii de la mare, convinsă, cum avea să constate curând, că nu va mai avea greață, niciodată, deși se resemnase s-o aibă pe vecie.

Greșea. Nu doar lucrurile bune au întotdeauna un sfârșit, ci și cele rele.

Takeshi rămase mereu în spatele ei, ca să n-o împiedice să vadă marea. O mângâie pe spate, mai întâi de jos în sus când voma, încercând să înlesnească trecerea acelei materii misterioase. Apoi, invers, pentru ca să aspire mai bine vântul care continua să sufle.

— Am avut noroc, murmură Yui când își reveni, conștientă că spunea adevărul. Eu cel puțin le-am mai văzut o ultimă dată.

Unii vor fi căutat trupurile ani de zile, alții vor fi trebuit să renunțe să le mai caute. Iar unele lucruri, dacă nu le vezi, nu mai au un sfârșit.

Poate de vină era întunericul beznă de pe acea porțiune de drum, dar înainte de a sui înapoi în mașină și a-și relua călătoria spre Tōkyō, Yui își aruncă privirea spre balta rău mirositoare care acum se scurgea pe panta muntelui.

O văzu neagră, lucind, cum apare în povești dracul.

— Neagră ca smoala.

— Nu știu ce culoare e, Yui, dar…

— Zici că e un film horror, nu-i așa? Hai, recunoaște!

— Serios acum, n-am văzut niciodată un pacient să vomite așa.

Aveau să râdă până la intrarea în Tōkyō, să râdă și iar să râdă de descrierea aceea fără sens, de acel jet ca din desenele animate, încât fură obligați să mai tragă o dată pe dreapta. Ca să râdă din nou, cu lacrimi, ținându-se de burtă.

Râseră până își pierdură răsuflarea.

32

Tradiția heso no *sau* *o* へその緒
așa cum i-o explicase lui Yui
moașa care o ajutase să nască

„Japonia păstrează obiceiul acesta încă din Antichitate, anume ca

după naștere să i se încredințeze mamei cordonul ombilical. Luni de zile el a transportat hrana de la mamă la copil: dacă te gândești, împreună cu placenta, este lucrul cel mai prețios de pe lume.

Se credea că el se preface într-un soi de talisman în stare să ocrotească pruncul pe toată durata vieții. Odinioară mamele îl încredințau băieților lor când plecau la război, iar fetelor, când se măritau.

Se socotea, de asemenea, că în cazul unei boli periculoase, pulverizat și înghițit, îți salva viața. Frumos, nu-i așa?

Lasă-l acolo, la aer. Acum îl vezi alb și lucios, dar până mâine se usucă, devine maro și nu mai mare decât o alună."

33

— Lucrurile practice sunt de folos ca să faci ordine.

Se anunța a fi preambulul unei predici. Takeshi intui asta după cum mâinile mamei rămaseră suspendate în aer.

— Telefonul, știi, e o chestie practică.

Takeshi golea resturile cinei trecându-le dintr-un castron în altul, clădea castroanele unul peste altul și strângea bețigașele mănunchi.

— Am văzut o fotografie cu Telefonul Vântului, e la fel cu cele de pe vremea mea. Și a ta, de fapt, nu-i așa? Dacă te uiți la cadranul central pare mai degrabă un colier, un șirag de mătănii budiste, spuse femeia mimând un cerc în jurul încheieturii. Una din brățările alea pe care le poartă bonzii, dacă știi ce zic.

Dar de câte metafore are nevoie un cuvânt?

Takeshi oftă. Se ridică de la masă în vreme ce mama cojea o mandarină. Cina se terminase. Parfumul se răspândi odată cu cojile, iar el puse maldărul de vase lângă chiuvetă.

Maică-sa nu fusese niciodată femeia care să-l dea afară pe bărbat din bucătărie. Îl crescuse mai degrabă cu convingerea că nu e cine știe ce diferență între un fiu și o fiică.

Takeshi bâigui a enșpea oară *sō desune, hontō da ne,* „adevărat, da, se înțelege, e chiar așa", și alte sunete care nici măcar nu articulau cuvinte. De obicei izbuteau cât de cât să o liniștească.

— O să vezi că oricum o să ajute și că o să-i vină iarăși cheful să

se joace și să se distreze. La vârsta ei trebuie să se joace, trebuie neapărat să se joace. (Fraza femeii insistă cu toată greutatea pe acel *trebuie.*) Dacă nu se joacă acum, când o s-o mai facă ?

— Știu, dar e nevoie de timp pentru toate astea, a spus-o și pediatrul, rosti în sfârșit Takeshi.

Chiar o spusese? Cu adevărat? Acum nu-şi mai amintea, poate că o făcuse, dar acum nu mai era cu totul sigur. Însă Takeshi știa că mama lui avea nevoie de autoritatea unui al treilea, de preferință bărbat, ca s-o oprească.

— Dar nu trebuie nici exagerat. Timpul șterge unele lucruri, dar în privința altora sapă… și dacă nu-ți dai un brânci, semnele rămân, răspunse ea.

Erau aproape doi ani de când Hana nu mai rostea o vorbă: dacă se referea la cicatrici, trecuseră mult de ele, nimeni nu-şi mai făcea iluzii. Takeshi însă nu o spuse, convins că la unii certitudinea că e de ajuns un lucru ca acela ca să îndrepte situaţia nu trebuia contrazisă.

— O să vezi că-și revine, sunt sigură. Du-o la Bell Gardia și explică-i bine cum funcționează.

De la fereastră cerul ai fi zis că se varsă peste munte, norii gâtuiau profilul muntelui Fuji. Jos trecea calea ferată, șinele care, pe parcurs, două câte două se apropiau și se distanţau. După moartea nevesti-sii, Takeshi fusese tentat să-și schimbe locuința, însă descoperise că era îndrăgostit de priveliștea aceea, mereu altfel, de la fereastra lui.

— Încă de prima dată când mi-ai vorbit de telefonul acela mi-a venit imediat în minte *butsudan*. Dacă stai și te gândești, și ăla te ajută să conviețuiești cu ideea că toate au un sfârșit. Ai mereu în casă un crâmpei de moarte.

Micul altar privat, fu de acord și Takeshi, era un obicei care se păstra în multe case din Japonia. Unii îl evitau, pentru că trebuia îngrijit, dar neîndoielnic te ajuta să capeți o anume familiaritate cu dispariția și cu posibilitatea de-a avea o relație diferită cu proprii morți.

— Când eram mică, pot spune că m-a făcut să înțeleg că lucrurile există chiar și când nu le vedem, că persoanele care dispar din viața de zi cu zi nu înseamnă că dispar cu totul, dimpotrivă. Ca bunicii, părinții mamei, care muriseră cu mult înainte să vin eu pe lume, sau cei doi frați ai mei, pe care mama i-a născut morți. Doar atât, deveneau

invizibili, dar asta nu însemna că erau muţi. Să zicem că se mutau: din bucătărie sau din dormitor ajungeau în camera de zi, pe *butsudan*. Într-o zi bunicii erau acolo, iar în ziua următoare dincolo.

Takeshi încuviință din cap, amintindu-și profilul străbunicilor lui din singura fotografie știută de el. Erau înfățișați în postura severă de pe vremuri: femeia, îmbrăcată în kimono, stătea pe scaun, iar bărbatul, în picioare, lângă ea. Pe chip aveau o expresie oficială și mândră. Zâmbetul, se întrebă Takeshi, de când devenise zâmbetul în fotografii o normalitate.

— Astea sunt chestii pe care în copilărie le pricepi numai cu ajutorul magiei sau al unei religii neinvazive, ca a noastră, continuă femeia. Și pe urmă pot să-ți zic că mie mi-a venit mult mai ușor să vorbesc cu părinții mei morți decât când erau vii. Atunci îmi tăiau mereu vorba: „Tu eşti mai mică, trebuie să taci“, asta spuneau mereu. Dar acum, dacă mă gândesc, îmi vine chiar să râd: pentru că eu aveam să fiu întotdeauna mai mică, nu?

Takeshi adună cojile de mandarină de pe masă, le aruncă la gunoi și începu să-l compacteze pentru colectarea diferențiată.

— E o mare consolare un *butsudan*, și cred că taică-tu e încă supărat pe mine.

Takeshi își amintea de maică-sa într-un veșnic dialog cu tatăl lui, care murise când ea avea patruzeci de ani, iar el, care se însurase cu ea fiind trecut de cincizeci, era cu douăzeci de ani mai mare. Își amintea mai ales ieșirile ei și figura bărbatului aceluia impasibil și corect, care stătea și o asculta cu răbdare. Ea, care își revărsa la masă hârdăul de necazuri zilnice, și el, care căuta printre resturi orice mărunțiș de preț ca s-o facă fericită.

Iar acum, dinaintea altarului din casă unde odihnea și el, femeia se așeza în genunchi, cu spinarea dreaptă, aprindea tămâia, așeza prăjiturelele și orezul, și îl chema s-o asculte acum ca și atunci când era în viață. Fiul o găsea adesea adormită, căzută, în camera cu *tatami*, cu capul sprijinit pe *zabuton*.

— Da, ai dreptate. Taică-tu mă iubea așa cum sunt, trăncănitoare și dezordonată, răspunse veselă femeia la observația lui Takeshi.

Astfel că râsul care însoți răspunsul înghiți ușoara tristețe care o cuprindea de fiecare dată când se simțea prea bătrână sau prea proastă ca să mai îndrepte lucrurile.

— Cu privire la ideea asta de a o lua pe Hana la Bell Gardia, o să-i cer oricum sfatul unei prietene, spuse Takeshi ca să reia firul discuției inițiale și să aibă o noapte tihnită. Poate ar merita încercarea.

— Cea cu care mergi de obicei la Iwate?

— Da, la ea mă gândeam. Yui știe locul ăla mai bine decât mine. O să-mi spună dacă și după ea e cazul s-o iau pe cea mică, încheie Takeshi. Hai să mergem la culcare.

Stinse lampa de la hotă, care lumina un ultim colțișor al bucătăriei, și umbrele fugiră.

34

Cele mai intense zece amintiri ale lui Takeshi despre tatăl său

Când se urcaseră prima dată în Turnul din Tōkyō și văzuse cât de imens era orașul.

Mania pe care o avea la masă să înșurubeze și să deșurubeze dopurile sticlelor.

Felul în care bătea darabana cu degetele pe orice.

Modul stângaci și încâlcit în care încercase să-i explice cum vin pe lume copiii.

Dățile când se ascundea și-i telefona soră-sii mai mici. Conversațiile lungi și pe șoptite pe care le avea cu ea.

Mașinuța de jucărie Ferrari pe care i-o adusese în dar din Italia.

Când l-a văzut, pentru prima și singura dată, plângând: îi murise sora.

Când fuseseră împreună să asiste la *rakugo* la Asakusa.

Ziua în care îl găsiseră în fotoliu, nemișcat, cu ziarul căzut la picioare. Părea că doarme, dar avusese un atac de cord.

Chipul lui împăcat în sicriu, cu florile dimprejur (mai ales crini), alături de dulciurile lui preferate (*manju*) și cu revista de cuvinte încrucișate.

Takeshi își dăduse curând seama că Akiko, nevastă-sa, încerca s-o învețe pe cea mică mai ales să aibă încredere.

Desigur, ca toate mamele grijulii, îi era mereu teamă să nu i se întâmple ceva. Ceva rău, mai ales, un rău venit de la o persoană. „De lucruri nu mi-e așa de frică“, spunea ea. De materia dură a lumii, ca de exemplu mașinile care veneau rostogol pe o stradă înclinată. O punea pe gânduri tendința copilărească a Hanei de a căuta privirea trecătorilor, chiar și a unui bătrân cu o expresie urâtă.

Și totuși între teamă și încredere, o alegea întotdeauna pe cea de a doua.

Singura ceartă pe care Takeshi își amintea c-o avusese cu nevastă-sa fusese într-o zi când ea și fetița, întorcându-se de la cafeneaua unde luau dejunul, Hana se apropiase pe stradă de un cerșetor ca să-i arate mândră desenul. „Uite, uite!“ strigase, iar Akiko, în loc s-o tragă din mâna omului, o lăsase pe Hana să se așeze pe marginea trotuarului și să stea la taifas cu el.

Puțină neîncredere trebuia totuși insuflată copiilor, de ce nu pricepea? Era de datoria adulților să-i învețe asta, spusese Takeshi în seara aceea, după ce se asigurase că Hana adormise. Copiii nu recunosc pericolul, nici nu înțeleg ce e aceea moartea: dacă Hana vedea carcasa unei insecte, credea că doarme; dacă un adult n-ar fi strâns-o de mână la o trecere la nivel, probabil că ar fi alergat cu brațele deschise spre tren.

Nu-i adevărat! Răspundea cu aprindere Akiko, frica de viață și de oameni te face mai slab. Era de datoria lor să o ocrotească până când va fi fost în stare să înțeleagă. Dar mai întâi trebuiau s-o învețe să fie voioasă.

„Viața trebuie iubită, Takeshi, iar în oameni trebuie să învățăm să avem încredere. N-o învăța să urască, de ură pe urmă nu mai poți scăpa“, încheiase coborând tonul.

Pe urmă se lipi strâns de bărbat, cum învățase să facă cu Hana, când micuța se încăpățâna într-unul din capriciile ei pe care nu le pricepea nici ea.

În noaptea aceea făcuseră dragoste, gândindu-se că acela era momentul cel mai bun să-i dăruiască Hanei un frățior. Exact după trei

luni, ironia sorţii, căutând să vadă dacă e însărcinată, Akiko descoperise tumoarea.

Copilăria se duce pentru oricare dintre noi. Într-o zi toți copiii mor.

Și Hana avea să dispară într-o zi, cugeta tatăl. Trebuia să se grăbească s-o facă să-și revină.

Renunţarea la slujbă din cauza maternității fusese o lovitură grea pentru mama Hanei: studiase de la vârsta de patru ani ca să devină cântăreață, iar complicațiile sarcinii, care o ținuseră la pat cinci luni, o împiedicaseră să practice canto. Faptul că nimeni nu o obligase, iar Takeshi se oferise mereu să se ocupe de fetiță el și bunica nu făcuse alegerea mai puţin grea. Era sigură că trebuie s-o facă, chiar dacă nu i-o cerea nimeni.

Când fetiţa se născuse, Akiko și Hana începuseră să trăiască într-o simbioză absolută, iar mama arăta că are nevoie de cea mică mai mult decât avea aceasta de mamă. Cariera lui Akiko se oprise, iar ea își pierduse curajul de a o relua după o pauză pe care o considera prea lungă. Fără îndoială lucrul ăsta o apăsa, însă dragostea pentru Hana era ceva uriaș, iar ea își spunea adesea că o distrează să stea cu fetiţa.

Ar fi putut să-i ceară ajutor soacrei, care locuia aproape și nu lucra, dar ei i se repetase la nesfârșit că „Alegerile modelează existența", iar ea chiar voia să vadă ce viață avea să iasă din alegerile făcute. Cazna cea mare era să țină piept logoreii soacră-sii: nu-i plăcea obiceiul aceleia de a aranja poalele cămășilor lui Takeshi, de a-i mângâia mâna la sfârșitul meselor. O dezorienta felul în care o corecta bătrâna pe Hana, sau cum o alinta năvalnic deranjându-i pieptănăturile elaborate pe care i le făcea ea zi de zi în oglindă. Era geloasă, într-atât încât între cele două luă naștere un soi de competiție drăgăstoasă.

Soacra își admira nora. Nu întotdeauna o înțelegea, de pildă atunci când Akiko era melancolică, apoi, a doua zi, bucuroasă, ea nu înțelegea cum poate exista într-una și aceeași persoană o asemenea alternanță. Și totuși ceea ce precumpănea la tânăra soție era optimismul, destul cât s-o uluiască.

Mamei lui Takeshi îi trebuiseră douăzeci de ani ca să scape de vina scenelor pe care le îndurase fiu-său, mai ales în acel lung interval de timp de după moartea soțului, când ea se trezise că trebuie să răspundă singură de o viață de care, la drept vorbind, nu se ocupase

niciodată. Își afla scuză numai amintindu-și de condițiile grele în care crescuse ea însăși.

Dacă se gândea bine, era o minune că fiu-su ajunsese să-și ia până și diploma (tocmai la medicină!), iar asta și-o repeta ori de câte ori o încerca teama că-și irosise viața: un fiu medic! Un fiu care salvează vieți!

Și totuși cu prietenele și cunoscuții cu care se întâmpla să vorbească făcea în așa fel încât să nu-și arate uimirea. A prezenta asta drept un lucru firesc o făcea să pară perfect integrată într-un anume stil de viață, în luxosul apartament de la Naka-Meguro, în florile mereu proaspete de la intrare, în grădinița particulară unde mergea fetița.

Tot din cauza aceea, adică povara pe care o ducea în spate, gândea că a acumulat în viața ei un credit de o oarecare însemnătate. O soție bună pentru fiul ei și o noră amabilă era minimum la care se aștepta.

Și uite-o pe Akiko aterizând ca Mary Poppins în casa Banks. La fata aceea cu voce melodioasă îi plăcea cel mai mult cum se purta cu Takeshi și cu fetița. Cât se poate de rostuită în casă, nu uita nici o aniversare sau factură. Totuși era totodată și distrată, înarmată cu lejeritatea înnăscută a celor care nu fac caz de orice fleac.

Uite, asta era frumos la Akiko: că știa să lase lumea să trăiască. Spre deosebire de ea, nu se îmbolnăvea dacă lucrurile nu mergeau cum voia ea. E adevărat, noră-sa mânca cam prea mult (avea o obsesie cu eclerele speciale cu banană, obsesie pe care ea n-o împărtășea defel) și-i săruta încontinuu pe Takeshi și pe cea mică. Și apoi era excesiv de sentimentală, cum sunt uneori femeile care renunță la ele de dragul familiei, însă o veselie și încredere ca a ei erau lucruri rare. Oricât s-ar fi străduit, ea n-ar fi avut un asemenea curaj.

Pe urmă însă Akiko se îmbolnăvise și totul se prăbușise ca și când le-ar fi fugit pământul de sub picioare.

Când la două săptămâni după înmormântare își dăduse seama că tăcerea fetiței nu era menită să treacă, mama lui Takeshi se temuse să nu fie o consecință directă a dragostei. Dacă ți-e scris să pierzi un lucru, nu e mai bine oare să renunți la el de la început? se întreba, dar nu știa să-și răspundă.

La început, ca să-și facă curaj, se gândise că la urma urmei

rămânea ea, o bunică încă tânără și în putere.

Takeshi însă nu intervenea destul, o trata pe Hana ca pe un lucru extrem de fragil pe care ți-e frică să nu-l strici. Nici ea, de altfel, nu era mai brează: în decursul lunilor crescuse în ea o frică mocnită pentru făptura aceea mereu tăcută, despre care nu știa ce gândește.

Oare Hana avea să poarte mereu cu ea semnele pierderii mamei aceleia speciale?

Bătrâna se arăta în ușa cămăruței copilei, o invita să iasă la plimbare, să se uite împreună la televizor, dar fetița scutura din cap și reîncepea să decupeze și să plieze origami singură, să se uite în cărțile ei cu poze, tot singură. Îi plăcea mai ales să privească pe fereastră cum trec trenurile, cum pătrund în oraș și dispar.

Locul care fusese al mamei, Hana nu era dispusă să-l cedeze altcuiva.

Mama lui Takeshi își dorea ca Akiko să fi apucat măcar să sădească în fetiță bucuria aceea neobișnuită, nelegată de nimic.

Se consola cu gândul la această nouă persoană de care îi vorbea adesea fiu-su. Îi știa doar numărul de telefon și imaginea postată pe aplicația Line, o dansatoare îmbrăcată în roșu care plutea în aer. Nu că ar fi fost ceva între ei, după câte știa ea, dar cine știe, își zicea uneori ca să-și dea curaj, poate că ea va fi cea care va drege lucrul acela minunat și hârbuit care e familia noastră.

În rugăciunile zilnice, cu fața la *butsudan*, începu să pomenească și numele ei.

36

Zece lucruri plus unu care Hanei și lui Akiko le plăcea să le facă împreună

Să numere câți *taca-taca* făcea trenul la trecerea la nivel și să le piardă şirul după ce trenul trecea.

Să apese pe toate butoanele fără soţ din lift.

Să zică „Akanbe! Bero bero be!“ și să scoată limba una la alta.

Să urce în Mori Building ca să privească Tōkyō de sus, întrebându-

se una pe alta „Unde-i casa noastră?“ și ca răspuns să arate cu degetul la nimereală.

Să se joace de-a trenul. (Hana apuca mânerul pe care Akiko și-l atârnase de poșetă, și Akiko făcea *Puf puf. Pornim!*)

În anotimpul cireșilor în floare să alerge în sus și în jos de-a lungul râului, la Naka-Meguro, în zori, înainte să apară turiștii. Iar în mijlocul turiștilor să vorbească într-o limbă inventată.

Să zică „Sunt plină ca un elefant“.

Să ia trenul spre Inokashira și să se dea jos la Eifuku-chō să mănânce o pizza.

Să deschidă gura când ploua și să spună „Ce bunătate! Trăiască bucătarul!“.

Să salute toate statuile de *tanuki* de pe stradă, din fața restaurantelor și a caselor particulare.

Să comande trei felii de tort de cafea, fiecare altfel, și pe urmă să le împartă în cinci bucăți, iar cu a cincea să joace *jan ken.*

37

Ce crezi? Putem încerca s-o luăm pe Hana la Bell Gardia?

Takeshi o întrebă chiar în seara aceea într-un mesaj pe telefon.

Răspunsul lui Yui fu că nu știe. Dar că tot ce-i venea în minte era că poate ar trebui să-i explice mai întâi fetiței cum funcționa Telefonul Vântului, să-i povestească despre drum, despre grădină, despre cum se simțea acolo tatăl ei. Adică să-i compună o poveste. Și pe urmă, dacă se arăta curioasă, să o invite să vină cu ei duminica următoare. Dar fără s-o forțeze.

Doar atât. Iar Takeshi îi dădu ascultare.

Seara, împreună cu povestea de noapte bună, îi citi din cartea creată de o ilustratoare japoneză care se gândise tocmai la Hujira-yama.

Îi spuse că așa vorbește și el cu mama și că o ține la curent cu ce mai făcea Hana și ce mai făcea el. O simțea aproape și era sigur că ea îl ascultă.

Drumul până acolo? Ei, dura multe ore, dar priveliștile erau minunate.

— Marea, Hana, de-ai ști câte culori are marea iarna!

*

Chiar în noaptea aceea Yui își aminti de o vineri din urmă cu cinci ani.

Fetița ei nu avea încă doi ani și erau în tren, ea urla, iar Yui încerca fără succes să o liniștească. Acum, în amintire, n-ar fi știut să spună dacă urla de bucurie sau de supărare, dacă voia ceva ce ea nu-i dăduse (un biscuit? telefonul?) sau era doar surescitată și își exprima simțământul în felul acela. Oricum țipa, se încleșta de pereții vagonului, și nu dădea semn că se liniștește.

Iar atunci cineva zbieră *Urusai*! Taci, taci din gură.

Întorcându-se văzuse în vagon un bărbat cu burtă, cu un ciuf cărunt, cu ochelari cu ramă subțire, dar mari, care îi conturau ochii. Ochi nici buni, nici răi. Doar ochi.

Chiar înainte de a se întoarce, într-un prim impuls Yui rostise *Sumimasen*! Era obișnuită se se scuze a priori. Copiii te învață repede să pleci capul, să ceri iertare. În fond nu erau decât câteva vorbe.

Ceea ce fusese cu adevărat uimitor, și îi revenise în minte acum, fusese reacția tuturor, inclusiv a fetiței. O tăcere ca o miere scursă în vagon și respirația ținută a tuturor. Apoi, din capătul trenului, dintr-o gură din care se zărea numai o bucățică de cap încărunțit, se înălțase un cântec.

Zō-san zō-san… Elefănțel, Elefănțel, cu nasul tare lung.

Cântând, glasul era fisurat de râsete. Iar lucrul uimitor fu că după a doua strofă, încă un glas se adăugă primului, și pe urmă încă unul, și Yui, emoționată, vedea elefănțelul materializându-se dinaintea ei cu trompa, cu picioarele lui de lut și tot restul.

Ea și fetița păreau picate în toiul unei petreceri minunate, iar acum întreg vagonul părea să cânte.

Bărbatul care le spusese să tacă nu scotea un sunet. Încercând să apese pe un întrerupător, atinsese din nebăgare de seamă un altul.

Iar acum, stingând lumina de pe noptieră, Yui zâmbea. Și se gândea că fetița ei avea într-adevăr o putere fenomenală. Și nu doar ea, toți copiii, fără excepție, erau în stare să trezească reacții miraculoase.

38

Titlul original al cărții ilustrate din care Taheshi îi citi în seara aceea Hanei

Yōko Imoto, Kaze no denwa, Tōkyō, Kinnohoshi, 2014.

39

— Singură?

Bărbia atinse baza gâtului. Era convinsă, da, confirmă.

— Singură, singură? Ești sigură?

Întrebarea se repetă, retransmisă constant de vocea și de sprâncenele tatălui. Se încruntau și apoi reveneau, ca și când nu s-ar fi putut hotărî care era răspunsul potrivit.

— Haide, te însoțesc numai până la intrare, eventual îți întind receptorul.

Hana fu inflexibilă. Se aplecă, eliberându-se din mâna tatălui.

Tatăl se aplecă și el, se lăsă pe genunchi și își simți spinarea nesigură. Te pomenești că îmbătrânesc! își spuse. Nu se poate să îmbătrânesc. Cel puțin nu în următorii douăzeci de ani.

Ridică ochii și la capătul grădinii de la Bell Gardia o văzu pe Yui dăruindu-i lui Suzuki-san obișnuitul pachet galben cu prăjiturile cu banană. Vorbea cu el, dădea din cap și zâmbea, și totuși Takeshi era sigur că ochii ei se uitau țintă la el.

În acel moment dori ca Yui să se întoarcă acasă împreună cu ei, să-l ajute să ducă la bucătărie pungile cu cumpărături, să facă ordine în dulapul fetiței, să desfacă împreună decorațiile de Anul Nou. Ce frumos ar fi fost să meargă împreună la templu și să se roage împreună pentru un an cu sănătate și seninătate! O dori aproape de el, chiar și când aveau să fie bătrâni și puțin surzi.

Doamne, ajunseseră deja acolo? Era cu putință să fie deja acolo?

Se întrebă speriat dacă Hana își dăduse seama și ea, copiii sunt atât de isteți!

Și pe urmă ar fi fost oare în stare să facă diferența între dragostea

personală pentru o femeie și cea plurală, care o cuprindea și pe cea mică?

Yui se întoarse, chemată de insistența privirii lui Takeshi, care imediat și-o lăsă în jos, stânjenit. Mângâie încet capul ciufulit al Hanei.

— Bine, atunci așa facem, îi spuse.

Ea o să meargă singură, iar el o s-o aștepte afară.

Fetița se desprinse din mâna tatălui. Cu pași mărunți se îndreptă spre cabină, clopoțelul de sus clincăni. Takeshi își ținu respirația. Ce era asta? Inima îi bătea ca unui adolescent îndrăgostit.

Takeshi o ajunse din urmă pe Yui în momentul în care Suzuki-san intra la loc în casă, iar Hana apuca receptorul. Negru și placid, aparatul cobora de sus spre urechea ei.

— E așa de mică!

— Nu pentru vârsta ei, răspunse blând Yui. Mi se pare că se încadrează perfect în medie.

— Mă refeream acolo, înăuntru.

Stăteau nemișcați în prag.

— A vrut să meargă singură, reluă el.

— Da, am văzut.

— Ca să vorbești aici, n-ai nevoie de voce, nu-i așa? întrebă Takeshi.

— Nu, nu-i nevoie deloc.

Tatăl își schimbă poziția, văzu un alt cadru, și înăuntrul cabinei o văzu pe fetiță mișcând buzele, iar buzele se deschideau și se închideau de zeci de ori.

Împietri, incapabil de un sentiment mai net. Mișcau doar aerul, sau chiar rosteau ceva? Vorbea? Hana vorbea?

— Vorbește! exclamă. Și imediat: Vorbește?

— Pare că vorbește, da, murmură Yui.

— Dar nu putem fi siguri.

— Chiar siguri, nu.

— Nu?

— E greu de spus de aici. Suntem prea departe.

— Dar vorbește ? repetă Takeshi.

— Se pare că da.

Vântul se porni dintr-odată, smulse cu furie un mănunchi de

frunze, un geam se trânti undeva în apropiere, un câine lătră. Norul acela de sunete păru o ceață care se lăsa ca să protejeze intimitatea fetiței.

Yui, deşi încerca s-o ascundă, nu era mai puţin emoţionată decât Takeshi. Îi venea să-l îmbrăţişeze, dar se abţinu.

Fixă îndelung profilul Hanei, care ocupa doar cu puţin mai mult de jumătate din cadrele tatălui. În orice dreptunghi intra mai mult trup, un umăr întreg, un braţ. Încă vreo zece ani și-l va fi ajuns din urmă.

40

Fraze luate de vânt la Bell Gardia în luna iunie

„Nu te iubeam atunci cât te iubesc acum."

„Plouă neîncetat, începe să mă obosească."

„Mătușă, unde eşti?"

„Alo, bunicule? Cum vă petreceţi timpul voi acolo?"

„Au murit 71 de oameni într-un incendiu într-un zgârie-nori la Londra."

„Dacă te întorci jur, chiar jur…"

„Nu cumva tu eşti ăla care-mi ascunde lucrurile? În ultima vreme nu mai găsesc nimic…"

„Am dat peste jurnalul tău. Îmi dai voie să-l citesc?"

„Mama, sunt Hana. Îți mai aduci aminte de mine?"

„Tata?"

41

Când nimeni nu se așteaptă la o minune, minunea se întâmplă.

Yui o întâlnise pentru prima dată pe fetiță în dimineața aceea. După ce auzise de mai bine de doi ani despre ea, acum o privea în ochi, o ținea de mână. Era cuminte și liniștită, o fetiță normală de șase ani. Peste câteva luni avea să intre în clasa întâi.

Când Yui, în loc să claxoneze, trăsese pe dreapta și coborâse din mașină ca să-i întâmpine, Hana îi zâmbise și făcuse o mică plecăciune. Părea că știe perfect cine este și de ce se aflau acolo toți trei.

Yui conduse cu mai mare prudență, aruncându-și privirea în oglinda retrovizoare ca să fie sigură că Hana, în scăunelul ei, închiriat special pentru acea călătorie, era în largul ei.

Îl instalaseră în spatele șoferului și Takeshi stătea lângă ea.

Făcuseră obișnuitul popas la Lawson din Chiba, Hana cumpărase o budincă cu cremă de ciocolată și o sticluță de cacao cu lapte. Îi plăcea la nebunie ciocolata, iar când apăru oceanul, Yui întinse mâna la spate ca să-i ofere un pătrățel din tableta ei. Deși nu mai avusese nici un spasm, continua s-o țină pe bord, atât de tare se obișnuise cu acel ritual.

— Cum văd marea, cum încep să salivez, dar asta numai pentru că am devenit pofticioasă, comentase amuzată. E un dezastru.

Ciocolata o voia în continuare. Și ea o adora.

— Dacă aș locui la mare, aș cântări un chintal.

Hana se obișnui imediat cu Yui, ca și când ar fi fost mereu cu amândoi. Se vedea că o place.

Iar când fetița ieși din cabină și alergă spre tată și-i îmbrățișă strâns genunchii, când se emoționară amândoi, iar Yui dădu să-i lase singuri, chiar Hana o apucă de poala jachetei, apoi sui spre mânecă pentru a ajunge în sfârșit la mână și a o trage spre ea.

Era momentul potrivit. Întotdeauna când se întâmplă ceva frumos e momentul potrivit.

Înainte să fie gata copila trebuia să fie gata tatăl. Takeshi în sfârșit era. Iar Hana păru să înțeleagă.

Drept care, atunci când Takeshi se aplecă s-o îmbrățișeze pe cea mică, iar ea își vârî capul în gâtul lui, începu să vorbească din nou, și spuse lucruri normale. Lucruri de copil, pe măsura vârstei ei.

Îi era foame și puțin și sete. Nu, vântul n-o supăra chiar dacă sufla tare. Era foarte frumos acolo.

Și deși Hana n-avea să devină niciodată vorbăreață, pe drumul de întoarcere comentă ce mult îi place ciocolata, și amândouă, ea și Yui, oprindu-se la un *kombini* întâlnit pe șosea, cumpărară un munte de

dulciuri. Sub privirile amuzate ale lui Takeshi desfăcură, supseră, mestecară, crănțăniră, făcură firimituri, linseră tot ce pe ambalaj începea cu *cioco*.

Yui povesti că mama ei, când era ea mică, îi cumpăra mereu doi colaci. Unul acum și unul pentru nu se știe când. De parcă ar fi vrut ca ea să nu învețe că fericirea are un sfârșit.

— Dacă-l termini pe ăsta, vezi că-l ai pe celălalt, îmi zicea. Dar totdeauna se întâmpla că în stomac nu mai era loc pentru al doilea, chiar nu mai era, iar săracul colac ajungea să se usuce în bufet, fără să-l mai atingă nimeni.

Îți puteai permite luxul de a-ți fi foame mai tare sau mai puțin.

— Oricum, aveam mereu încă unul.

De uimire Hana rămase cu gura căscată.

— Și mama ta îți cumpăra o sumedenie de bunătăți, interveni Takeshi. Mult mai multe decât izbuteam noi să mâncăm.

— Poate că pofta noastră de dulciuri ține tocmai de asta, comentă Yui.

Ca și cum cele două amintiri ar fi fost legate între ele, lui Yui îi reveni în minte o zi de aprilie, fetița ei cu gura plină, cu obrajii umflați și prima frază în absolut pe care o rostise: *Vreau mult tort*. Era ziua de naștere a lui Yui, fetița se mutase pe genunchii ei pentru ritualul stingerii lumânărilor, cu senzația caldă a trupușorului ei neastâmpărat. Degetul care de poftă se înfigea în frișcă, spinteca ornamentul și îl ducea la gură.

— Ce a mai rămas în pungă? întrebă Yui, arătând cu privirea săculețul de la *kombini*. Amintirea fetiței ei preferă s-o țină pentru ea.

— Iarăși? Dar cât mai mâncați? avea să repete de mai multe ori în seara aceea Takeshi, prefăcându-se sătul, dar numai ca să le privească pe Yui și pe Hana băgând ceva în gură și să le audă exclamând: Ce bun! Nu ți se pare că ăsta e cel mai bun? Și ce crocant! Dacă ar fi și puțin încălzit la microunde ar fi super. Poate și cu niște frișcă deasupra! Da, cu frișcă! Și un praf de scorțișoară! Și de cacao? Da, și de cacao, ai dreptate!

Pe Takeshi îl amuza cum găsea Yui mereu alte cuvinte ca să descrie mâncarea, ca personajele de la televizor care inventau povești mirobolante pentru o simplă gogoașă. Mai ales îl emoționa vocea cristalină a fetiței: pogora pe lucruri, pe cuvintele firești, făcându-le să

vibreze cu sunete excepționale. S-ar fi zis niște degete pe clapele pianului.

42

Lista de dulciuri cu ciocolată cumpărate de Yui și Hana de la kombini *la întoarcere de la Bell Gardia*

Budincă cu cremă de ciocolată și fistic.
Clătite cu ciocolată și banane.
Mochi umplut cu ciocolată.
Oușoare de ciocolată cu o migdală întreagă înăuntru.
Batoane de ciocolată cu migdale și alune.
Chiflă cu cremă de ciocolată și *matcha*.
Chiflă pufoasă cu pătrățele de ciocolată.
Punguță cu bomboane de ciocolată 75%.
O cutie cu cubulețe de ciocolată cu caramel sărat.
Biscuiți moi cu ciocolată.
Ambalaj cu doi biscuiți crocanți cu bucăți de ciocolată.
Cacao cu lapte la cutie x 2.

43

Aveau să se mai întoarcă împreună la Bell Gardia. Nu în fiecare lună, fiindcă pentru un copil de vârsta Hanei șapte ore la dus și șapte la întors erau cu adevărat prea obositoare, dar aveau să se întâlnească toți trei sâmbăta *sau* duminica, sâmbăta *și* duminica la Tōkyō, ca să meargă la cinema, să mănânce clătite în formă de floare sau să-și dea drumul iar și iar – chiar și de cincizeci de ori la rând – pe toboganul dintr-un parc de la periferie.

Dintre multele lucruri trăite împreună, unul a lăsat un ecou foarte lung în amintire. Anume sărbătoarea tradițională *o-bon*, în august, în timpul vacanței de vară a Hanei și a lui Yui. Atunci se serba revenirea strămoșilor, primirea defuncților în propria casă.

— Anul ăsta facem totul cum trebuie, anunță Takeshi.

Atârnară lampioane *chōchin* afară la ușă, așa cum cerea obiceiul, pentru ca spiritele să nu rătăcească drumul și să ajungă cât mai repede la casa urmașilor. Hana lucră cu sârg să facă văcuțe și cai din vinete, castraveți și scobitori („Caii ca să vină mai repede, văcuțele ca să se întoarcă mai încet în lumea morților"); Yui luă din nou cartea cu rețete a mamei și frământă *mochi* și făcu marmeladă de fasole pentru *o-hagi*, Takeshi făcu rost de flori și de ingredientele pentru ofrandele de pe altarele familiei, al său și al lui Yui.

În călătoria ei pe căluțul verde și bubos, Hana își închipui că era împreună cu mama ei și cu bunicul din partea tatălui, pe care nu-l cunoscuse niciodată, și că alături de ei călăreau, la fel de țanțoșe, mama și fetița lui Yui. Își imagina acea procesiune atât de viu, încât o desenă. Îi dărui desenul lui Yui, care îl lipi cu scotch pe ușa bucătăriei. Se înduioșa ori de câte ori trecea prin fața lui.

În seara de 16 august Hana și Yui îmbrăcară două *yukata* strălucitoare și se duseră la mare. Takeshi veni după ele când termină tura la spital, și el tot în *yukata*, una luată cu împrumut de la un coleg, și cu *geta* în rucsac. Se schimbă grăbit în toaleta din gară și toți trei, ținându-se de mână, se îndreptară spre limba de pământ care leagă insulița Enoshima de ținutul Kanagawa.

Hana descoperi că în vechime oamenii credeau că lumea cealaltă se află dincolo de mări sau de râuri, așa că, în multe zone ale Japoniei, avea loc acel preafrumos ritual în care puneai pomeni sau candele în bărcuțe de hârtie și lampioane cărora le dădeai drumul pe apă, înspre lac, în voia curentului.

Cei doi adulți și copila se aplecară laolaltă asupra lampionului de hârtie pe care scriseseră numele soției lui Takeshi și al mamei și fiicei lui Yui, urmăriră vrăjiți luminițele și unduitoarele inscripții kanji pictate cu cerneală de deasupra. Apoi deschiseră ca la un semn palmele și-i dădură drumul pe mare.

— Ai avut o idee minunată, murmură Takeshi strângând pentru o clipă mâna lui Yui.

Porniră pe jos către insulă și suiră până sus, la sanctuarul din vârful muntelui, ca să se roage. Yui îi ceru zeiței Benten să-i dea mai multă îndemânare ca să iasă mai bine când îi prepara *bentō* Hanei, ea, care nu avusese niciodată talent la gătit; Takeshi ceru alte zile ca aceea, iar

Hama se mulțumi să privească fascinată reflexele tremurătoare ale lampioanelor. Văzute de acolo păreau licurici la suprafața apei.

În noaptea aceea, Yui rămase pentru prima dată să doarmă la ei. Avea să se culce lângă fetiță.

— Rămâi până adorm, o rugase.

— Te neliniștește ceva?

— Nu, deloc, răspunsese Hana.

O voia cu ea așa cum poți vrea o a doua cafea dimineața sau, iarna, o a doua pătură.

Yui adormise și ea, iar Takeshi o lăsase să doarmă. Avea să se trezească cu un torticolis îngrozitor și două dungi adânci pe obrazul stâng. Dar meritase: amintirea acelui mic dejun împreună avea să rămână ca o mângâiere, luni întregi, în sufletul lor.

Când, după câteva zile, Yui găsi la librărie un album ilustrat care înfățișa în culori pastelate toate paradisurile și lumile de dincolo, îl cumpără. I-l înmână Hanei într-un moment când erau doar ele două și mâncau *sukiyaki* după o zi în care toate merseseră anapoda.

La rădăcina lumii, într-o viziune nigeriană, se afla un taur; după tătarii din Altai, se aflau trei pești care provocau periodic inundații ca să-i pedepsească pe oameni pentru faptele lor rele. În Indonezia, în Sumatra, pământul și cele șapte ceruri de peste el (în vârful cărora creștea un copac, iar pe frunzele lui erau scrise destinele tuturor) erau ținute de un dragon. Se credea că mișcările lui provoacă cutremurele.

— Ca în Japonia! strigă imediat Hana.

— Da, ca în Japonia, repetă Yui amintindu-și stampele Ukiyo, care înfățișau arhipelagul japonez stăpânit de o pisică de mare, *namazu*, responsabilă de dezastrele provocate de loviturile cozii și mustăților acelea lungi.

Citeau împreună și râdeau: omenirea chiar avea fantezie.

Lui Takeshi, care ajunse la ele după o tură masacrantă la spital, îi plăcu în mod deosebit Yekuana din Venezuela. Așezat pe canapea, cu o bere în față și un castronel cu alune sărate, dezbătu cu Hana și cu Yui dacă într-adevăr cosmologia lua drept model o casă tradițională: la urma urmei dacă propria locuință avea forma aceea, de ce n-ar fi avut-o întregul univers?

Cea care însă îi șocă cel mai tare fu viziunea populației Ojibwa din

Canada, Manitoba. În centrul poveștii se afla visul, din vise învățai despre legăturile dintre oameni și spirite. Era un mod de a explora locuri încă necunoscute fără să-ți cari după tine trupul.

— Dacă visezi bine, vei avea o viață lungă şi frumoasă, îi spunea un bunic nepotului, iar Yui își aminti una dintre primele discuții cu Takeshi.

— Eu, care noapte de noapte îmi concepeam din nou fetița, tu, care îi dădeai învățături Hanei, îți amintești ?

— Sigur, ai fi zis doi țicniți.

— Pe când tu nu erai decât spiritul ei ocrotitor și nici nu știai, îi răspunsese Yui râzând, în seara aceea, luându-și rămas- bun din uşă.

Periodic aveau să mai răsfoiască volumul acela și de fiecare dată aveau să se întoarcă la cosmologia Ojibwa. Hana o prefera tuturor celorlalte nu din cauza visului, ci pentru că morții ajungeau pe un Tărâm al Duhurilor, unde, ca să se hrănească, nu trebuiau să vâneze, dar unde mai ales nu exista iarnă. Mama ei era foarte friguroasă și Hana își amintea precis cum se văita mereu că e frig în casă, că e groaznic să-ţi fie frig, că ea suporta mai bine până și vara umedă și antipatică din Tōkyō, dar frigul îl ura din toată ființa (numai că, vara, repeta aceleași proteste exact pe dos). Ideea unui loc unde mama ei nu trebuia să umble cu ciorapi de lână și cu o buiotă pe burtă îi plăcea la nebunie.

Doar după ce ieși pe poartă și ajungând în stradă Yui își aminti că pe vremuri, când trăiau ele, ea, mama și fetița își povesteau visele.

Cum de uitase?

Lui Yui, care nu fusese niciodată prea vorbăreață, îi plăcea totuși la sculare să povestească ce visase. Mai întâi mamei, când era mică. Apoi, când devenise adultă, fetiței. Avea pornirea să le rețină, chiar fără o intenție precisă.

Când mesteca în supă, povestea cu voce tare ce se întâmplase peste noapte, cu cine și despre ce stătuse de vorbă, ce locuri vizitase, de cine (dacă se putea rosti cu voce tare) se îndrăgostise. O făcea ca și când era un lucru necesar pregătirii orezului sau tăierii pâinii, ceva de nedespărțit de ritualul mesei. Așa încât fetița, care se cuibărea fericită în vocea veselă a lui Yui, se obișnuise cu peştele și iaurtul condimentat cu visele mamei.

În tren, lângă geamul de la ușă, deși vagonul avea multe locuri goale, Yui observa acum orașul decupându-se colorat pe un fundal de lavă. Și își aminti și de ziua când cea mică începuse să-i restituie darul de-a cuvânta.

Ce vise minunate inventa atunci; aduna la întâmplare, din instinct sau de emoție, frânturi din mica ei viață: hăinuțe și flori explodau îmtr-un câmp de elefanți și de lei, frici, dinozauri și interdicții, acestea repetate cu aceleași cuvinte care i se repetau ei.

Yui își aminti că începând din ziua aceea a fost un schimb continuu de vise, pentru că și mama ei, când venea la ele în zori, ținea să participe la jocul acela. Cine ar fi intrat dimineața la ele în bucătărie și-ar fi zis că veselia era o boală de familie.

În seara aceea Yui se reîntoarse în tăcerea densă a casei ei gândind că amintirile sunt ca lucrurile, ca mingea aceea de fotbal care la un an după tsunami ajunsese pe coastele Alaskăi, la 3 000 de mile, pe celălalt mal al Pacificului.

Mai devreme sau mai târziu, ele ies la suprafață.

44

Titlul original al albumului despre lumea de dincolo dăruit de Yui Hanei

Guillaume Duprat, *L'Autre monde. Une histoire illustrée de l'au-delà*, Paris, Le Seuil, 2016.

45

Să se vadă cu Hana fusese pentru Yui încercarea cea mai grea. A-și proiecta propria fiică, viața ei potențială, asupra fiicei lui Takeshi era o pornire involuntară dar persistentă. Fu nevoie de timp ca să despartă lucrurile, și mai ales ca să nu se mai simtă vinovată că o lua mereu de la capăt. Scăpă oarecum de anxietatea pe care o încerca uneori, imaginându-și că Hana, în felul ei, trăia aceeași neliniște.

Se întâmpla totuși ca, înainte de una dintre numeroasele lor întâlniri, un gând venea să-i strice dispoziția. Își imagina că o atinge sau că o sărută pe cap și că nu simte nimic. Absolut nimic. Da, era drăguță, era dulce, dar atât, o fetiță oarecare, ca atâtea altele necunoscute pe care le întâlnea pe stradă.

Doamne, se întreba ea, dacă nu-s pregătită cu adevărat s-o iubesc?

N-am să simt nimic, își spunea ca o amenințare, *și-atunci o să fiu distrusă.*

Și totuși își amintea că citise o frază, sau doar o jumătate de frază, într-o carte de pedagogie. Fraza zicea (își amintea perfect pentru că o răscolise) că distanța te ajută să iubești mai bine, cu mai mare grijă. Că distanța nu era un lucru rău, dimpotrivă. Era mai degrabă rău dacă lipsea, iar emoția cea mai pură, iubirea spontană și viscerală, nu făcea decât să justifice greșeala, declanșarea.

Așa-i, își amintea că se gândise atunci, *iubirea e periculoasă. Și adesea te face să ierți lucrurile cele mai urâte.*

De ziua Hanei Takeshi organiză o mică petrecere la cină. După-amiaza, la întoarcere de la cumpărăturile făcute la supermarket, merseră la templu. Hana hotărâse meniul: stridii prăjite, salată de cartofi, cremă de porumb și un tort pe care erau prezenți vrăjitoarea Kiki și motanul Jiji.

Yui, mai isteață decât Takeshi, își dăduse seama că Hana ținea mai ales la motan, și îi strecurase tatălui dorința fetiței. Era sarcina lui ca eventual să i-o și îndeplinească.

Era noiembrie, iar în templu roiau copiii, kimonouri în culori vii de *shichi-go-san*, serbarea de trei și șapte ani la fetițe, și de cinci ani la băieți.

— Îți pare rău că n-am sărbătorit-o pe cea de la trei ani? o întrebă Takeshi pe fetiță în timp ce suiau treptele de piatră.

Lovi cu pachetele o bătrână care, prea preocupată de nepotul ei, nici nu băgă de seamă.

— Nu, dar când o să împlinesc șapte vreau s-o facem, răspunse repede Hana.

Nu-i plăcea să vorbească de trecut și de ce se întâmplase.

— Hai să cumpărăm un *ema* și să-l atârnăm, vrei? se grăbi tatăl să schimbe subiectul.

Nu fu nevoie de clinchetul clopoțelului de la intrarea în magazin. Era un asemenea du-te-vino că, în pofida vântului puternic și rece, *miko* avea ușa glisantă dată de perete. Takeshi ceru o tăbliță de lemn. Pe ea era imprimat un desen cu trei copii îmbrăcați de sărbătoare, iar în spatele lor *torii* împodobit cu frunze de arțar. Hana întinse moneda aurie primită puțin înainte de la tată. Se traseră la o parte.

— Și? Ce scriem? întrebă zâmbind Takeshi. E dorința ta de ziua ta, tu hotărăști.

— Ca familia noastră să fie mereu fericită și sănătoasă, răspunse Hana, repetând parcă o formulă învățată.

Takeshi nu puse întrebări. Sprijini pungile de tejghea și scoase capacul pixului primit de la *miko*. Începu să deseneze caracterele *kanji* pe care Hana avea să le învețe în anul următor la școală.

— Unde scrie *familie*? întrebă fetița uitându-se de aproape la tăbliță.

Takeshi îi arătă cele două caractere, unul însemnând „casă“ și celălalt „clan“, iar Hana puse degetul pe *kazoku…*

— Familie? întrebă din nou, așteptând parcă o definiție. Tata, mama, bunica și Hana?

— Da, răspunse Takeshi distrat, aranjând pungile care amenințau să cadă.

— Și Yui-san?

Luat pe nepregătite, tatăl ezită.

Un băiețel îmbrăcat în albastru, plin de surescitare, aleargă prin spatele lor în spațiul din fața altarului, în vreme ce rudele, nu mai puțin emoționate ca el, imortalizau fuga lui printre buchetele de hortensii și înaltele felinare din piatră.

— Crezi că, atunci când Yui-san se gândește la familie, se gândește și la noi?

— Nu știu… răspunse Takeshi. Dar ar fi frumos să fie așa, nu crezi?

O văzu pe Hana dând din cap și apoi întunecându-se. Lui Takeshi îi reveni în minte mutrița mereu încruntată a Hanei imediat după naștere, când nevasta lui i-o întindea s-o ia în brațe, iar prunca părea să-l scruteze, nehotărâtă dacă să accepte să fie luată în brațe de el sau să izbucnească într-un plâns nestăvilit.

— Ce e ? Nu-ți place așa?

Hana rămase tăcută, continuând să fixeze ideogramele desenate pe venatura lemnului. Începu să ciocănească cu buricele degetelor tăblița de-a lungul liniilor care coborau de sus în jos, în cele două scurte segmente care, de la dreapta la stânga, încheiau numele ei.

— Dar fetița ei era așa de frumoasă! doar atât zise.

— Te referi la fata lui Yui-san?

Hana văzuse fotografii cu fetița acasă la Yui: ea când lingea o ditamai înghețata gata să cadă, ea când se dădea în leagăn în brațele bunicii, ea când deschidea gura și plângea, ea cu ochii închiși dormind. Imaginile erau montate împreună într-o singură ramă deasupra patului lui Yui.

— Hana, vorbești de fiica lui Yui? repetă Takeshi.

Lăsă bărbia în piept, cu ochii în pământ ca să nu întâlnească privirea tatălui.

— Dar și tu ești foarte frumoasă!

Și chiar era, Takeshi gândise întotdeauna asta. În plus, era convins că reușește să fie obiectiv în asemenea apreciere. Hana avea ochi înguști și inteligenți, fața prelungă ca a mamei și ca unele stampe ale lui Ukiyo-e. Și pe urmă avea degete lungi și subțiri, o piele perfectă, o expresie concentrată și mereu prezentă. O frumusețe, da, cum altfel s-o definești?

Băiețelul care înainte fugise urmat de toate rudele acum zbiera, imobilizat de mamă, care încerca din răsputeri să-i lege *obi*-ul care se desfăcuse. Se auzeau totodată tare comenzile repetate de altcineva mai într-o parte, un fotograf care încerca fără succes să facă să zâmbească o familie țeapănă și încordată sub arțarul cel mai roșu din sanctuar.

Takeshi făcu efortul de a se concentra pe emoția copilei: probabil că ea nu se simțea la înălțime. Exact cum i se întâmpla și lui din totdeauna.

— Și pe urmă nu sunt deloc ordonată, adăugă Hana, cu voce pierită.

— Dragostea n-are nimic de-a face cu cât suntem de frumoși sau de ordonați! exclamă Takeshi.

În graba de a răspunde, ridicase vocea.

Hana tăcu, cu privirea pierdută în peisajul colorat al tuturor acelor familii. Era gălăgioasă rugăciunea *shichi-go-san* făcută zeilor ca să-i protejeze pe copii. Până la vârsta de șapte ani, spunea formula

shintoistă, erai în mâinile divinităţii.

Takeshi se lăsă pe genunchi ca să ajungă la înălțimea privirii ei.

— Hana, dragostea n-are nimic de-a face cu frumusețea sau cuminţenia, crede-mă.

Fetiţa rămânea tăcută. Jucându-se cu marginile de la *ema*. Pe urmă, cu un firicel de voce, întrebă:

— Chiar nimic?

— Nu, deloc. Altfel ar fi un lucru extrem de fragil, nu crezi?

Hana nu mai spuse nimic, dar îl lăsă pe tatăl ei s-o mângâie pe cap ceea ce, în felul său, era tot un răspuns. Apoi, ca și cum ar fi vrut să de dezbare de o discuție pe care începea s-o simtă apăsătoare, apucă tăblița și căută cu ochii barele de fier de care s-o prindă.

De cum găsi locul, apucă hotărâtă *ema* și se repezi spre sanctuar, acolo unde familiile se strângeau și se răsfirau ca stolurile de păsări la asfințit.

— Aici? întrebă arătând spre alte zeci de tăblițe agățate sub un mic acoperiş de lemn.

Takeshi zâmbi:

— Da, leag-o acolo.

Erau prea departe unul de altul ca să audă. Atunci el dădu cu hotărâre din cap și îi făcu OK din degete.

Pe urmă recuperă pungile cu cumpărături și se grăbi spre ea.

Exact în seara aceea, după ce fetița suflă în cele șase lumânărele și devoră o jumătate de tort, Yui, după ce o băgă în pat, îi explică Hanei de ce alesese pentru ea cadoul acela. Era o ramă de lemn, albă, împodobită pe laturi cu un noian de frunze.

Atenuând nuanțele mai întunecate, îi povesti despre bărbatul cu rama, iar Hana descoperi ce înțelegea Yui prin cuvântul acela.

Lumea era într-adevăr tăiată în cadre, în ferestre, ferestruici, găuri, contururi din linii.

— După mine, așa închisă acolo înăuntru, e mai ușor de înțeles.

Hana, deja întinsă în pat, ridicase rama la înălțimea ochilor și observase cu atenţie tavanul camerei, pe care se vedeau sutele de stele din proiectorul pe care i-l dăruise în seara aceea tatăl ei. Pe urmă o coborâse mai jos ca să privească fața lui Yui.

— Chiar și cel mai uriaș lucru poate fi tăiat în părți mici, șopti ea

întinzând mâna ca să mângâie obrazul fetiței. Chiar și cea mai mare problemă. Absolut totul poate fi băgat într-o ramă.

46

Definiția familiei găsită în seara aceea de Takeshi în dicționarul limbii japoneze Kōjien (ediția a 5-a)

か-ぞく　【家族】
夫婦の配偶関係や親子・兄弟などの血縁関係によって結ばれた親族関係を基礎にして成立っ小集団。社会構成の基本単位。
◊家

47

Yui și Takeshi făcură toate lucrurile – chiar toate – în deplină tihnă. Copiii cunosc puțin viața, asta știau amândoi, și mai știau că e bine ca ea să le fie administrată cu picătura. Puteau reacționa necugetat la noutăți, cam ca la beție.

Într-o duminică dimineață, în ianuarie anul următor, își fixară oră la Centrul de Igienă al Primăriei și îi dăruiră Hanei o mică cușcă.

Fetița era în fierbere de mai multe săptămâni: lucrul acela căruia de ziua ei de naștere nu știuse să-i dea un nume continua să dospească. S-ar fi zis că familia lor bizară răsărise ca prin minune dintr-un bob de fasole sădit întâmplător în grădina casei.

Hana ținu să îmbrace rochia cu volane și ghiozdănelul vrăjitoarei Kiki. Îi ceru bunicii să nu plece de acasă, ca să fie cineva acolo să-i primească la întoarcere.

Plecaseră toți trei, Hana, Yui și Takeshi; așezați pe băncile spartane ale Centrului de Igienă, ascultară cu răbdare lunga și detaliata lecție care pregătea adopția unui animal. Yui își luă notițe amănunțite, transcrise cu exactitate datele privitoare la incidența bolilor cele mai frecvente la feline, la sterilizare și la obiceiurile zilnice care trebuiau respectate pentru o conviețuire reușită. Nu voia să piardă nimic.

Hanei îi fu greu să înțeleagă toate pasajele; se pierdea dinaintea diagramelor, a procentajelor și a terminologiei rigide a veterinarului. Dar când o vedea mai încordată, tatăl o cuprindea după umeri, iar atunci ochii ei priveau iarăși ecranul și halatul alb al veterinarului. Încerca să transmită, cu privirea aceea încruntată, întreaga dedicație și atenție de care era în stare.

După lecție fură conduși într-o altă cămăruță unde într-o cușcă stăteau ghemuiți trei pisoiași. Aveau vârste și culori diferite, ajunseseră acolo pe căi cât se poate de întortocheate. Hana, distrusă la ideea că trebuie să lase doi acolo, îi ceru ajutor tatălui.

Alegerea n-a durat mult: pisicuța neagră cu ochi galbeni ca lămâia primi numele de Tora, tigru, deși nu prea semăna cu un tigru. Rahitică și lipsită de inițiativă, se lăsă băgată în cușcă fără să opună rezistență.

Hana trebuia învățată cum s-o îngrijească, desigur, iar un animal e o experiență importantă de conviețuire, le șopti pe ascuns lui Yui și Takeshi bunica, atunci când văzu grămăjoara aceea de oase. Dar nu era prea jigărită? Dacă murea? Nu riscau încă o traumă?

Takeshi era încrezător, veterinarul le vorbise ca de o pisicuță cu potențial, care supraviețuise după ce vagabondase îndelung. Era îndârjită, iar cu o asemenea îndârjire nu se moare ușor.

Sigur, rămânea problema că nici unul dintre ei n-avea experiență la pisici. Numai Yui, în copilărie, avusese în apropiere un animal, un Welsh Corgi galben muștar și fără coadă, pe care maică-sa îl primise de la o vecină care se muta în Europa. În cei zece ani cât trăiseră împreună, Yui se îndrăgostise de câinele acela, făcuse din el lucrul cel mai important din viața ei. Când se îmbolnăvise, simțise că moare și ea.

Despre pisici însă nu știa nimic; ba lumea mai zicea și că cine iubește câinii nu iubește pisicile și viceversa. Era mai ceva decât microbismul. Așa cum i se întâmpla întotdeauna când dădea peste ceva nou, cumpără o groază de cărți pe această temă și se puse pe studiat. Le citea în metrou în drum spre slujbă sau în pauzele de publicitate de la radio. *Nyan nyan* o luau peste picior colegii, amuzați de vraful acela de cărți care creștea pe zi ce trece mieunând pe biroul ei.

— Nici măcar nu-i pisica mea, așa să știți! se apăra ea.

Când la librărie, la casă, o întrebau dacă vrea să i se învelească

coperta, Yui răspundea de obicei nu, că n-avea nevoie. Ce conta dacă ceilalți vedeau titlurile cărţilor pe care le citea ea? N-aveau decât să întoarcă pe faţă şi pe dos banalele ei interese, o durea în cot de mult discutata *privacy*.

Și totuși, când cumpără un manual despre cum trebuie pregătiţi copiii să intre în clasa întâi şi cum trebuie ajutaţi ca să înceapă cât mai bine viaţa de şcolar, i-o luă înainte vânzătoarei.

— V-aş ruga să mi-o înveliți, dacă se poate, ceru înainte ca aceea să înregistreze codul de bare.

De la un capitol la altul, expertul repeta cu alte cuvinte mereu același concept: nu ar trebui să aibă loc o rupere de viața de dinainte, și totuși trebuia înfăptuită o revoluție. O R-E-V-O-L-U-Ț-I-E. *O revoluție!* Haida-de, cum stăpânești așa ceva? Lovituri de stat, statuile tiranilor doborâte la pământ, pietre zvârlite și armate în stradă: cuvântul acela îi evoca lui Yui numai lucruri îngrozitoare.

Au fost o iarnă și un început de primăvară pline de cuvinte, mereu în creştere.

Ea și Takeshi discutară îndelung, sperând să pună capăt într-un fel sau altul propriei temeri. Din ianuarie și până în aprilie nu vorbiră decât de asta. Se întâmpla mai ales după cină, când Hana se dusese de-acum să se culce, iar pe tavanul din cămăruța ei vibrau stelele din proiector. Atunci se așezau la masa gata strânsă, cu un ceai fierbinte în față, și clătinând pliculețul în apă, Takeshi sugera problemele care îi veniseră în minte, sfaturile pe care i le dăduseră la spital colegii cu copii mai mari; Yui, răsucind o linguriță cu miere, îi relata ce citise în manual (care între timp deveniseră trei), posibilele soluții la îndoielile amândurora.

— De exemplu, cum o îmbraci. Cum păstrezi în bune condiții uniforma mai mult timp și cum poți evita să se strice. Sau toate gadgeturile pentru ghiozdan: nu-ți poți imagina mulțimea de lucruri cu care trebuie dotat un copil în ziua de azi.

— Serios? întreba alarmat Takeshi.

— Și în plus trebuie studiat în detaliu drumul de acasă la școală, trebuie încercat de mai multe ori înainte să înceapă anul. Lucrul cel mai bun e să găsești alți copii cu care poate face o bucată de drum împreună. Se pare că sunt puține comitetele de mame care își asumă sarcina de a supraveghea punctele nevralgice din cartier, intersecțiile

de traversat sau cotiturile.

— Sper să fiu în stare.

— Fii serios, e de-ajuns să apelăm la cine ştie mai multe ca noi.

Pe urmă sosi prima zi de şcoală, şi nu Hana, ci Yui fu aceea care, de emoţie, făcu noapte albă. „O revoluție, să înfăptuim o revoluție“: expresia aceea continuă să o persecute până în ultima clipă.

Takeshi evită să-i trimită mesaje, dar și el rămase treaz până dimineaţa, rumegând gândul acela despre care, în lungile conversaţii din iarna și primăvara aceea, preferase să tacă. Anume cum să le lămurească pe învățătoarele copilei că mama ei murise și mai ales cum să explice că timp de doi ani fetița nu scosese o vorbă.

A tăcut? Da, a tăcut. De tot. Da, de tot. Și așa mai departe.

48

Învelitoarea de hârtie aleasă de Yui în librărie
la întrebarea vânzătoarei ce preferă între:

a) cea imprimată cu flori roșii pe fond galben și cu frunze mici

b) una uni la alegere între albastru-închis, verde-deschis sau roșu

c) cea imprimată cu girafe cu cravată și elefanți cu umbrele și bocanci de cauciuc în tonuri pastel

alese b)

— Albastră, verde sau roșie? întrebă vânzătoarea.

— Roșie, răspunse Yui cu hotărâre.

49

În dimineaţa aceea deșteptătorul sună la ora șapte, iar Yui, așa cum promisese, la şapte și jumătate era la uşă. Își acoperise cearcănele sub un strat gros de fard și își înviorase obrajii și buzele cu puţină culoare. Deschizându-i uşa Takeshi o găsi deosebit de atrăgătoare, dar îi dărui un zâmbet reţinut, nu ca de obicei.

Însă Yui nu băgă de seamă, exclamă grăbită „Bună dimineața!“ și se duse glonț în camera Hanei ca s-o ajute la îmbrăcat.

Hăinuțele fuseseră hotărâte în urmă cu câteva săptămâni: o rochiță de stofă bleumarin până sub genunchi, pantofi decoltați cu baretă și bumb, un elastic cu o fundiță în dungi care să-i prindă șuvițele la ceafă.

Ca să mai reducă, poate, încordarea, se distrară închipuind alte variante: „Ce-ar fi să dai năvală în clasă în costumul de vrăjitoare și călare pe mătură!“ sau „Ce-ar fi dacă ai apărea în *yukata* de vară, și în pași de dans!“.

Cine știe ce mutre ar fi făcut colegii!

Tora le privea pieziș de sub pat.

Mama lui Takeshi rămase însă în bucătărie, pregătind și strângând micul dejun, ștergând vasele deja uscate și repetând neîncrezătoare : „Deja la școală, la șase ani, în clasa întâi!“ N-avea astâmpăr, se ducea la fiu-său, îl strângea de mână, îl bătea pe umăr, felicitându-se parcă pentru acea victorie. „Tora! Tora!“ striga apoi, întinzându-i a nu știu câta bucățică pisicuței care venea fuga la bucătărie. Deși luase în greutate și blana îi era acum deasă și lucioasă, bătrâna continua s-o vadă jigărită:

— Dar voi îi dați de mâncare? Ca lumea, vreau să spun?

— Sigur că-i dăm! Doamne, mamă, încetează s-o mai răsfeți, o să ajungă în curând obeză, o certă Takeshi.

Mama percepu agitația în vocea fiului (deja la școală, la șase ani, în clasa întâi!) și nu replică.

Se regrupară la masă, cu stomacul strâns de emoție. La micul dejun Hana ceruse eclerele speciale cu banane: asta ca să sublinieze solemnitatea momentului și pentru că deveniseră de-acum o tradiție. Își promiseră cu toții că în seara aceea se vor așeza dinaintea altarului *butsudan*, să-i povestească lui Akiko în detaliu ziua aceea importantă.

— Astăzi începe o revoluție, îi șopti Yui lui Takeshi pe când trăgeau ușa, iar fetița, de mână cu bunica, cobora deja scările cu ghiozdănelul în spate.

Văzuse că Takeshi era mai încordat decât ea, iar asta o ajutase să se relaxeze. Brusca rostire a acelei fraze avu efectul de a o elibera de sloganul care o torturase luni de zile.

— Chiar așa, o revoluție, răspunse însă Takeshi, luând fraza în

serios, drept care Yui izbucni în râs.

Doar pe drum Takeshi îi mărturisi pe șoptite îndoielile lui despre ce le va spune învățătoarelor. Fetița lui era așa de delicată!

— Delicată nu înseamnă fragilă. Mai degrabă las-o pe Hana să le zică, lasă s-o facă ea, cum e firesc, cum fac toți ceilalți copii, sugeră Yui.

Traversară prima dintre cele trei străduțe care despărțeau casa de școală. Fetița, sigură pe ea, îi arăta bunicii harta pe care o desenase în duminica de dinainte.

— Las-o să povestească cum vrea ea. După vizita de la Bell Gardia a vorbit mereu normal, n-am dreptate? adăugă Yui încurajatoare.

Din ziua aceea miraculoasă de la Bell Gardia timp de mai multe săptămâni Takeshi se sculase cu spaima că n-o s-o mai audă pe Hana vorbind: intra în bucătărie și întârzia neliniștit să salute. Acum îi venea să zâmbească amintindu-și cum a doua zi se prefăcuse chiar că nu o vede, terorizat de ideea că o greșeală făcută de el ar putea rupe vraja și ar recufunda-o în mutism. Hana în schimb se purtase fără excepție exact așa cum așteptau toți de la ea.

— Toată lumea o s-o cunoască așa cum e acum, nu cum era înainte, conchise Yui ducând degetul la gură în semn de tăcere de îndată ce ajunseră în spatele copilei.

Lui Yui profilul Hanei îi aduse dinainte imaginea fetiței ei la doi ani, când își pusese în spate rucsăcelul în formă de pinguin primit de la bunică, expresia radioasă cu care îl purtase prima dată, mersul roată prin cameră în încercarea imposibilă de a-și vedea spatele, ca un cățeluș care încearcă să-și prindă coada.

Yui se întoarse spre Takeshi și repetă:

— Fii liniștit.

Și îi adresă un zâmbet de încurajare.

În fața porților școlii împodobite de sărbătoare, sub norul trandafiriu al cireșilor care la fiecare adiere aruncau o ploaie de flori, Takeshi se convinse că Yui avea dreptate.

Desenul Hanei despre

drumul de acasă la școală

51

Pentru Hana fusese într-adevăr o revoluție, nu atât din prima zi de școală, cât din ziua în care reîncepuse să vorbească, nimic nu se schimbă în viața ei, cu toate astea nimic nu mai era la fel.

Rama? Da, poate că rama era cea care se schimba. Yui era tot mai prezentă, ca să o ajute la teme, zicea ea, ca să stea tata mai liniștit când nu putea să scape de gărzile de la spital, însă adevărul era că îi făcea plăcere. Iar Hanei îi plăcea să întindă mâna și să o găsească acolo. Dacă nu la dreapta, la stânga, la același nivel cu tata și bunica.

Însă iată că aceasta din urmă, după un prim moment de mare entuziasm, începu să fie geloasă. Takeshi, care-și cunoștea mama, își dădu seama imediat și o invită mai des la masă. „De ce nu te-arunci până la noi?“ îi spunea la telefon duminica dimineața sau în unele după-amiezi în care el se întorcea mai devreme de la muncă și mergeau cu toții să mănânce un *dorayaki* sau clătite la chioșcul de lângă gară.

Era esențial ca maică-sa să nu intre în competiție cu Yui. S-o certe, la vârsta ei, nici nu putea fi vorba, iar încăpățânată cum era, dacă i-ar fi făcut o aluzie ar fi declanșat reacția opusă: *geloasă eu? Și de ce mă*

rog ar trebui să fiu geloasă? Crezi poate că Hana o preferă pe ea mie? Sau de fapt tu ești cel care nu mai are nevoie de mine?

Nu, cu siguranță, trebuia să evite una ca asta.

Grație invitațiilor frecvente și mai marii griji (o pernă la spate, marca de tōfu care-i plăcea ei), bătrâna se relaxă cu adevărat; înainte de culcare sau când nu putea dormi, i se întâmpla să stea de vorbă îndelung, dinaintea *butsudan*-ului, cu bărba-su mort, și să-i povestească în detaliu despre tânăra aceea de care se întreba cum de se putea ține pe picioare de slabă ce era, care purta niște șepci drăguțe care îi îndulceau figura, dar care nu prea avea gust în materie de pantofi, purta doar pantofi sport, niciodată cu tocuri. Dar se purta frumos cu ea și, mai ales, părea că o face să se simtă bine pe nepoțică.

„Stă de multe ori fără să scoată o vorbă, uneori așa de mult timp că îți vine să te întrebi dacă mai e acolo, spunea lustruind cu cârpa *butsudan*-ul. Pe urmă începe deodată să vorbească, întotdeauna când nu te aștepți, îți jur, și atunci iacătă că Hana și Takeshi se opresc și o ascultă cât se poate de atenți. Stau acolo concentrați să nu piardă cumva vreo vorbă de-a ei. Tu știi ce distrat e Takeshi când i se vorbește! Ei bine, nu în momentele alea; atunci parcă-l văd din nou copil, când își făcea temele la masa din bucătărie. Îți aduci aminte? Era așa de absorbit, încât nu te-auzea nici dacă-l strigai.

Bătrâna nu izbutea să priceapă cum exact același glas la radio putea vorbi repede și interveni prompt. O dată o ascultase și rămăsese înmărmurită: i se păruse că trebuia să fie glasul altcuiva.

În vreme ce mama lui Takeshi căuta să i-o prezinte cât mai plastic lui bărbată-su, Yui își construia cuibul ca o porumbiță. În casa ei aranjă într-o cameră un colț al Hanei, unde fetița își putea face temele și se putea juca atunci când se oferea s-o ia ea de la școală. Uneori o lua cu ea și la radio, pentru că Hana era fascinată să vorbească la microfon. I se părea o magie că vocea ei se putea răspândi hăt departe, că putea ajunge la zeci de mii de necunoscuți legați între ei doar de aptitudinea misterioasă de a asculta.

— Ca Telefonul Vântului, nu-i așa? murmurase într-o zi când Yui îi înnoda părul înainte de a intra în studio. (Îi dăduseră voie să stea lângă Yui, cu condiția să nu facă nici un zgomot.) Tu vorbești cu lumea fără să știi cine te ascultă. Dar ajungi la ei acasă și îi faci fericiți.

— Fericiți, nu știu, dar cu siguranţă nu se simt singuri.

— Și nu e același lucru?

Yui, cu codițele subțiri ale fetiței în mână în fața oglinzii, se emoționă.

Exact în acea atmosferă vrăjită sosi vestea că Suzuki-san se îmbolnăvise şi că de atunci înainte accesul la Telefonul Vântului nu va mai fi liber. Că era nevoie de o programare trimițând un e-mail sau un fax în aşa fel încât un voluntar să se ocupe, în funcţie de posibilități, de primiri.

După câteva zile sosi şi vestea cumplitului taifun care urma să se abată peste Kujira-yama.

52

Fragment din programul radiofonic
ascultat de mama lui Takeshi ca să audă vocea lui Yui

„Felul în care, chiar și la nivel individual, am înțeles ideea de creștere, creștere a întreprinderilor, creștere personală, este, cum să spun, ceva ce așază mereu prezentul într-o poziție inferioară față de viitor, care se anunţă mai bun, cu mai multe resurse, mai multe mijloace, mai multe posibilități… ei bine, acest model care pentru ascultătorul nostru, Matsumoto-san da Shizuoka, este capitalismul în sensul său cel mai adevărat, tocmai că nu este… nu mai este sustenabil. Ce ar trebui să-i răspundem? Dumneavoastră ce răspundeți?“

Răspunsul expertului (respectiv prof. Satō).

„Doamnă profesoară Tsubura, am atins o temă sensibilă şi o dezbatere care se poartă de mulți ani și la nivel academic, ei bine, (*voce oficială*, *parcă citând*) în condiţii politice date piaţa se va autocorecta graţie inovaţiei tehnologice, a spus doamna profesoară Satō… dar atunci ar fi nevoie să cercetăm cum vor arăta sau cum ar trebui să arate aceste condiții politice. […] Însă, întreb, în mare

vorbind, există în interiorul modelului capitalist, reprezentat de noi, resurse pentru a atinge obiectivele prevăzute în agenda 2030, sau dumneavoastră… voi preconizați o schimbare de paradigmă?“

II

1

Kujira-yama era răvășit. În timpul taifunului vântul răscolise de tot Muntele Balenei.

S-ar fi zis că marele cetaceu voia să se întoarcă în apă, în oceanul care, dedesubt, ridica talazuri înspăimântătoare. Cașalotul se arăta lumii, o chema cu voce tunătoare.

Sub privirile lui Yui grădina de la Bell Gardia se ridica și cobora.

Se gândi că sfârșitul era la un pas.

Pe când cerul se dezintegra și se prăbușea bucată cu bucată, Yui deschise brațele. O făcu instinctiv, contrar oricărui bun-simț. Iar în momentul acela toate vocile adunate în ani la Bell Gardia părură că se înalță într-un vârtej care o învălui. Era o morișcă, o horă nebună care i se învolbura în jurul brațelor, al picioarelor.

Îi păru chiar că le vede, ca într-un *hoola-hoop* ciocnindu-se de șoldurile copiilor.

Părinți morți, fii pierduți, înaintași evaporați în istorie și prieteni dispăruți: vocile tuturor celor care ani și ani fuseseră apelați la Telefonul Vântului se întorceau acolo, în locul în care fuseseră chemate pentru prima dată.

Yui își pierdu echilibrul, se aplecă și se încleștă din nou de băncuță. În vârtejul acela de o uriașă violență băncuța părea lucrul cel mai stabil.

Când ridică privirea pentru a căuta girueta de pe acoperișul casei din Bell Gardia nu o mai găsi. Mânecile i se umflaseră de vânt, trupul îi era periat cu zel de vânt. Mângâieri obsesive, una după alta, care se prefăceau accidental în izbituri, în lovituri țintite, iar apoi în plesnituri cumplite. O citise în *Alluce P*: unii foloseau această metodă ca să te

omoare.

În vreme ce la toate posturile de televiziune din țară lumea îi urmărea cu sufletul la gură deplasările, taifunul atingea climaxul.

Înfășurată în învelitoarea de plastic pe care i-o alcătuise ea, cabina de la Bell Gardia vibra înfricoșător.

Aerul era încărcat cu țărână, ridica de jos crengi și frunze, lucruri cărora Yui le identifica doar vag volumul. Liniile acelea erau poate niște țigle, celelalte poate niște unelte de grădinărit. Ghivece care se rostogoleau aiurea precum rotocoalele de fân în preria americană, o pungă de plastic venită de nu se știe unde zbura pe sus, tot mai sus.

Impresia era că asistai la una din scenele filmate în spațiu în care nu mai era gravitație și toate se desprindeau de Pământ. Vântul făcea să pară gravitația o opțiune, nu o regulă de fier, ci ceva ce putea fi ignorat.

Totul se poate nărui, gândi ea.

„Nu e drept, se trezi șoptind. Locul ăsta e sacru.“ Nimeni nu putea să-și permită să-l strice.

Pe urmă, brusc, zări cu coada ochiului o lumină care cădea la pământ, văzu fire care trăgeau în jos un crâmpei de cer cenușiu. Cu fulgerări înspăimântătoare, se stinseră frânând pe șosea.

Alte două coloane de lumină se prăbușiră din cer, iar atunci lui Yui i se făcu într-adevăr frică.

Zgomotul făcut de vântul care se repezea în munte era atât de mare, încât nu se mai auzea respirația mării. Cu siguranță că se agita ca turbată. Dar Yui nu putea spune cu certitudine. Aerul ajunsese atât de plin cu pământ, încât nu se mai zărea nimic la distanța aceea.

Brusc și arcada de sub care începea poteca înspre Telefonul Vântului se înclină și într-o clipă fu la pământ; cârligul din dreapta, pe care Yui îl întărise primul, tot primul sări. Dădu să se ridice și să-l fixeze la loc, dar orice mușchi din trupul ei se încorda ca să supraviețuiască izbiturilor și să nu se lase târât de uragan.

Yui văzu sclipind o altă străfulgerare care imediat se frânse la pământ. O puzderie de schije electrice sfârâi răspândindu-se în aer, apoi urmă un zgomot blând, ca la întreruperea unei comunicații. Într-o localitate undeva cineva punea jos receptorul și tăcerea domnea din nou în odaie.

Totul se stinse în jur la Bell Gardia, până și ultimele lumini rămase

până atunci. Noaptea se lăsa peste ziua de la Kujira-yama, iar dincolo de deal se cufunda în beznă și Ōtsuchi. Pana de curent avea să dureze ore bune.

Lui Yui îi deveni în cele din urmă clar riscul la care se expunea și, poate și din teama ancestrală care face făpturile să se teamă de întuneric, pentru prima dată dori să nu se afle acolo.

Își evaluase greșit forțele. „Să te crezi mai tare decât ești este întotdeauna o greșeală, îi repeta întruna în copilărie mama. Dar să te crezi mai slabă decât ești este sigur mai rău."

Cum e mai rău, mamă?

2

Posibilul răspuns al mamei la întrebarea lui Yui

„Ți-am spus, Yui scumpo, să te crezi mai slabă e sigur mai rău."
(*Adăugând însă imediat*)
„Dar nu când pericolul e fizic."

3

De îndată ce-i schimbi speranței direcția, ea rătăcește drumul și nu mai știe să se întoarcă înapoi.

Ca atunci când tragi de un fir și se deșiră toată împletitura, Yui încetă dintr-odată să mai fie convinsă că făcuse alegerea cea mai bună. Dacă pățea ceva? Cum ar fi reacționat Hana? Ar fi iertat-o vreodată pentru imprudența aceea?

Și Takeshi? Takeshi?

Îl iubea, acum, după mai bine de trei ani, știa lucrul ăsta. Și mai știa că și el o iubea pe ea, pentru că i-o dăduse de înțeles în mii de ocazii diferite, chiar atunci când ea se prefăcea că n-a înțeles, când pleca ochii, când trăgea de timp. Pentru Yui a fi gata însemna și a înțelege, iar când înțelegi, iar celălalt își dă seama și el, nu mai ai

dreptul să te ascunzi în spatele unei scuze sau tăceri. Tăcerea avea în cele din urmă să vorbească în locul ei, să însemne un refuz; și deși Yui nu era încă pregătită să cunoască bucuria, era total nepregătită pentru suferință. În fond n-avea deloc intenția să zică nu.

Totuși un da, ce greu atârna un da spus cu convingere! Din punctul acela începea o viață cu totul diferită, una care o punea definitiv la pachet pe cea de dinainte. O cutie de carton, clapa care se pliază, banda adezivă, apoi hopa sus în camion, și gata cu vechea existență.

Și-o repeta mereu, cu aceeași grijă cu care pășea: „Trebuie să fim siguri. Tu trebuie să fii sigură". Uneori începea să și-o repete încă din zori, când nevoia de dragoste era, în mod inexplicabil, mai acută, laolaltă cu foamea. În acele zile dejunul dura mai mult; fără să-și dea seama, rămânea cu mâncarea în gură, cafeaua se răcea înainte de-a o duce la buze. Cu ochii la televizorul aprins aştepta buletinul meteo chiar şi de două ori, pentru că prima dată nu fusese atentă, așa că, pentru a afla dacă să lase rufele la uscat în balcon sau în cameră, trebuia să zapeze ca să prindă încă un meteo.

Asta însemna pentru Yui să amâne dragostea: să lungească o oră dejunul, să schimbe canalele.

Dar când inima era gata, era cu totul altceva: atunci aştepta aluzia cu înfrigurare, și fiecare zi în care ea nu venea era ca și cum ar fi împins cu vârful degetelor, departe de ea, tot ce era mai bun. Ca pe o masă întinsă o farfurie plină când ție îți lasă gura apă.

În seara de dinainte, când Hana dormea, Takeshi făcuse încercarea și rostise.

Se aflau între camera de zi și bucătărie, el strângea masa clădind una peste alta farfuriile în chiuvetă. Yui compunea micul *bentō* al fetiței.

— Trebuie să cumpărăm niște punguțe de *furikake*, spusese Yui arătându-i ambalajul gol cu desenul lui Anpan-man. Asta e ultima.

Takeshi lăsase jos farfuria pictată a Hanei, pusese săpunul în săpunieră, se ridicase foarte încet. O bulă de săpun se rătăcise în aer, iar Yui, amuzată, o suflase în direcţia lui Takeshi.

El se uita la ea:

— Yui, de ce nu vii să locuiești aici?

Peste ani, Takeshi n-ar fi fost în stare să explice de ce alesese tocmai acel moment, și nu altul. De luni de zile se gândea la asta, însă

mereu tăcuse. Plănuise momentul așa cum proiectezi o casă în care visezi să trăiești îndelung: o intrare spațioasă, un coridor ușor în pantă spre salon, o baie luminoasă.

Ținea la Yui, la prietenia lor, dincolo de ce puteau deveni împreună. Era pregătit să sesizeze din timp semnele unui eventual refuz, n-avea să se repeadă cu o frază greu de retractat pe urmă.

În schimb, poftim!

În schimb uite fraza aceea uluitoare, rostită între bucătărie și camera de zi.

Lungile bețișoare de lemn rămaseră suspendate în aer, cu o bucățică de tōfu cu cartofi între ele; după aceea Yui avea să se căznească mult pentru a-și aminti ce gesturi făcuse atunci: întinsese mâna spre orez, spre căpșunile de-abia tăiate, spre biscuiții în formă de iepuraș, spre scotch-ul cu care să prindă capacul peste *bentō*?

— Să trăiesc aici, răspunsese, dar nu ca o întrebare.

O spusese mai degrabă ca să nu greșească, ajutându-se de fraza lui.

— Locul tău e aici cu noi. Suntem o familie, tu, eu, Hana, chiar și Tora. Trebuie doar s-o oficializăm.

Takeshi se apropiase de ea din spate, cuprinzându-i trupul subțire ca într-o cochilie. În contactul dintre omoplații ei și pieptul lui, Yui simțise distinct metamorfoza petrecându-se.

Deveneau un copac, lemn și scoarță. Pielea năștea lungi rizomi, se alternau firesc muguri care înfloreau necontenit în mici presiuni, amănunte în înlănțuirea trupurilor lor.

O asemenea metamorfoză se întâmplă numai o dată în viață.

Takeshi o ținuse strâns cu toată ființa, cu capul plecat pe gâtul ei, repetând ca un cântec de leagăn *suki, Yui no koto ga suki*[4].

4. Te iubesc, Yui, te iubesc. (N. ed. orig.)

— Tu și Hana sunteți tot ce am mai scump pe lume, murmurase Takeshi, coborând vocea cu o treaptă. Acum mă duc să mă culc, tu cugetă peste noapte. Vorbim mâine dimineață, dacă o să poți.

Fără măcar o sărutare, așa își pecetluise vorbele.

Acum Yui se întreba dacă acea imensă promisiune de fericire nu o speriase, dacă în noaptea aceea nu fugise la Bell Gardia și din cauza aceea, riscând să se expună la taifunul acela ucigător.

Nu, rectifică, nu fusese spaimă, ci mai degrabă contrariul ei. Se simţise atât de fericită de a fi primit confirmarea – de a fi iubită și de a iubi la rândul ei –, încât crezuse că acel sentiment o va proteja.

4

Ce conţinea bentō *al Hanei pregătit în seara aceea de Yui*

Orez fiert (varietatea koshi-hikari).
Doi broccoli fierţi.
Două bucăţi de vânătă la aburi.
O ciupercă champignon.
O crochetă de cartofi cu cereale.
Două bulete de *sanma* în sos de soia.
Un pliculeț de *furikake* cu somon pe care era desenat Akachan-man.

Separat: un mic muffin cu banane, doi biscuiţi în formă de iepuraș, șase căpșuni tăiate, un iaurt natur.

Notă: De emoţie uită să pună în pungă atât căpșunile, cât și muffinul. Rupse și urechea dreaptă a unuia dintre iepurași.

5

Împrejurul lui Yui vântul continua să învolbureze lucrurile, să le smulgă din locurile lor sigure. Materia lumii era din nou de-a valma, ca fiinţele omenești la fiecare trezire. Ca lumea pe care se întâmpla să o întâlnească în zori la Tōkyō, boţită, adesea vlăguită, înainte chiar ca ziua de muncă să înceapă oficial.

Și pe când cerul din Kujira-yama își vomita asupra ei furia – iar Yui se gândea că nimeni nu ţine cerul de frunte când vomită –, dori să fie într-altă parte. Lângă Takeshi, în siguranţă în braţele lui, cu piciorul Hanei încălecat peste al ei, ca atunci când răsfoiau pe canapea

cărțile de povești sau albumele ilustrate, și păreau că se înghesuie una într-alta ca să se încălzească, așa cum fac maimuțele din Hokkaidō care pe cea mică o făceau atâta să râdă.

Brațele lui Takeshi, *piciorul* Hanei.

Și dacă împreună cu declarația aceea de iubire, stângace, Takeshi îi încredințase și o parte din trupul lui? Dacă, fără s-o știe, el îi dăduse în custodie un picior, ficatul, artera coronară?

Dacă și Hana, când o strânsese de mână la întoarcerea de la școală, i-o fi strecurat în palmă unul din ochii ei de culoarea alunei, negul de deasupra buricului, pielea?

Ce s-ar fi făcut ei dacă Yui ar fi dispărut și ea?

Gândul acela o zgudui. Ar fi vrut să se refugieze undeva, în șura casei lui Suzuki-san, sau la băbuța cu câinele. Dar era prea târziu. Dacă își desprindea mâinile de băncuță risca să fie luată pe sus, ca fetița cu pantofiori roșii din Vrăjitorul din Oz.

Și pe când se vedea rotindu-se ridicol în aer ca o jucărie stricată, și căzând pleașcă în pădurile de pe colină sau jos, înspre mare, Yui își zise că așa trebuie să se fi născut lumea, dintr-o asemenea învălmășeală. Tsunami-ul, chiar și el, trebuie să fi avut un rost. Amesteca cosmosul, tot așa și cutremurele, inundațiile, surpările și alunecările de teren, tot ceea ce pentru oameni erau dezastre, tot ceea ce îi ucidea, îi ardea, îi îneca sau surghiunea salva echilibrul lumii.

În acel moment Yui se forța să cugete la tot ce putea fi furtuna. Era felul ei de a face timpul să treacă. Pentru că, doar după o oră, cu siguranță că taifunul va fi obosit să strivească acel punct anume de pe pământ. Ea va constata poate că e rănită, că sângerează în locuri în care nu s-ar fi așteptat, dar că e teafără.

„Sunt bine, n-am pățit nimic!“ ar fi exclamat ieșindu-le înainte Hanei și lui Takeshi. I-ar fi asigurat mai întâi că mădularele pe care i le încredințaseră erau la loc sigur. Iar apoi i-ar fi promis, lui, că data următoare avea cu siguranță să-și amintească, anume că a fi iubit comportă enorme responsabilități, cel puțin cât acelea ale cui iubește.

Dintr-odată se înălță un vuiet furios. Yui primi o lovitură violentă. Ceva se prăbuși.

Apoi se auzi un șuierat îndepărtat, un soi de cântec lugubru care venea de foarte departe.

Udă până la piele, țintuită doar de greutatea ridicolă a propriului

trup, Yui rămase la pământ.

Cu mâinile desprinse de bancă, cu chipul inert.

Din acel moment ajunse în voia vântului, aruncată de colo-colo ca o cutie goală.

6

Ultimul gând al lui Yui înainte de a leşina

„Ah."

7

Antidotul unei otrăvi este otrava.

Exact vântul, cu furia lui înspăimântătoare, a salvat Bell Gardia.

A devenit repede legendă povestea cu femeia care se dusese să apere Telefonul Vântului și fusese la rândul ei apărată de acesta. Circula vorba că făcuse asta răsuflarea zecilor de mii de oameni veniți acolo să-și cheme morţii. Sau că meritul fusese chiar al acestora care, deşi nu-i putea auzi nimeni, le răspundeau celor vii cu o suflare sau o mângâiere. Alţii, în schimb, sugerau să fusese amestecul dintre ele, la care se adăugase prezența obișnuită a vântului de pe colina din Ōtsuchi.

Toate acestea se compactaseră, alcătuiseră un zid împotriva taifunului și o protejaseră.

Zona rămăsese până seara fără apă și fără electricitate. Avu loc și o alunecare de teren care a dus la vale sutele de pini dintr-o pădure, ploile devastară ogoarele de dincolo de munte, mai la vest se găsiră case cu intrarea astupată de mâl, bătrâni ridicați la cer de elicopterele protecției civile, tărgi pentru cei accidentați grav în propriile case din cauza penei de curent; sumedenie de pisici și câini rătăciți, mașini răsturnate de vânt, un camion cu toată încărcătura lui de mere din Aomori se răsturnă pe autostradă, răspândind parfumul fructelor în ambele sensuri de mers.

Când în sfârșit o găsiră pe Yui, totul în jurul ei era vraiște.

Acoperișul cedase, țiglele în mare parte se desprinseseră și se împrăștiaseră în grădină retezând tulpinile roșiilor și vinetelor.

Cabina se smulsese din pământ și căzuse, dar nu ea o lovise. Mai degrabă ea devenise un soi de paravan între Yui și pământul răscolit care se învârtejea prin văzduhul plin de rămășițe.

Stătuse așa, acoperită de o învelitoare de plastic și iarbă, prinsă între băncuță și cabină care păreau să fi renunțat la unul din straturile în care le învelise Yui cedându-i-le ei. Datorită acelor două paravane din părți, Yui se salvă de avalanșa de dărâmături.

Încă o rafală de vânt și cabina putea să se prăbușească peste ea sau băncuța, înclinându-se, putea s-o strivească, căzându-i fatalmente pe cap. Yui era rănită, însă nu cum te-ai fi așteptat în asemenea împrejurări.

Cel care o găsi fu Keita, liceanul din satul din apropiere. Îngrijorat și el de ce se întâmpla la Bell Gardia, așteptase să treacă faza cea mai distructivă a taifunului și apoi, dată fiind interdicția categorică a tatălui său de a merge acolo singur, acceptase să fie dus cu mașina.

Băiatul fu uluit de priveliștea grădinii. Nu numai din cauza amestecului de verde, pământiu și frânturi de obiecte, ci pentru că tot ceea ce conta, tot ceea ce alcătuia geografia locului numit Bell Gardia și al Telefonului Vântului îi păru înfășurat într-o pânză de paianjen. S-ar fi zis că un paianjen dibaci și-ar fi țintit prada, ar fi amețit-o, iar apoi ar fi avut grijă s-o înfășoare în balele lui pentru a o conserva intactă, oprită la momentul capturării.

Arcada căzuse, la fel și cabina, care acum zăcea paralel cu băncuța, dar tot restul părea să fi supraviețuit.

Pe urmă tatăl strigase: „Ia te uită, aici e cineva! Vino repede!“ și așa fu găsită Yui.

Avea ditamai hematomul pe obraz, semn că ceva o lovise cu brutalitate. Totuși avea respirația regulată, la fel și bătăile inimii.

O suiră cu grijă în mașină și demarară imediat. Keita conducea atent la șoseaua întreruptă ici și colo de crengi căzute și de bolovani pe care îi ocolea sau, după caz, cobora din mașină ca să-i împingă la marginea drumului. Vântul sufla încă tare și desișul pădurilor înspre spital se clătina ca beat, ba la stânga, ba la dreapta.

Pe bancheta din spate taică-su îi susţinea capul lui Yui, gândindu-se cum să-i explice mai bine medicului de gardă înclinația gâtului, sângele închegat de pe gleznă, poziția arcuită a brațului care poate era dislocat. Încerca uneori să o trezească, chemând-o pe numele pe care băiatul îl ştia pe de rost: Hasegawa-san. Dar, spuse Keita, numele pe care îl folosea Suzuki-san era Yui.

În decursul anilor Keita își făurise impresia că ea era o persoană foarte blândă, retrasă, mereu în picioare la marginea proprietății Bell Gardia, de unde contempla golful și marea cât se zăreau ele de acolo, de sus. Ronțăia ciocolată și se îmbrăca mereu în roșu.

Tatăl lui Keita își aplecă privirea spre fusta lui Yui, într-adevăr roșie și evazată, spre tricoul strâns pe corp, năclăit de noroi și frunze, din care mai devreme nu observase decât rupturile și sfâșierile.

„Dar ce făcea acolo pe o vreme ca asta?“ continua să întrebe bărbatul, neputând crede că un trup atât de firav, acum plin de leziuni, putea duce la bun sfârșit o asemenea lucrare titanică.

Și totuși toate fuseseră învelite cu grijă în folie de plastic și bandă adezivă, fiecare parte fiind ancorată la pământ. Nu putea s-o fi făcut decât ea, cine altcineva?

8

Numele și prenumele întreg al lui Yui

Hasegawa 長谷川
Yui ゆい

Notă: Numele de Yui fusese ales de mama ei în *hiragama* ca urare „pentru o viață simplă și armonioasă“.

9

Yui venea la Bell Gardia în fiecare lună, reluă Keita. Își pierduse mama și fiica în tsunami-ul din 2011.

— Cumplit! murmură tatăl și, instinctiv, mângâie cu dosul palmei chipul femeii aceleia care zăcea pe genunchii lui.

Da, foarte trist, dar toți cei care frecventau grădina lui Suzuki-san erau la fel („Și eu, nu?“). Ceea ce nu însemna că oamenii aceia erau deprimați sau demoralizați. De fapt avusese ocazia să întâlnească persoane cât se poate de interesante acolo.

— Și pe urmă, câți oameni fericiți pe bune, *complet fericiți*, ai întâlnit tu până acum? Eu unul n-am întâlnit.

— Cu siguranță simte o mare ușurare că vorbește cu maică-sa și cu fetița…

Acum, dacă se gândea bine, Keita n-o văzuse niciodată intrând în cabină.

— Nu știu dacă a vorbit vreodată cu ele.

Rătăcea însă prin grădină, umblând în sus și-n jos pe alei și aplecându-se să mângâie florile. Trecea des pe sub arc ridicând privirea spre clopoțelul care clincănea deasupra capului ei, observa curioasă bobocii și mlădițele. Asculta vântul, zicea ea.

— Stă mai tot timpul tăcută, dar când vorbește spune și chestii foarte hazlii. O dată ne-a mărturisit că, dacă se gândește intens la ceva, ajunge să-și rostească gândul cu voce tare, fără să-și dea seama, și că oamenii o cred nebună, spuse Keita râzând.

— Știi că și mama ta făcea la fel? Când era absorbită de gânduri, uneori dădea din buze și se întâmpla chiar s-o auzi. În tren lumea nu prea se bucura s-o aibă alături, răspunse bărbatul, recunoscându-se în râsul băiatului.

Tatăl lui Keita știa că relația sa cu soția, când ea murise, era deja terminată, cum se întâmplă cu cuplurile în cincizeci de ani trăiți împreună. Fiu-său însă n-ar fi înțeles ce ușurare e că iubești mai puțin când dă peste tine nenorocirea.

Împăcarea deplină mai avea nevoie de timp, dar tatăl lui Keita nu suferise cum s-ar putea crede. Sentimentul de vină, în schimb, se aprinsese ca un reflector și lumina punctul precis în care stătuse ea, iar acum nu mai stătea nimeni.

Atunci jurase să-și manifeste zi de zi afecțiunea pentru nevasta defunctă, ca să-i învețe pe băieții lui ce e dragostea. O vreme, cea de curând trecută, se temuse ca nu cumva jocul acela să-l convingă și pe el, și ca, prefăcându-se, să nu se reîndrăgostească de-adevăratelea.

I se strânsese inima în noaptea în care o visase pe fata întâlnită pe când avea șaisprezece ani, pe plaja la care acostase, rănit, dar zâmbitor datorită grămezii de arici culeși în marea aceea unde veneau amândoi de mici.

Secvența aceea, care se termina cu ea care îi oblojea rănile și cu acea primă sărutare, unica dată unei femei alta decât maică-sa, se repeta noapte de noapte mereu la fel.

— Trebuie să fi venit foarte de dimineață ca să termine o lucrare ca asta, reluă Keita, fără cunoștință de suferințele tatălui.

Continua să se gândească la truda uluitoare a lui Yui, la tenacitatea ei în pofida trupului ei atât de firav, paianjenul care cu balele lui protejase Bell Gardia era ea.

— Dacă mă gândesc bine, ai văzut mașina parcată lângă grădină?

Încheind fraza Keita își dădu seama în sfârșit ce anume îl făcuse să-i pară neobișnuită întreaga situație: Yui era singură, Takeshi nu era cu ea.

Se căzni să-i descrie tatălui senzația aceea, ca ceva ce e posibil, dar care totuși pare greșit, puțin ieșit din cadru.

— Vine mereu împreună cu un bărbat, Fujita-san, spuse. Nu cred s-o fi văzut vreodată fără el sau pe el fără ea. Ciudat, fac drumul împreună, cu mașina, de la Tōkyō, de fiecare dată.

— De la Tōkyō? Dar e foarte departe! exclamă uluit tatăl lui Keita. Căută pe chipul lui Yui semnele capitalei, ale acelui oraș care ingurgita întreaga Japonie și unde locuise și el în cei patru ani de studenție, alternând fazele de bucurie cu cele de iritare din pricina mulțimii de oameni de pe stradă.

Începu să caute în buzunarele lui Yui, cu pudoarea pe care o încerci când pipăi trupul unei femei care nu ți-e apropiată. De emoție, nu se gândise să-i caute telefonul.

— Trebuie neapărat să-l înștiințăm pe bărbatul acela. Îi știi numărul?

— Eu nu, dar cred că-l știe Suzuki-san. Numai că Suzuki-san e în spital, ai uitat ? Așa că nu știu.

— N-are nimic la ea, poșeta poate să-i fi rămas în mașină împreună cu actele. Trebuie să ne întoarcem să le recuperăm.

— Mă întorc eu să le iau. Dar mai încolo, câtă vreme o consultă pe ea la spital.

— Dar ești sigur că tipul nu era cu ea la Bell Gardia?

— Nu, cel puțin nu în grădină, altfel l-aș fi văzut. Altundeva pe Kujira-yama nu știu. Trebuie să-l sunăm urgent ca să ne asigurăm și de asta.

10

Senzația încercată în acea zi de Keita așa cum se căzni să i-o descrie tatălui

(1) – care în mod ciudat semăna cu aceea avută de Yui despre nostalgie – și cazurile când o resimțea mai tare (2)

(1) „Ca despre ceva ce e drept, dar nu stă la linie cu altele, ceva ce eventual vezi și ți se pare cum trebuie, dar rămâne mereu puțin în afara cadrului, puțin prea la dreapta sau prea la stânga de unde privești. Ceva ce în teorie e cum trebuie, dar continuă să ți se pară greșit.“

(2) „Ca atunci când cineva fumează și lasă să-i cadă chiștocul pe jos. Ca de Anul Nou, de când a murit mama, când gustul de *o-seichi ryōri* e bun, chiar foarte bun, dar e altfel. Ca atunci când soră-mea își dă cu ruj pe buze înainte să iasă din casă și arată ca o femeie. Când fiecare din noi intrăm în casă și n-o mai auzim pe mama zicând *okaerinasai*.“

11

Takeshi își dădu seama cu întârziere de dispariția lui Yui.

De mai multe zile vorbeau cu îngrijorare despre starea de sănătate a lui Suzuki-san, despre schimbul de e-mailuri pe care le avuseseră cu nevastă-sa. Nu reușeau să înțeleagă cum se simte cu adevărat, dacă era vorba de un necaz trecător sau de ceva mai rău.

Takeshi văzuse că Yui era sincer tulburată la ideea că nu se mai putea merge la Bell Gardia, că cineva care ar fi avut cu adevărat

nevoie n-ar fi putut ajunge acolo.

Bell Gardia îți salvează viața, trebuie să fie accesibil, întotdeauna – repeta Yui.

Dar seminariile care se țineau la Bell Gardia – replica Takeshi – aveau tocmai scopul de a-i desprinde pe oameni de locul acela, de a-i elibera de cazul lor particular. Dacă ar fi învățat să despartă ideea de obiect, ar fi putut să instaleze în propria grădină o cabină proprie sau poate o cutie poștală în care să bage scrisori fără adresă.

Era zece seara când aprinseră televizorul. Îi dăduseră drumul numai ca să vadă prognoza meteo, să vadă cum fac a doua zi cu rufele, în funcție de vreme, dacă le întind afară sau înăuntru, dacă să scoată sau nu tenișii Hanei; taifunul pe aici o să treacă numai puțin, au zis de dimineață.

Un tip în impermeabil, în dreptunghiul din dreapta ecranului, în mână cu un microfon galben și cu cealaltă ținând de marginea glugii, ilustra cu gesturi și cuvinte cum se apropie taifunul; în partea din stânga, un jurnalist uscățiv și cu un zâmbet forțat, plimba indicatorul pe o imagine plină de linii. Juxtapunerea aceea, corespondentul ciuciulete și cronicarul impecabil în studio, părea o cruzime.

„Cine o să apere Bell Gardia?“ întrebase Yui cu nervozitate.

Neștiind prea bine ce să răspundă, Takeshi spusese că și dacă grădina va avea de suferit, pe urmă va fi reparată, să stea liniștită. Și-o spuneau doar întotdeauna, nu era așa? Că în fond putea exista și un alt telefon, într-o altă zonă, căci ceea ce conta era simbolul, nu obiectul.

Yui făcuse un gest vag, precum că era de la sine înțeles, însă nu păru că se înseninează. Takeshi începuse atunci să discute despre ce cumpărături trebuiau făcute, despre fixația absurdă a maică-sii pentru covorașele cu care umpluse casa, despre preșurile înflorate din camera de zi și cele cu dungi din baie. Pe urmă începuse să strângă masa, pomenind gărzile care-l așteptau la spital, indiscrețiile referitoare la noul medic primar care avea să înceapă în aprilie.

Pe urmă, în vreme ce Yui completa *bentō*-ul Hanei, el, în spatele ei, rostise fraza aceea explozivă.

Nu spusese ce anume iubea la ea, în vreme ce Yui iubea la el o mulțime de lucruri – nu doar pe Hana, care era desigur o parte importantă –, dar găsea în sentimentul acela indicii care se refereau doar la ea. De pildă modul practic de a aborda, în discuții, orice

subiect, felul acela senzual de a-și trece mâna prin păr, ca și când ar fi dat la o parte un val; felul în care își folosea ambele mâini când umbla la uși sau la rafturi, tonul ei întotdeauna măsurat.

Deși lui întotdeauna îi plăcuseră femeile corpolente și cu fire veselă, în silueta uscată a lui Yui, în contururile vizibile ale oaselor, găsea un fel de hartă. Privindu-i trupul, mai ales vara, însemna să-i cunoști oasele, să afli unde se întrerupea unul și începea altul, de unde pleca o vână și unde se unea cu alta.

Și totuși îi spusese atât de banal că o iubește, repetând obsesiv acel unic cuvânt: *suki*.

Nu cumva greșise?

Ea zâmbise, fără să lase să se vadă ce simțea, iar el se temuse de rezistența celor obișnuiți să nu cadă în plasă, de reticența la bucurie care urmează aproape întotdeauna unui doliu important. Totuși refuzase să fie pesimist. Nu, cu cât se gândea cu atât își zicea că trebuie să aibă încredere. Iubirea e ceva ce, cu vremea, te convinge.

Adormise așa, pritocind dacă era sau nu potrivit ca a doua zi de dimineață să pară sigur pe el, eventual punându-și mâna peste degetele ei mici și mărturisindu-i mulțumirea că o știe alături de ei la dejun. Și cât de frumos ar fi dacă asta s-ar repeta în fiecare zi.

12

Detalii de scenă ale declarației făcute de Takeshi lui Yui

În fundal se perindau pe ecran titlurile de sfârșit ale filmului In the Mood for Love (2000) al regizorului Wong Kar-wai, unul dintre cele trei filme preferate ale lui Yui. Primul cuvânt al lui Takeshi a picat exact când pe ecran apăreau creditele pentru fotografie.

Takeshi purta o pereche de jeanşi moi de la Uniqlo și un tricou negru cu Darth Vader pe el. Yui purta o salopetă cu ursulețul Rilakkuma, darul Hanei de ziua ei.

Amândoi erau desculți.

Nota 1: ziua de naștere a lui Yui era 23 iunie.
Nota 2: *Star Wars* era saga preferată a lui Takeshi.
Nota 3: tricoul lui Takeshi nu era un dar, și-l cumpărase singur.

13

După multe ore, la spital, Shio, tânărul care umbla toată vremea cu Biblia după el, fusese cel care îi recunoscu și-i aduse împreună. Era ceva vreme de când nu se mai arăta la Bell Gardia, iar Takeshi și Yui se întrebaseră dacă nu cumva Suzuki-san lăsase să-i scape vreo vorbă și că poate de aceea Shio îi evita. Asigurările lui Suzuki-san nu îi convinseseră de tot. Cunoșteau amândoi teama de a atrage mila altora și o considerau o senzație deprimantă, mai rea chiar și decât un necaz real.

În decursul lunilor Shio începuse pur și simplu să vadă că tatăl său se schimba. Cum anume evolua chestia asta n-ar fi știut spune. Părea că se ofilește. Și cu cât tatăl dădea semne de renunțare, cu atât Shio era mai hotărât să vadă cu ochii lui cum avea să se sfârșească treaba aceea. Nu-l scăpa din ochi nici un moment, voia să fie prezent când avea să se întâmple.

De seara până dimineața febra persistă cu tenacitate, ba urcând, ba coborând. Nimeni nu se hazardase să cheme medicul. Shio însuși o ceruse: dacă urla să-l lase să urle. Fusese de acord: nu puteau decât să aștepte să vadă ce hotăra viața.

Omul delirase timp de o săptămână, și impresia cea mai extraordinară pe care o avuseseră toți fusese aceea că trupul acela, care după nenorocire încărunțise și se umflase, era în stare să scoată sunete atât de cristaline, tonalități care se înălțau deasupra mării și chemau la ele valurile.

Ziua lua perdelele casei drept pânze de corabie, ușa glisantă de la *fusuma* drept o latură a cabinei de comandă a vechii lui bărci. Mătușile intrau în odaia aflată în penumbră aducându-i pe tavă puțina lui mâncare. Dar el n-o voia, iar dacă, înainte, ziua lui se reducea la contemplarea timpului și la mâncat, acum se sfrijea tot mai tare. „Se sinucide, trebuie să mănânce ceva sau o să moară de foame“, murmurau întunecate femeile când veneau seara să ridice tava plină

cu mâncarea de peste zi.

Însă apoi venise taifunul, vijelia făcuse un zgomot infernal, și un ghiveci spărsese fereastra de la baie, răvășind totul.

„Se întorc morții!“ strigase el și toți din casă își astupaseră urechile, căci vorbele acestea îi înspăimântau.

Afară toate scârțâiau, scrâşneau, păreau o fanfară pe stradă cântând fals şi care pe măsură ce se îndepărtează se aude tot mai distorsionat.

Când se spărsese și geamul la ușa de la intrare, în acel du-te-vino de pași grăbiți să stăvilească blestematul de vânt și crengile și noroiul, tatăl lui Shio se ridicase din pat și mersese să vadă ce se întâmplă. Obișnuiți să-l ignore, nimeni nu băgase de seamă că omul reîncepuse să vadă (să vadă cu adevărat) ce avea dinainte.

Dacă potopul cel mare din Geneză îl frânsese, acest potop nou era precum botezul din Noul Testament, care, în loc să-l omoare îl readusese la viață.

Tatăl lui Shio începuse să plângă în hohote, se chircise ca o pisică și tremura. Plângea cu tot corpul, cu ochii, cu spinarea, cu gâtlejul, nu-l mai auziseră așa de când era Shio mic, de când murise mama sa, ceea ce pentru el fusese ca și cum s-ar fi prăbușit catargul cel mare.

— Încă mai plânge, rosti Shio în direcția lui Takeshi și Yui. Nimeni nu reușește să-l oprească, și continuă să-și tot ceară iertare, însă e mult mai bine, se vede clar.

Yui stătea întinsă în pat, cu o fașă lată în jurul capului și plasturi pe brațele așezate peste cearşaf. Văzând-o atât de liniștită și veselă ai fi zis că la spital e aidoma ca acasă; Takeshi era în picioare lângă ea, iar oaspetelui îi fusese oferit un ceai.

— Medicul primar a spus că e nevoie doar de niște examene neurologice, dar mi s-a părut mai degrabă optimist, reluă Shio cu ochii la prietenii de odinioară.

Avea o euforie care ținea de mai multe ore, mai exact de când se așezase pe patul tatălui său și se aplecase pe pieptul lui să-l asculte. Tatăl lui încercase să stea pe cât posibil nemișcat, dar nu rezistase totuși să nu-și întindă palmele spre obrazul fiului. Parcă îl vedea pentru prima dată după ani de zile și murmurase: „Ești minunat!“ Shio se grăbise să-l încheie la cămașă ca să nu vadă că în ochi i se iviseră două lacrimi mici pe care le stăvilise bătând repede din pleoape.

— Ce bine, ce frumos! Straşnică veste, Shio! exclamase Takeshi în

extaz.

Din cauza taifunului îi trebuise o zi întreagă să ajungă acolo, dar între timp Yui se trezise și recitase pe de rost data ei de naștere și numărul de telefon al lui Takeshi. Întrebase în ce stare se afla Bell Gardia, iar Keita o asigurase: în vreo două zile avea să fie ca înainte.

Takeshi murise de spaimă când primise telefonul lui Keita. Nu reușea încă să înțeleagă cum de se întâmplase. Norocul, gândea el, probabil că atunci și-l consumase pe tot.

Cu puțin înainte ca mașina lui Keita, cu tatăl său și Yui la bord, să ajungă în fața intrării la Urgențe, taifunul se risipi în ocean. După o primă sfâșiere, care lăsă să se vadă că dincolo de stratul gros de nori se ascunde de fapt o infinită întindere albastră, din cer continuă să se reverse un belșug de lumină care lărgi tot mai mult falia. Și în sfârșit fu iarăși ziuă.

Copiii, tot mai neastâmpărați din pricina multelor ore petrecute în casă, ieșiră la ferestre și văzută norii zburând sus de tot înspre miazăzi.

Acea migrație avea să dureze mai multe ore, iar temperatura avea să se ridice brusc. Umezeala avea să impregneze aerul.

La întoarcerea de la școală, neștiind de pericolul prin care trecuse Yui, Hana îi scrise tatălui ei că la Tōkyō poți zice că s-a întors vara, focurile de *o-bon*. Takeshi îi răspunse că și la el era tot așa: peste pervazurile ferestrelor, în grădina din jurul spitalului, ultimii greieri își reluaseră țârâitul asurzitor.

A doua zi, puțin înainte ca Yui să fie externată și ei să pornească la drum, veniră să-i vadă Keita cu tatăl său. Grijulii, se informară în amănunțime cu privire la sănătatea lui Yui. Fiind în prima linie a echipei de salvare, simțeau că e de datoria lor să știe mai multe decât ceilalți.

Era cu ei și Naoko, sora lui Keita, o tânără cu o expresie încăpățânată, cu maxilarul încordat, și care nu scosese nici o vorbă. Tatăl nu făcu greșeala să se scuze pentru ea, nici s-o împingă să vorbească, iar lucrul acesta menținu atmosfera mai destinsă.

Puțin după aceea apăru și Shio, cu figura lui specială, încadrată în halatul alb care lateral fâlfâia ca două aripi.

— Iată-ne și pe noi! exclamă el, iar pluralul se dezvălui a consta în persoana lui Suzuki-san, care se ivi în spatele său, urmat de figura reculeasă a soției.

Se înălță pe dată un cor de uimire și îngrijorare: Suzuki-san!“, „Cum vă simțiți, Suzuki-san?“, „Dar n-ar trebui să stați la pat?“.

Se simţea bine, chiar foarte bine, fusese un rău trecător, nimic grav. Se temuseră să nu fie o boală mult mai gravă, dar analizele înlăturaseră orice îndoială.

— A fost doar o sperietură, zău, îi asigură el.

Nevasta, stând lângă el, se scuză îndelung față de Yui și de toți ceilalți, pentru îngrijorarea pricinuită. Anunțul ei fusese scris la emoție și în grabă și ar fi avut nevoie de mai mult timp și de mai mare grijă înainte de a-l pune pe site. Nu se prea pricepea la asta și, din păcate, greșise.

O tot repetă, nefiind în stare să-și înăbușe emoţia. Bărbatu-său îi cuprinse umerii strângându-i cu putere însă ea continua să facă plecăciuni și să repete *gomennasai* și *ōshiwakearimasen deshita*, „scuzați-mă“ și „vă rog să mă iertați“.

N-avea de ce să se scuze, o întrerupse Takeshi, Yui îndrăgea atât de tare locul acela, încât probabil s-ar fi dus acolo oricum.

— Exact, sunt o inconștientă. Dumneavoastră n-aveți nici o vină, vă asigur, adăugase Yui apropiindu-se de femeie.

— La simplul gând că Bell Gardia, Telefonul Vântului, tot ceea ce în anii aceștia ați construit pentru noi ar putea păți ceva, m-a apucat un fel de nebunie. Vă rog pe toți să mă iertaţi! spuse plecându-se dinaintea auditoriului acela involuntar.

Ei, care nu mai îndrăznea să pronunțe nimic la viitor, iată că viitorul îi ieșea din nou în întâmpinare, conchisese apoi. Asta era magia de la Bell Gardia.

Constatarea aceea o încuviințară cu emoție toți, în afară de sora lui Keita, care, jenată de ciudata atmosferă pe care nu o înțelegea tocmai bine, își întorsese privirile spre fereastră, unde triumfa de-acum seninul.

— Nici el nu-și mai făcea planuri, rosti tatăl întorcându-se spre Keita, iar eu îi ziceam că e nefiresc, că la vârsta lui viața înseamnă viitorul.

Băiatul încuviință, dar se înțelegea că ar fi preferat să schimbe

vorba.

— Fiecare în felul nostru, noi toți ținem la Bell Gardia, interveni Shio. În ultimele patruzeci și opt de ore au venit sute de e-mailuri de la persoane care au vizitat grădina, îngrijorate din cauza taifunului. O să ne ia zile întregi să răspundem la toate.

Era un al nu-știu-câtelea *noi*, subînțeles, dar care de data aceasta îi cuprindea pe toți cei din cameră. Plină cum era, părea mai mică.

Cei care treceau prin fața ei, aruncau priviri curioase la acea adunare de voci. La scurtă vreme apăru și o infirmieră ca să-și ia rămas-bun de la Yui, și care, îi invită cu politețe să părăsească toți încăperea.

— Suntem într-adevăr prea mulți, glumi Suzuki-san. Ori se hotărăște careva să desfacă o sticlă de șampanie și să tragem un chef, ori e cazul să ieşim cu toții afară.

14

Scurtul dialog purtat în mașină de Yui și Takeshi cu privire la sora lui Keita

— Mi s-a părut o fată liniștită.

— Mie mi s-a părut mai degrabă tare stânjenită.

— Nu ți-a părut și liniștită?

— E greu de spus dacă e o ființă liniștită. La vârsta ei copiii sunt indescifrabili, dacă nu sunt doar între ei.

— Adolescenții, după mine, întruchipează cu toții principiul acela al suprarealiștilor… așteaptă puțin.

— Care?

— Stai așa, să-mi amintesc. Era ceva de genul: „numai ceea ce e stupefiant e frumos“.

— În sensul: ce e la extreme?

— Da, ori alb ori negru, minunat sau dezgustător. La vârsta aceea e așa, fără jumătăți de măsură.

— Tu cum erai ca adolescent?

— Ca toți adolescenții: fără jumătăți de măsură.

— Cine știe cum o să fie Hana la adolescență…

— Ca toți ceilalți: fără jumătăți de măsură.

15

Shio își conduse prietenii la ieșire, scrută înfățișarea celor care circulau pe coridoare, pacienți, infirmiere, tărgi. Urmări mâna dreaptă a lui Takeshi, care prelua sacoșa din mâna lui Yui, și stânga cu care îi strângea degetele; o văzu pe sora lui Keita, Naoko, arătând ultimii nori care mai zăboveau încă pe cer; le făcu cu mâna lui Suzuki-san și soției, și și-o coborî în spațiul dintre ușile automate care se deschideau și se închideau dinaintea lui.

— Prietenii dumitale? întrebă îndărătul lui o infirmieră cu care Shio se nimerea să ia adesea prânzul.

— Da, avem multe lucruri în comun.

— Frumos! se mulțumi ea să comenteze. Ai terminat aici? Îmi ții companie la masă?

Shio făcu semn că da și în timp ce mergea alături de fată scoase din buzunar *Cartea lui Iov*.

Toți știau, și la spital, de obsesia lui cu Biblia. Chiar infirmiera aceea, după o primă reacție de neîncredere („Să înțeleg că ești creștin? Nu? Păi atunci de ce citești Biblia?“) îi dăduse ideea să cumpere una nouă, în fascicule, în așa fel încât să poată s-o ia cu el peste tot. Așa că, după ce o citise integral, acum Shio o deschidea la întâmplare, așteptând parcă o revelație.

— Ce zice azi Biblia ta? îl întrebă, calmă, fata intrând pe poarta cantinei. N-ai și o revelație pentru mine?

Nu îl lua peste picior, doar îl întreba. Era convinsă și ea că îndeobște cuvintele, auzite sau citite (nu neapărat în Biblie, ci oriunde), ajungeau la oameni din întâmplare, dar nu fără o semnificație.

Ea, de altfel, admitea cu candoare că citește cu nesaț toate horoscoapele care-i cădeau în mână, deși nu credea în ele, iar cele două lucruri (prezicerile și Biblia) nu i se păreau tocmai diferite.

— Ia zi, ai găsit ceva frumos?

— Stai să văd, murmură Shio pe gânduri.

Femeia își lăsă borseta pe un colț de masă din lungul șir de mese și scaune.

— Am găsit!, exclamă Shio. Ascultă aici. Și citi îndată: „O șoaptă a răzbit până la mine și urechea mea a prins ceva din ea."

— Frumos, comentă fata. Poate puțin prea poetic pentru mine.

Și în timp ce ea, în uniforma ei roz pal, se întorcea la intrare să cerceteze meniul, Shio își dădu seama pentru prima dată că în cartea aceea Vântul era un cuvânt important. Era abisul primordial, era ceea ce mânase lăcustele peste Egipt, dar și cel care, supt de Marea Roșie, îi despărțise apele. Își aminti din Prima Carte a Regilor întâlnirea lui Ilie cu Domnul, așteptarea trecerii lui peste Muntele Horeb, și vântul care…

— Ce-ai ales? îl întrerupse infirmiera privind chipul absent al lui Shio. Când nu poți să te hotărăști, alege curry, cu el mergi la sigur, adăugă circumspectă.

Fata luase deja tava, bețișoarele și două farfurioare cu salată și se îndrepta grăbită spre curry.

În vremea asta Shio, țintuit în mijlocul cantinei spitalului, își trăia propria revelație: nu încăpea nici o îndoială, Telefonul Vântului îl chemase pe tatăl său, îl făcuse să se întoarcă la el. Toată acea suflare dată pentru părintele său, toți anii aceia în care cu fiecare respirație îl evocase ca pe o entitate, Dumnezeu o canalizase și o pusese la păstrare pentru el.

Cu siguranță așa i se întâmpla oricui suia pe Muntele Balenei, care trecea de valea întunecoasă din Ōtsuchi; așa i se întâmpla oricui se cățăra până în grădina bătută de vânturi din Bell Gardia.

Să ridici receptorul, să-ți strecori degetele în cele zece găuri mici, și, în pofida tăcerii care urma, să vorbești era un act de pură credință. Iată, cheia era tocmai asta, credința!

— Haide, Shio! Vino că se răcește curry-ul și pe urmă nu mai e bun! spuse infirmiera punându-i tava în mână. Hai, alege! Mai repede! Hai că mie îmi trece pauza de masă.

— Bine, scuză-mă, iau și eu tot curry, răspunse băiatul, scoțând legitimația de cantină și abonamentul.

Vântul era respirația lui Dumnezeu, se gândi punându-și dinainte farfuria fumegândă.

— Uite și o lingură, mereu uiți să iei una.

— Așa-i.

Itadakimasu!

Itadakimasu!

Și în vreme ce amândoi își împreunau mâinile și aplecau capul, Shio gândi că nu, vântul nu era respirația lui Dumnezeu.

Vântul *era* Dumnezeu.

16

Fragmentul din Prima Carte a Regilor
pe care l-ar fi citat Shio
dacă prietena lui nu l-ar fi întrerupt.

„Domnul va trece; și înaintea Lui va fi vijelie năprasnică ce va despica munții și va sfărâma stâncile, dar Domnul nu va fi în vijelie. După vijelie va fi cutremur, dar Domnul nu va fi în cutremur. După cutremur va fi foc, dar nici în foc nu va fi Domnul. Iar după foc va fi adiere de vânt lin și acolo va fi Domnul. Auzind aceasta, Ilie și-a acoperit fața cu mantia lui și a ieșit și a stat la gura peșterii. Și a fost către el un glas care i-a zis: «Ce faci aici, Ilie?»“ (Regii, 19: 11-13)

17

Pe scurt, viața reveni la Tōkyō.

Takeshi, cuprins parcă de zelul definițiilor, încercă că rezume cele două vorbe într-o frază: se vor căsători, vor locui împreună. El, Yui și Hana.

Pe Yui n-o întrebă formal, nu pentru că i-ar fi lipsit politețea sau fermitatea, ci pentru că, după tot ce se petrecuse între ei, concluzia i se părea evidentă. Totul ducea într-acolo.

Când într-o duminică după-amiază Takeshi îi spuse că luna mai ar fi potrivită pentru nuntă, Yui tresări. Încercă să n-o arate, nici chiar când el o întrebă cam la câți invitați se gândea și dacă prefera o ceremonie în stil japonez sau occidental.

Yui fusese evazivă, spusese că formalitățile la primărie și o mică petrecere ar fi de ajuns pentru ea. Să fie în centrul atenției o stânjenea.

Punându-și întrebarea care era rostul acelui dialog început nu cu începutul, ci deja de la jumătate, Yui simțea responsabilitatea unei uitări. Se convinse că întrebarea îi fusese pusă mai înainte și că ea, în acel moment, pur și simplu nu fusese atentă. Se convinse că spusese da.

De altminteri era într-adevăr un da, de asta era sigură. Și totuși acum toate veneau năvală peste ea, iar ea ezita.

Din reacția Hanei, care apăru în camera de zi în timpul dialogului lor și prinse frânturi de frază, înțelese că era cu adevărat o veste importantă. Fetița îi sări în brațe, iar gestul acela o sperie mai mult decât cel al lui Takeshi, care răsfoia calendarul din bucătărie și încercuia cu o carioca roșie prima săptămână din mai.

Din acel moment începu să simtă, mai degrabă decât bucurie, un soi de stânjeneală. O nedeslușită teamă.

Takeshi îi telefonă la prima oră a dimineții, trebuia neapărat să o audă ca să hotărască ce vor face seara. Dacă merg la cinema, să fie un film de animație, dacă se văd la cină, să fie *okonomi-yaki*, pregătit de ei, cu piureul de orez cu făină care îi plăcea atâta Hanei.

Totuși ce anume aveau să mânânce era un detaliu, pentru că de mai multe zile Yui îi părea evazivă, iar felul în care se strecura din îmbrățișarea lui, felul în care amâna pe mai încolo (oricare ar fi fost tema) începea să-l pună pe gânduri.

Cu două zile înainte, mergând la Ginza ca să-și comande verighetele, suind în metrou o atinsese pe umăr și avusese impresia clară că Yui se trăsese înapoi. Și chiar și în seara aceea, cu pretextul unei dureri de cap, o ștersese înainte de a-i citi Hanei povestea. Și la fel și în seara următoare.

Intuia că se întâmplă ceva, dar oricare ar fi fost lucrul acela era limpede că Yui nu voia să vorbească de el.

Takeshi justifica acea neașteptată rezervă prin faptul că și pentru lucrurile frumoase este nevoie de timp. Nu poate apărea vreo lipsă sau adăugire care să nu ceară o reajustare a trupului. Nunta se apropia, și la fel mutarea, împachetarea și despachetarea vieții de dinainte.

Doliul, îi spusese odată Yui, e ceva ce mănânci zi de zi, un

sandvici dumicat în deplină tihnă, cu bucățica. Astăzi un căpețel de pâine, un bob de orez uitat, mâine felia galbenă de lămâie. Digestia era înceată.

Bucuria, se gândea Takeshi, nu avea de ce să fie mult diferită nici ea.

Telefonul o prinse când Yui era deja la radio, în camera de regie. În seara precedentă, în timpul transmisiunii, auzise un șuierat supărător în căști, dar era deja târziu și toți hotărâseră să plece acasă. Acum însă trebuia cercetată cauza, scoțând și băgând la loc jack-urile, reglând volumul, verificând de unde provenea șuieratul deranjant.

Tehnicianul, aplecat peste panoul plin de manete, ecrane și butoane, era pe cale să găsească soluția.

— Cablul ăsta e vechi, trebuie schimbat. Hai să mai încercăm o dată.

Yui dădu din cap și intră din nou în cabină. Era a șaptea oară că se repeta și începea să obosească.

— Ia vezi acum? Încearcă să vorbești.

— Unu doi trei patru.

— Cum e acum?

— Nu se mai aude nimic! răspunse ușurată. În sfârșit… pare că s-a reparat.

Revenind, telefonul începu iar să vibreze.

— Dacă trebuie să răspunzi, nu-i problemă, eu cobor până la contabilitate, spuse tehnicianul zărind ecranul luminat al telefonului pe masa de regie. Ies o clipă.

Yui a dat să spună ceva, dar colegul ieșise deja, cu niște hârtii în mână.

Oricât de discretă, cum o dorise Yui, petrecerea de nuntă se pregătea, cu numele lor trecute pe listele primăriei, cu scaunele pliante pe care să se închipuie pe veci alături, cu bufetul într-un restaurant italienesc care își închiria localul pentru ocazii de acest fel.

Poate că Takeshi voia să știe dacă ea își întrebase colegii dacă au restricții alimentare, dacă rochița Hanei era gata, dacă sosiseră documentele din localitatea ei de naștere. Dacă era cumva tristă, de ce era.

Și totuși lui Yui toate întrebările lui îi păreau o singură întrebare, repetată cu obstinație, camuflată în dosul celorlalte: „Yui, ești

pregătită? Pregătită *cu adevărat*?“

Telefonul mai sună o dată, apoi se liniști. Urmă anunțul unui mesaj, apoi amuți din nou.

Citi: „Te așteptăm la șapte. Hana zice că vrea să mănânce tot *okonomi-yaki*. Ce zici? Ne auzim mai încolo!“

Îl reciti: „Yui, ești pregătită? Pregătită *cu adevărat* pentru noi?“

De cel puțin trei zile, în momentele cele mai nepotrivite, i se ivea dinainte fetișcana în care, după toate probabilitățile, avea să se transforme într-o zi Hana.

Părul mai des și mai lung, înnodat într-o coadă obraznică. O vedea ieșind pe ușă fără să spună când se întoarce, aruncându-și geanta pe jos la intrare, și casa umplându-se brusc de gălăgie. O vedea în uniforma de liceu, cu picioarele alea ale ei, pe care nu și le putea închipui mai puțin subțiri ca în prezent, dar asta era. Dar erau cu siguranță musculoase pentru că făcea tenis sau lacrosse.

— Cum ți-a mers azi? întreba ea.

Iar Hana, cu bruschețe:

— Sunt obosită, n-am chef să mănânc.

Și *zdrang* ușa de la cameră, ziua s-a terminat.

Pe urmă scena se schimba.

Acum protagonista era Yui, care, deși nu reușea să se vadă, știa că e mai în vârstă. Erau amândouă în bucătărie, ea înșirând meniul cinei (sau poate programul de weekend?), iar Hana cu un zâmbet batjocoritor pe buze, cu fraze disprețuitoare adresate ei, ei, care la început nu făcuse parte din familie. Spusese oare un cuvânt greșit? O criticase? Îi interzisese poate ceva? Ceva la care ea ținea?

Probabil nu merita toată furia aceea, dar așa erau rolurile. Aproape întotdeauna.

Pe urmă alt fundal, și iarăși sus cortina.

Acum erau într-un al treilea loc, care nu era nici intrarea nici bucătăria. Se auzea pe sine rostind veșnica predică despre teme, treci și învață, ai grijă cu băieții, când o faci o dată e pentru toată viața, crede-mă, nu uita ce-ți spun, și fusta asta, Hana, prea strânsă pe talie (toate fetele o fac, o s-o facă și Hana), și rujul ăsta prea roșu pe buze, e vulgar, nu e potrivit cu vârsta ta.

Și, în sfârșit, în pragul camerei, ținându-se după ea, iar Hana

încercând să-i scape:

— Ieși în oraș? Cu cine?

— Și ție, mă rog, ce-ți pasă?

— Sunt mama ta și…

— Ba nu ești mama mea, nu-ți datorez nimic.

Adevărul era că: (unu) și de-ar fi fost Akiko lucrurile ar fi stat la fel, (doi) n-ar fi îndrăznit niciodată să-și aroge acel titlu. O teroriza cam tot cât și ideea că i-ar putea fi din nou luat.

Uite, de zile întregi și-o imagina pe Hana adolescentă, în război cu ei, cu Takeshi, dar mai ales cu ea, scene izolate în care mereu Hana era angajată în bătălia ce precedă vârsta adultă. Era greu pentru toți, părinți și copii deopotrivă, e lesne de închipuit cât de greu i-ar fi venit lui Yui.

Încă de când rămăsese însărcinată cu fetița ei, își amintea că se întrebase cum o să-i facă față în adolescență. O speria de moarte etapa aceea a vieții și-și amintea că i-o spusese ginecoloagăi când, în a douăsprezecea săptămână de sarcină, îi examina burta. Iar doctorița, privind minuscula ființă de pe ecran, și mutra speriată a lui Yui, râsese în hohote.

În acel moment tehnicianul reveni în cabina de regie:

— Ce-i cu mutra asta, Yui-san ? E totul în regulă ?

Sau poate că nu, poate mai degrabă trebuia să-i fie teamă de cu totul altceva. De inversul: o Hana atât de docilă încât adolescența i-ar fi o promisiune ratată. Sau mai rău, o ocazie irosită. Dacă și-ar fi reprimat cumva toată rebeliunea și agresivitatea care la vârsta aceea erau esențiale?

Așa ceva ar fi fost înspăimântător și ar fi fost doar vina ei, a lui Yui, care în fond nu era din familie.

— Auzi, hai să mai facem o ultimă probă! zise adresându-i-se brusc tehnicianului. Șuieratul de ieri când eram în direct m-a enervat.

*

În săptămâna următoare, toată vremea îi reveniră în minte scenele acelea. La casă, când trebuia să plătească salata și strugurii, la gară, când stătea la coadă la toaletă, când își valida legitimația la intrarea în radio. O asalta senzația mai mult sau mai puțin continuă că nu e capabilă s-o iubească pe Hana cum trebuie, mai ales în acele momente

de turbulență.

Uite, asta e, își zise într-o dimineață în fața oglinzii, pe când își inspecta fața. Problema nu era căsătoria, nici mutarea. Problema era că avea să devină mama Hanei.

Își amintea că îi trebuiseră cel puțin trei luni ca să se îndrăgostească de fetița ei. Iar pe aceea o născuse ea, avusese la dispoziție nouă luni ca să se obișnuiască cu ideea. Lesne de închipuit ce avea să se întâmple cu o ființă care nu era a ei, în inevitabila fază când îți iese dinainte ca un berbec.

Concentrată exclusiv pe teama de a fi sau a nu fi iubită îndeajuns, Yui înțelese că neglijase latura cea mai activă a problemei.

Era în stare s-o iubească ea pe Hana? Ar fi fost în stare să atingă acel nivel de imprudență? S-o certe? Să-i spună „gata, termină!“?

18

Cele mai rele două lucruri la care Yui
se gândi în acele douăzeci și trei de zile

Dragoste era, dar asta nu schimba nimic. Cu atât mai puțin ar fi putut salva pe cineva.

Dragostea nu aranja o grădină, nici nu făcea ordine în casă. Era un lucru care nu folosea la prea multe.

Căutând în minte amintirile cele mai frumoase cu fetița ei, instinctiv se căi că fusese fericită. Sau că nu fusese îndeajuns.

19

Rămăseseră mai puțin de două luni până la nuntă.

Se propia al nu știu câtelea 11 martie. Aniversări tot mai domoale, rana de pe care își zgârmăia coaja cu unghia ca să înțeleagă dacă se închisese sau nu.

Îndreptându-se spre intrarea de la Tōkyō-eki, Yui vedea clipind pe

telefon numărul lui Takeshi și al Hanei.

Vor să vorbească cu mine, dar eu n-am nimic de spus, se gândea ea. De fapt întotdeauna e ceva de spus, numai că eu nu vreau să împărtășesc nimic.

În ultimele săptămâni fusese evazivă, pregătea o nouă emisiune la radio pe care urma s-o modereze și s-o realizeze, se scuza ea. De îndată ce se termină și se transmit primele două sau trei emisiuni, o să-și revină la normalitate.

Yui se ciocni de o femeie, *vă rog să mă iertați*, murmură, era distrată și asta o făcea nepoliticoasă. Evită să ridice fața și s-o privească în ochi, iuți pasul. Când se deschiseră ușile la Linia Chūō, se așeză la rândul din dreapta. Trenul revărsă o puzderie de oameni și înghiți o alta. Sui și ea.

„Următoarea oprire Kanda. Kanda. Ieșirea pe partea dreaptă", recită vocea înregistrată. Ton ordonat, cuvinte ordonate. Întâi în japoneză, apoi în engleză.

Yui trecu de pe o parte pe alta a vagonului ca să nu încurce circulația.

Pe când trenul se clătina și, apropiindu-se de stație, încetinea, Yui reflectă pentru a nu știu câta oară la faptul că devenind soția lui Takeshi, Hana ar fi avut-o ca mamă pe ea, doar pe ea.

Nimeni altcineva n-ar mai fi avut dreptul la numele acela. Ești sigură că ți se cuvine?

Yui era umorală, tindea să fie tristă; era ca și cum ar fi fost concepută într-o poziție înclinată, așa încât alunecarea ținea de natura ei.

Era potrivită pentru o ființă sensibilă ca Hana? Nu risca să o contagieze cu melancolia aceea a ei ascunsă?

Pe ecranul telefonului mesajul era precedat de un ursuleț cu gura în formă de D răsturnat. În brațe avea o tavă: Vii la cină la noi? îi propunea.

Hana adora stickerele produse de Line și avea o slăbiciune pentru seria de ursuleți. Pe acela trebuie să-l fi ales ea. Când o să fie mare, zicea uneori, ar vrea să conceapă ea unele originale. Exista o așa meserie?

„Următoarea oprire Ochanomizu. Ochanomizu. Ieșirea pe partea dreaptă."

Ei doi nu meritau ca ea să fugă. Yui coborî din tren convinsă că problema aceea trebuia rezolvată rapid.

Își luă un răgaz de două săptămâni. Takeshi, chiar fără s-o știe, i-l acordă.

Hana punea întrebări, nu bănuia că Yui traversa un moment de profundă criză şi că acea criză i se datora ei. Sau mai degrabă unei ea care încă nu exista și despre care, pe deasupra, nu se știa nici dacă va exista vreodată.

În teorie, Yui trebuia să se ducă să-și scoată certificatul de naștere, să-i facă o copie. În realitate documentul îi venise prin poștă de mai multe zile și zăcea într-o mapă de-a valma cu o grămadă de alte hârțoage, în bucătărie.

Când nu știa ce să facă, Yui obișnuia să nu facă nimic. Dar în acea situație, conștientă că timpul era prețios, în plus că, prost dozat, asemenea unei soluții chimice, putea strica ireversibil totul, nu mai ezită.

Ca să nu mai apuce să-și schimbe ideea, luă telefonul și sună.

— Suzuki-san, pot vă vin pe la dumneavoastră? întrebă după o scurtă introducere.

— Yui-san, tu ești oricând bine-venită, răspunse paznicul, care din ton intuise deja că trebuie să se fi întâmplat ceva.

— Mă gândeam să stau o zi sau două.

— Poți sta cât de mult vrei.

De data aceea Yui nu luă mașina, ci trenul. Voia să aibă mâinile libere și, la nevoie, să poată închide ochii și ațipi.

Înainte de a se sui in *shinkansen*, trecu pe la *kombini* să ia obișnuitele *onigiri* și ciocolata, și întâmplător văzu că o femeie fotocopia ceva. Îi reveni în minte entuziasmul fetiței ei pentru fotocopiatorul de la Lawson sau de la Family Mart. Fetița descoperise odată că, pentru a-și trece mai ușor timpul în care se copia, ecranul propunea mici jocuri de concentrare. Erau imagini aproape identice, la care totuși trebuia să descoperi cinci diferențe. Adică identice cu excepția…?

De tipul: doi iepuri care duceau un coș cu morcovi: mâneci cu dungulițe albe în loc de mâneci cu dungulițe albe și verzi;

o fundiță roșie pe latura dreaptă a coșului în loc de latura stângă;

patru morcovi în loc de cinci;

trei nasturi pe o bluză, unul în plus pe cealaltă.

Călătorind spre Bell Gardia, cu bossanova în căşti şi în poală cu un ziar pe care nici măcar nu-l deschise, Yui căută cinci diferenţe între fetiţa ei şi Hana.

După ce refuzase luni de zile comparaţia, poate tocmai din cauza fisurilor pe care, în ultimele zile, le simţea ivindu-se, îşi îngădui normalitatea de a o face. Căci fetiţele erau diferite şi totuşi asemănătoare. Iar dragostea nu excludea ca la fiecare să iubeşti lucruri diferite.

Se întâmplă că, dimpotrivă, reuşind să identifice nu cinci, ci zeci de diferenţe între ele, Yui în loc să se tulbure, se simţi mai încrezătoare.

Yui nu spusese nimănui unde se duce şi toată lumea avu declicateţea de a nu întreba. Hanei i se spuse că se întorsese în satul ei să ia nişte documente importante şi că în zona aceea nu avea semnal. Fetiţa se lăsă păcălită: dar nu cuvintele o convinseră, ci expresia nerăbdătoare a tatălui ei.

La întoarcerea la Tōkyō, după trei zile în care stătuse complet izolată şi nu dăduse nici un semn de viaţă, Yui părea mai împăcată.

N-avea să spună nimănui unde fusese, nici măcar lui Takeshi şi nici măcar după cununie.

Adevărul era cât se poate de simplu: Suzuki-san îi pusese la dispoziţie o cămăruţă la etaj, iar ea, ca o fiică reîntoarsă acasă când s-a făcut mare, se lăsase răsfăţată. Dormise fără să pună deşteptătorul, mâncase numai chestii apetisante, pălăvrăgise mai degrabă despre viitorul care o aştepta decât despre trecutul care o adusese acolo prima dată.

În semn de recunoştinţă făcu mici treburi: ţinu scara cât timp vecina curăţă merii de crengi, curăţă jgheabul de la acoperiş, revopsi cabina Telefonului Vântului, curăţă morcovi şi cartofi, amestecă în sosuri, refăcu tivul la un şorţ şi ţesu o ruptură la o pereche de pantaloni de tăvăleală.

Lui Suzuki-san şi soţiei nu le spuse nimic despre frica ei de a deveni mama Hanei. În schimb le-o descrise pe fetiţă cu amănunţime, povestind cum de la începerea şcolii creştea mai repede, despre cele

două prietene pe care și le făcuse deja, de multele talente pe care le avea și care trebuiau stimulate cu măsură.

În ziua în care era prevăzută plecarea la Tōkyō, ceru să fie lăsată o oră singură. Ploua. Lăsă sacoșele la intrare și intră în cabină.

Ridică receptorul Telefonului Vântului.

Pentru prima dată vorbi.

20

Jocul celor cinci diferențe aplicat de Yui fetiței ei și Hanei

Diferența numărul 1: *unghiile*

Hana își rodea unghiile: rămânea doar puțin alb după o zi de școală, păreau un fiord. Fetița ei, în schimb, le voia date cu ojă: deși atât de mică era foarte exigentă, voia ojă albastră sau violet pe fiecare dintre degetele ei microscopice.

Diferența numărul 2: *foamea*

Hana nu mânca. Era slabă ca și Yui, care fusese dintotdeauna prea slabă. De vină era vârsta, zicea Takeshi, nu constituția. Într-adevăr mama Hanei era plinuță, îi plăcea să aibă carne pe oase, hainele și le cumpăra chiar mai largi pentru că prevedea, fără nici o dificultate, o măsură mai mare, un L care putea trece într-un XL. Cine putea ști dacă Hana nu avea s-o moștenească. Trebuiau să aștepte să crească, cam vreo zece ani.

Fetița ei în schimb mânca cu o poftă nemaipomenită; era slabă și ea, dar prin constituție. Se văita încontinuu că îi e foame, „mi-e grozaaaaaaav de foame“. Și odată terminat prânzul sau cina, încă de când începuse să se țină pe picioare (douăsprezece luni? Poate treisprezece?) se ducea țopăind la frigider, trăgea ușa cu mânuța. Apoi își vâra mâna în lăcașul alb, în plus poruncind: Biscuit! Iaurt! Morcov!

Diferența numărul 3: *vocea și cântatul*.

Hana nu cânta, însă muzica părea să-i producă o stare de grație. „Dacă o să cânte vreodată, gândea Yui, nu va cânta sigur fals".

Fetița ei era un mănunchi de coarde și în melodie fiecare părea să n-aibă nimic de-a face cu celelalte. Însă, plecând de la câteva cuvinte, inventa texte, modula fraze fără sens și părea ferm convinsă că realizase o fanfară minunată. „Ascultă, mama", începea, după care urma un val de vocale și de cuvinte comune. Ce mai râdea.

Diferența numărul 4: *catalogarea și joaca*

Fetița ei îmbina lucrurile după culoare. Caietele de desen, cărțile, păpușile stăteau laolaltă numai pentru că erau , firește, albe, violet, albastre.

Hana se uita numai la utilitate. Lucrurile le lăsa deoparte. Aparent nu cataloga nimic. Cine știe însă dacă n-o făcea în secret.

Diferența numărul 5: *gestualitatea*

Fetița ei era un băiețoi.

Hana era cea mai feminină fetiță întâlnită vreodată de Yui.

21

Yui și Takeshi aveau deseori curiozitatea de a afla ce se petrece *după aceea,* cum se terminau poveștile. Șopotind îndelung între ei, cu vocea aceea scăzută, plină de tonuri în surdină, care preceda noaptea, și cu mâna care stingea lumina de pe noptieră, perindau fizionomiile tinerilor și bătrânilor, hainele lor de vară, codițele, paltoanele groase și celelalte detalii ale celor pe care îi văzuseră ridicând receptorul în cabina de la Bell Gardia.

Yui își amintea cu duioșie îndeosebi mâinile copiilor întinzându-se nerăbdătoare spre telefon, ca niște tulpini însetate de soare.

Înșirau femeile și bărbații zguduiți de doliul după propriul soț, deși unii dintre ei după o vreme se recăsătoriseră, ca Takeshi. Pe urmă erau îndrăgostiții rămași fără cel drag, bătrânii gârboviți care își căutau fiii pierduți din diverse motive sau frații mai puțin longevivi ca ei.

Acolo unde le lipsea finalul, Yui și Takeshi făureau pentru acele persoane un viitor fabulos, garanția că viața îi despăgubise într-un

anume fel. A le ura acestora fericire era tot ce mai puteau face.

În schimb alte legături aveau să le mențină în mod conștient mereu. De exemplu cea cu Keita. De când băiatul se transferase la Tōkyō ca să meargă la universitatea Tōdai se întâmpla să mai vină pe la ei la cină, iar în ocaziile tot mai rare în care Yui și Takeshi izbuteau să meargă la Bell Gardia, venea cu ei, ca să se bucure de priveliște în companie, să-şi petreacă ziua cu sora şi tatăl său, să treacă pe la Telefonul Vântului şi să-i povestească maică-sii succesele lui.

În schimb nimeni nu mai știuse nimic de tatăl acela care își pierduse fiul la taifun, lucru de care lui Takeshi îi părea rău. Își amintea de lunga mărturisire a bărbatului în holișorul casei lui Susuki-san, și simțea că tocmai din cauza cuvintelor lui directe dn seara aceea, pe drumul de întoarcere la Tōkyō avusese loc între el și Yui una dintre convorbirile cele mai intense pe care-și amintea să le fi avut amândoi.

Doi ani mai târziu, într-o zi, alergând disperată la un interviu într-o cafenea din Ginza, Yui avea să dea de o urmă a lui. Pe rafturile micii librării independente unde lună de lună se etala un singur volum, Yui avea să citească, scris cu litere de aur: *Vârsta la care nu se moare.*

Deși întârziase și era agitată, titlul îi atrase privirile. Se opri și, de îndată ce înțelese că da, acel volum fusese scris exact de bărbatul pe care ea și Takeshi îl întâlniseră cu ani în urmă la Bell Gardia, îl cumpără.

În seara aceea, alături de soțul ei, Yui răsfoi paginile cărții, conștientă de corespondențele ascunse, de aluziile și simetriile pe care lumea celor vii le întreținea cu lumea morților.

— Ascultă aici, îi spuse lui Takeshi.

Citind dedicația seacă (lui Keigo, de la tata) se emoționară amândoi. Se terminase cu acuzațiile, gata cu *baka*. Cine știe, se întrebară, dacă acel dialog amânat din vis nu continua să se poarte.

Când îi telefonară lui Suzuki-san ca să-i povestească întâmplarea, paznicul răsuflă ușurat. Omul nu mai apăruse la Bell Gardia de ceva ani, dar iată că găsise o altă modalitate de a vorbi cu fiul lui. În fond asta le dorea tuturor, ca fiecare să-și făurească singur un loc în care să-și vindece durerea și să-și cicatrizeze viața, un loc, pentru fiecare altul.

22

Adresa librăriei din Tōkyō pe la care trecu în ziua aceea Yui

Morioka Shoten & Co
1-28-15 Ginza, Chūō-ku, Tōkyō
Etajul I, Blocul Suzuki

Epilog

Acum la radio Yui avea două emisiuni de zi. Renunțase să mai lucreze seara, pentru că îi plăcea să cineze în familie. Cu Takeshi şi Hana treceau în revistă întâmplările de peste zi, iar după nuntă începu să li se alăture tot mai des şi mama lui.

Yui socotea supărătoare anumite întrebări bruşte cu care o întâmpina soacra la întoarcerea acasă, și ajunse să considere, întocmai ca Akiko, excesivă vorbăria ei. Totuși nu avea s-o facă să simtă. Îi era mai degrabă recunoscătoare deoarece, în afara studioului de înregistrare, Yui pierduse oarecum obiceiul de a vorbi. Îi plăcea să stea tăcută, la marginea casei, cu perspectiva ghemului de căldură și frumusețe din centru, Hana și Takeshi, și ea însăși, în scenele cotidiene care se scurgeau toate la fel, în camera de zi, în bucătărie sau dormitor.

Când observa pe chipurile lor dragi oboseală și lehamite, îi mângâia cu și mai multă plăcere. Yui adora chipurile trudite și abătute, dar cei cărora le-o spunea ori n-o credeau, ori o luau ca un răsfăț. Era ca o declarație subînțeleasă: „pari obosit, dar nu-ți stă rău așa". Pe unii îi irita lucrul acesta. Și totuși Yui era sinceră, chipurile obosite erau cele mai fascinante pentru ea. Uneori se întreba dacă motivul nu erau întâlnirile de la Shibuya de la patru dimineața, chipul lui Takeshi potopit de somn, căci așa se îndrăgostise de el.

Noul copil, cel care într-o zi avea să înmugurească înăuntrul ei, cel pe care în acea primă zi la Bell Gardia nu și l-ar fi putut nicicum imagina, avea să descopere doar când va fi ajuns mare că mama lui iubea fragilitatea. O văzuse nudă, precisă ca o definiție din dicționar, la oamenii din jurul ei.

Se întâmplase în luna care urmase celei petrecute, cu inima frântă, într-o sală de sport cocoțată pe munte, cu vedere la mare. Nu o mare ca toate celelalte, ci un ocean care înaintase în uscat și apoi se retrăsese.

Yui cunoscuse fragilitatea mai ales înăuntrul ei, în toate interstițiile acelor ani interminabili, după martie 2011, până în ziua când îl întâlnise pe Takeshi, și în cele din urmă în aceea în care apucase

finalmente receptorul Telefonului Vântului și vorbise cu mama și cu fiica ei.

De propria friabilitate Yui nu dorea să vorbească. Până la urmă o acceptase și acela fusese felul în care putuse reîncepe să-și poarte de grijă. Ea lega fragilitatea de partea cea mai autentică a unei persoane, singura în stare să-i simtă pe ceilalți aproape, să fie părtaşă la viața altora.

Dacă cineva ar fi întrebat-o acum, ar fi fost sigură de asta. Viața cu timpul te consuma, crea nenumărate fisuri, crea fragilitate. Dar tocmai acestea hotărau istoria fiecărui om, îl îndemnau să meargă mai departe ca să vadă ce o fi mai încolo.

Într-o zi Yui avea să plângă, și avea să fie ca un botez și totodată o ca înmormântare.

Avea să coboare în gară la Yokohama ca să-i ducă pe Hana și pe copilașul ei de un an să vadă Muzeul lui Anpan-man, iar cel mic avea să aibă în spinare rucsăcelul de *shinkansen*, acela verde smarald cu roz, la modă în nord-estul Japoniei. Într-o clipă băiețelul va fi încercat să scape din brațele tatălui ca să se repeadă la scara rulantă pe care o adora la coborâre tot atât cât îl speria la urcare.

Dar pe când se apropia trenul din direcția opusă, puștiul, lovind în băncuța de pe care tocmai se ridicaseră cu toții, avea să strige „Mama!“ și avea să rostească cuvântul atât de clar, încât toți aveau să înmărmurească.

Atunci, în acea zi, fără vreun preaviz, avea să-i fie restituit acel cuvânt.

Da, fiul lui Yui și al lui Takeshi avea pentru prima dată s-o cheme așa.

Yui avea să se oprească, cu sticluța de ceai într-o mână și cu mânuța Hanei în cealaltă.

— Cum? Ce a spus? avea să-și întrebe soțul, la persoana a treia, în vreme ce o gloată de turişti chinezi îi vor fi înconjurat din toate părțile.

— A spus *mama*.

Iată ultima surprinzătoare banalitate, cea mai minunată dintre toate.

În zăpăceala din gară, cu vocea disciplinată care repeta direcțiile,

sosirile, minutele de oprire și ieșirile, aveau să se oprească toți, intuind importanța momentului.

Cu singurul braț liber, strângându-l într-o poziție acrobatică pe cel mic, Takeshi avea s-o cuprindă și pe Yui. Avea să producă o contagiere, întocmai cum spunea mama ei. Pentru că și Hana avea să sesizeze puterea acelui cuvânt, și ea avea să rostească „Mama“, și avea să-l repete cu aprindere, ca pe o formulă magică, aceea care-i bucură pe adulți, iar pe copii îi face euforici.

După ce ani de zile îi spusese „Yui“ sau „Yui-chan“, uite că apărea „Mama“, iar de atunci încolo cele trei cuvinte aveau să alterneze fără vreun motiv precis.

Iată cum se năștea bucuria. Ea consta într-un cuvânt restituit, care întotdeauna avea să-i amintească ce fusese mai înainte și să cimenteze ce venea pe urmă. Precum vântul care se năștea atunci, acolo, între cele două trenuri care lunecau în gara de la Yokohama și o porneau iarăşi în viteză, venind dintr-o direcţie şi gonind în cealaltă.

Totul era cum trebuie, era de-ajuns să i se dea numele potrivit.

Era cu putință ca în perimetrul unui singur cuvânt să conviețuiască sentimente atât de diferite? Putea fi oare folosit într-un sens fără ca celălalt să se țină târâș după el, ca o coadă?

Nu, probabil că nu se putea, la fel cum nu se putea s-o facă pe Hana să mănânce ciocolată fără să se murdărească toată, sau ca pruncul lor să înveţe să meargă fără să se lovească de o mie de ori.

Cuvântul acela trebuia întărit, trebuia să devină numele cu care să fie strigată mereu, chiar și de treizeci de ori într-un ceas.

Yui înțelese că nefericirea poartă pe ea amprentele bucuriei. Că înăuntrul nostru avem întipărite amprentele oamenilor care ne-au învățat să iubim, să fim atât fericiți, cât și nefericiți. Acei puțini oameni care ne explică cum să deosebim sentimentele, și cum să identificăm zonele hibride care ne fac să suferim, dar care ne fac totodată diferiți. Diferiți și speciali.

Avea să i-o confirme și Takeshi, în seara aceea și în toţi anii ce aveau să vină.

— Cu cât înaintez, cu atât mă conving mai tare de asta, spuse el. Că suntem cu toții opriți în intervalul acelui prim cuvânt.

Primele cuvinte ale lui Yui la Telefonul Vântului

Alo?
Sunt Yui.
Mamă, sunt Yui.

Următoarele cuvinte ale lui Yui la Telefonul Vântului

Alo?
Sachiko?
Sunt aici, sunt mama.

Glosar

azuki: varietate de fasole mică de culoare brun roşcată, ingredient de bază în bucătăria japoneză, din care se face marmelada *an*.

boshi techō: abreviere pentru *boshi kenkō techō*, respectiv livretul sanitar de maternitate în care se înregistrează diferitele faze ale sarcinii, dezvoltarea fătului, vaccinările etc.

butsudan: altar al casei propriu cultului budist prin care se onorează propriii înaintași.

chirashi-sushi: tip de sushi umplut cu ingrediente pe bază de legume, pește, moluște, fâșii de omletă etc., puse deasupra unui strat de orez, tradițional de sărbătoarea *Hina-matsuri*, Sărbătoarea Fetițelor, care se celebrează pe 3 martie.

chōchin: lampioane confecționate, după tradiție, dintr-un schelet de bambus cu foi de hârtie de orez, pe care se pictează de mână desene după fantezie.

choco: ciocolată, în japoneză.

dango-mushi: crustaceu terestru al cărui nume științific este *Armadillium volgare*. Proliferează în mediu umed și se caracterizează prin aceea că se face ghem când se simte în pericol.

ema: tabletă votivă de lemn, decorată, care se atârnă într-un loc prestabilit în sanctuar și pe care se scrie o rugăminte sau se mulțumește pentru o dorință împlinită.

furikake: fărâme alimentare, ambalate în genere în pliculețe sau borcane, cu care se pudrează orezul alb pentru a-i da gust.

fusuma: panouri dreptunghiulare, verticale, glisante și demontabile, care separă spațiile interioare ale locuințelor japoneze tradiționale.

gomennasai: „îmi pare rău“, „scuză-mă“, „scuzați-mă“.

hōjicha: varietate de ceai verde japonez.

kanji: sistem de ideograme de origine chineză care împreună cu *hiragana* și *katakana* constituie sistemele de scriere în limba japoneză.

kazoku: „familie“.

kendō: artă marțială japoneză.

kigo: cuvinte și expresii care evocă caracteristici specifice

anotimpurilor în poezia japoneză.

kombini: magazin cu program non stop.

Line: aplicația pentru mesaje telefonice cel mai des folosită în Japonia.

mochi: cocă de orez fiert în aburi și apoi frământată până devine elastică. Ingredient de bază pentru multe feluri de mâncare din bucătăria japoneză şi a multor dulciuri tradiţionale.

momiji: arţar japonez ale cărui frunze toamna se colorează în roşu intens.

mōshiwakearimasen deshita: formulă politicoasă pentru a cere iertare.

nagatsuki: literal „luna nopților lungi" este una dintre denumirile vechi ale lunii noiembrie după vechiul calendar lunar.

nyan nyan: onomatopeea pentru sunetul scos de pisici, în românește „miau-miau".

obi: cingătoare a kimonoului făcută dintr-o țesătură deasă și rigidă, care se strânge pe talie.

o-bon: sărbătoare de vară, în religia budistă, de comemorare a morților.

o-hagi: prăjitură tradițională japoneză făcută din orez răsfiert acoperit cu dulceață din fasole dulce.

ohayō-gozaimasu sau, în formă contrasă, *ohayō*: „bună dimineața".

okaerinasai: formula de bun venit adresată cui revine într-un loc. De obicei se pronunță împreună cu corespondentul *tadaima*, salutul celui care revine.

omiyage: „dar, suvenir".

o-seichi ryōri: mâncare tradițională de Anul Nou japonez, compusă din mai multe feluri cu forme, culori, simbologii specifice.

otsukaresama-deshita: formulă prin care se salută ceilalți după o zi sau un program de lucru și totodată se mulțumește cuiva pentru treaba făcută.

miko: tânără femeie care deservește sanctuarele șintoiste.

sembei: cracker de orez cu diferite forme, dimensiuni, gusturi. De obicei sunt sărați, dar există și versiunea dulce.

shichi-go-san: sărbătoare care are loc în sanctuarele șintoiste pe 15 noiembrie, care serbează băiețeii de trei și cinci ani și fetițele de trei și șapte ani.

shio: „sare".

sukiyaki: fel de mâncare cu carne de vită, tōfu, praz și verdețuri prăjite, se consumă pe loc cu sos de soia.
Tōdai: abreviere al numelui celebrei universități din Tōkyō.
torii: portalul de intrare în sanctuarele șintoiste.

Cărți de referință

Foenkinos, David, *La délicatesse*, Gallimard, Paris, 2009.

Itaru, Sasaki, *Kaze no denwa: daishinsai kara 6 nen, kazeno denwa wo tooshite mieru koto*, Kazama Shobō, Tōkyō, 2017.

Itaru, Sasaki e Yuriko Yanaga, *Kaze no denwa to gurīfukea: kokoro ni yorisou kea ni tuite*, Kazama Shobō, Tōkyō, 2018.

La Sacra Bibbia, Edimedia, Firenze, 2015 (nella traduzione a cura della conferenza Episcopale Italiana).

Notă importantă

Telefonul Vântului nu este un obiectiv turistic.

Nu-l căutați pe hartă. Nu vă hazardați să mergeți până la Kujira-yama decât dacă aveți intenția să ridicați receptorul acelui aparat greoi și să vorbiți cu cei pe care i-ați pierdut.

Nu vă atârnați de gât un aparat de fotografiat, nu scoateți telefonul, în schimb țineți-vă în apropiere inima. Mângâiați-v-o în timp de urcați pe cărăruia care duce la cabină, încurajați-o. Se va deschide.

Sunt locuri pe pământ care e important să continue să existe, dincolo de noi și de experiența noastră în ele. Precum pădurea amazoniană, ruinele orașului Selinunte sau statuile din Insula Paștelui, care trebuie să dureze fie că într-o zi le vom vizita, fie că n-o vom face niciodată. Unul dintre acele locuri este Telefonul Vântului.

Eu însămi am avut profunde rețineri înainte să mă duc acolo. Ani de zile scuza a fost că am treabă, că e prea departe de Tōkyō, că e greu de ajuns în zona aceea devastată de dezastrul din 2011, sau pentru că eram însărcinată, apoi că alăptam, că erau copiii prea mici. Adevărul este că mă temeam că voi fura ceva, că-i voi lua timp și disponibilitate cuiva care avea mai mare nevoie decât mine.

Și totuși, scriind cartea aceasta, am înțeles cât de important era să povestesc speranța, că sarcina literaturii este aceea de a sugera noi modalități de a exista pe lume, de a înlănțui dimensiunea *aici* de dimensiunea *dincolo*.

Telefonul Vântului este, pentru mine, în principal aceasta: o metaforă care sugerează cât de prețios e să ținem aproape bucuria cât și durerea. Cum chiar și dinaintea atâtor „minusuri“ pe care ni le impune viața, putem să rămânem deschiși la numeroasele „plusuri“ pe care ni le oferă.

Sasaki Itaru împreună cu soția lui se ocupă singuri de grădina Bell Gardia. Cine dorește să sprijine supraviețuirea acestui loc minunat și fundația care finanțează în majoritate Telefonul Vântului – și care

organizează anual numeroase activități pentru susținerea teritoriului și a locuitorilor săi – poate consulta pagina de web *http://bell-gardia.jp/about_en.*

Detaliile cu privire la donații le găsiți tot acolo.

Mulțumiri

Cartea de față s-a născut datorită acelui loc minunat care este Telefonul Vântului și datorită lui Sasaki Itaru, care l-a conceput și l-a împărtășit cu generozitate cu toți cei care simțeau și încă simt nevoia de el. Figura paznicului din acest roman s-a inspirat în mod liber de la el, așa cum ambientul de la Bell Gardia este rodul unei percepții inevitabil personale. Bănuiesc că, tocmai datorită spiritualității sale intrinseci, locul acela arată altfel pentru fiecare dintre cei care îl vizitează.

Am ales totuși să păstrez numele grădinii pentru a omagia abnegația și sufletul mare al soților Sasaki, și ca o urare ca Bell Gardia să rămână în memoria tuturor ca unul dintre locurile de pe lume de maximă reziliență.

Bell Gardia a fost transformat într-un loc magic, adânc impregnat de spiritualitate, de oamenii care l-au vizitat de-a lungul timpului. Legenda lui este efectiv produsul unei uriașe comunități de indivizi și familii care au trăit experiența doliului. Recunoștința mea se îndreaptă și către ei.

Acest roman le datorează mult, prin forma pe care a căpătat-o, Cristinei Banella și Laurei Sammartino, două prietene dragi. Laura, îți mulțumesc pentru titlu! De asemenea le datorează mult și neobositei Mariei Cristina Guerra, care mi-a fost mereu aproape și care a crezut încă din primul moment în el, și Francescăi Lang, a cărei încredere atât de vădită mă emoționează de fiecare dată. O mulțumire specială Laurei Buonocore, care i-a înțeles profunzimile, și Pinei, care l-a răsfățat. Diego, și ție îți mulțumesc din suflet!

Familia mea nu lipsește nici ea niciodată din alfabetul dragostei. De la rădăcină până în vârf. Și un gând deosebit merge către Mario și Giulia. Către amintirea luminoasă a Francăi. Pentru iubirea care, când e intensă ca a ei, e destinată să reziste.

Dacă n-ar fi fost adorații mei socri, Yōko şi Yōsuke Imai, n-aș fi găsit nicicând timpul de a scrie acest roman. Recunoștința mea față de voi e nesfârșită.

Mulțumirile mele merg și către Ikegami Sakura, Matsubara Ayumi și Kyōko Fukawa, pentru atmosfera unui spațiu comun și totuși privat, în care am putut ore şi ore să stau scriind acest roman. Din acelaşi motiv fundamental, le mulțumesc sincer lui Kawase Reiko, Miura Yuki, Saitō Momoko, Shimamoto Terumi și mai ales lui Sasakawa Nanoka, care mi-a furnizat documentele prețioase referitoare la tsunami-ul care i-a lovit comunitatea în 2011.

E un privilegiu să mulțumeşti celor care au contribuit ca un roman să ajungă în străinătate, dar *Ce încredințăm vântului* s-a bucurat de o atenție extraordinară cu luni înainte de apariție. De aceea țin să le exprim adânca mea recunoștință Luisei Rovetta şi extraordinarului colectiv de la Grandi&Associati. Mulțumesc Cristinei De Stefano, Viktoriei von Schirach, Caterinei Zaccaroni, lui Tomaso Bianciardi şi atâtor altora, care l-au luat de mână şi l-au purtat prin toată lumea.

Imediat după tragedia de la Tōhoku, toată lumea s-a concentrat asupra accidentului nuclear de la Fukushima și a implicațiilor sale politice și ambientale.

Cartea aceasta nu se referă în mod voit la această dramă, ci este dedicată victimelor tsunami-ului din 11 martie 2011.